

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

ปริญญานิพนธ์
ของ
มณฑิยา ทุมพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มกราคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ร.ร. ๖๐๖

๖๖๖๖

๖.๖

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

บทคัดย่อ

ของ

มณฑิยา ทุมพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

มกราคม 2546

๖ ๖๖๖๖

มณฑิยา ทุมพันธ์. (2546), บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม.

ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ,

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวัดพลมานี้อยู่สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่อ่านออกเขียนได้และเต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัย จำนวน 37 คน โดยให้ผู้ปกครองทำการบ้านแบบมีส่วนร่วมกับเด็กทุกวันติดต่อกัน 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .895

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมมีระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมหลังการทดลอง อยู่ในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ไม่แตกต่างกัน

3. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบ้านเหมาะสมมาก และการทำการบ้านแบบมีส่วนร่วม มีประโยชน์มาก

INVOLVEMENT'S ROLES OF YOUNG CHILDREN'S PARENTS
USING PARTICIPATIVE HOMEWORK

AN ABSTRACT
BY
MONTIEN THOOMPAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University
January 2003

Montien Thoompan. (2003). *Involvement's Roles of Young Children's Parents Using Participative Homework*. Master thesis. M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr. Kulaya Tantiphlachiva, Assoc. Prof. Booncherd Pinyoanuntapong.

This research aimed to study the involvement's roles of young children's parents using participative homework. The subjects consisted of 37 parents of kindergarten students studying in Kindergarten 2 of Watpholmanee school under the Department of Education, Bangkok Metropolitan during the first semester of 2002 academic year. These parents had participated in homework performance with children everyday during 6 weeks. After that questionnaire concerning involvement's roles of young children's parents using participative homework, with reliability of .895 was administered.

The results revealed that :

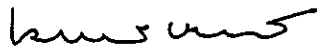
1. Participation level of young children's parents using participative homework after the experiment was at a high level.
2. When compared parents participation level, it was found that there was a significant difference at .05 level among young children's parents using participative homework before and after the experiment as whole, whereas there was no significant difference among those parents with difference education, economic status, and occupation.
3. Young children's parents perceived homework pattern at a high level on homework usefulness.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

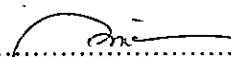
บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

ของ
นางสาวมณฑิยา ทุมพันธ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

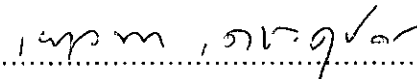

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๒๑ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวพา เดชะคุปต์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตากรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอแนะ ตลอดจนชี้แนะทางแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดีและด้วยความเมตตาธรรม ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สุนจินดา ขจรรุ่งศิลป์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และคำแนะนำต่าง ๆ จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ยาวพา เดชะคุปต์ รองศาสตราจารย์วราภรณ์ รักวิชัย อาจารย์บังกช ทองเอี่ยม อาจารย์วิรัช วรรณรัตน์ อาจารย์สุภาพร ณะชานันท์ อาจารย์มณฑาทิพย์ ทองสุพรรณ อาจารย์สุพรรณิ แสงหิรัญ และอาจารย์ณภาพร ศรีทน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความช่วยเหลือแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนวัดพลมานี้อย่าง อาจารย์พงษ์ศักดิ์ สำราญรัมย์ คณะครู นักเรียน ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ที่กรุณาให้ความสะดวก ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำวิจัยครั้งนี้และขอขอบพระคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทการศึกษาปฐมวัยภาคปกติและภาคพิเศษทุกท่านที่คอยให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยในการทำปริญญานิพนธ์มา ณ ที่นี้ คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดามารดาที่ได้เลี้ยงดูและครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้

มณฑิยา ทุมพันธ์

ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนของ
ทบวงมหาวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา 2545

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	3
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบ้านและแบบฝึกหัด.....	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบจิตปัญญา.....	20
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	34
การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า.....	35
แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษา.....	56
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	58
อภิปรายผล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษา.....	62
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	63
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย.....	63
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก.....	71
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	83
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	117

บัญชีตาราง

	หน้า
ตาราง	
1 กรอบตารางการให้การบ้านประจำวัน.....	37
2 เนื้อหาของการบ้านแบบมีส่วนร่วม.....	38
3 ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2.....	43
4 ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 3.1.....	43
5 ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 3.2.....	44
6 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง.....	48
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม.....	49
8 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวม.....	49
9 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมจำแนกตามระดับการศึกษา.....	50
10 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ.....	51
11 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมจำแนกตามอาชีพ.....	52
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสม ของการบ้าน.....	53
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำการบ้าน...	54
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม.....	55

บัญชีภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ

1	กรอบแนวคิดในการศึกษาต้นคว้า.....	5
2	กลไกการประเมินภาพลักษณะกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา.....	25
3	ตัวอย่างการบ้าน.....	31

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 22 กำหนดว่า การศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ สิ่งสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัตินี้ คือ ผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากโรงเรียน บ้าน และสังคม พร้อมกันไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนต้องสื่อความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้ทราบว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ และตลอดเวลา การเรียนรู้จากบ้านและโรงเรียน จะสร้างพลังการเรียนรู้ ทั้งทางด้านปัญญาและอารมณ์ควบคู่กันไป ดังนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กต้องร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้เกิดแก่เด็กของตน ชุมชนและผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดและพัฒนาการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : คำนำ) นั่นคือ ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนต้องมีบทบาทของโรงเรียนต่อชุมชนด้วยการดึงชุมชนเข้าสู่โรงเรียน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการรับรู้การจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้วยการคอยกำกับดูแลการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน ติดตามความก้าวหน้าและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ปกครองเป็นกำลังสำคัญของการร่วมมือกับโรงเรียน ซึ่งช่วยให้การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกิดผลอย่างจริงจังและรวดเร็ว เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสม เพราะสังคมปัจจุบัน ต้องการเด็กยุคใหม่ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ มีคุณสมบัติที่ดีในการเป็นสมาชิกใหม่ของสังคม (กัมภณฑ์ จุนโท. 2543 : 35 – 37)

การปฏิรูปการเรียนรู้คือ หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา เด็กจะเก่ง ดี มีความสุขได้ ทุกคนที่เกี่ยวข้องในสังคมจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครอง ถือว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียน นอกจากจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านวิชาการแล้ว ยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม อันจะช่วยให้เด็กมีความก้าวหน้าในชีวิตต่อไปในอนาคตด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 6)

การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่เด็กระดับปฐมวัย เป็นพื้นฐานสำคัญของกระบวนการพัฒนาชีวิต การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยแรกเกิด – 8 ปี นี้ ต้องคำนึงถึงพัฒนาการในแต่ละขั้นเป็นสำคัญ เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก เด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของการพัฒนา เป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงพลังแห่งการเรียนรู้เชิงบูรณาการของชีวิต (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2538 : 223) ดังนั้นนักจิตวิทยา และนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ เช่น จาง จาค รูสโซ (Jean Jacques Rousseau) เชื่อว่า “เด็กเป็นสิ่งบริสุทธิ์โดยธรรมชาติ มีการเรียนรู้ที่ต่างจากผู้ใหญ่ เด็กสามารถนำตนให้ประสบความสำเร็จตามศักยภาพของตนได้เป็นอย่างดี และมีคุณธรรมโดยธรรมชาติ ถ้าผู้ใหญ่สร้างเสริมสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี และมีความสุขให้แก่เด็ก” (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 22) | บิดามารดา และผู้ปกครองของนักเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาของบุตรหลานของตน เพราะเด็ก ๆ เติบโตขึ้นจากบ้าน และครอบครัวที่

ให้การอบรมเลี้ยงดูเกือบทุกเรื่องเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากบ้านจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในความสำเร็จในการเรียน และความก้าวหน้าในชีวิตการทำงานของเด็ก (วิรัตน์ ไวยกุล. 2541 : 1 - 2)

จุดเน้นการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการรวมทั้ง การสร้างเสริมการเรียนรู้ ซึ่งหมายความว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นความต่อเนื่องจากบ้านสู่โรงเรียน และโรงเรียนสู่บ้าน การร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนจึงมีความหมายมาก ครอบครัวเหมือนงานการศึกษา เพราะครอบครัวเป็นแหล่งสถานศึกษาแรกของคน พ่อแม่ คือ ครูคนแรกของลูก/ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544 : 36) โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมหน่วยเดียวเท่านั้นที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันกับสถาบันครอบครัวมากกว่าหน่วยอื่น ๆ ทั้งนี้ เพราะเด็กทุก ๆ คน อย่างน้อยที่สุดจะใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนประมาณปีละ 8 - 9 เดือน หรือ 5 วัน ใน 1 สัปดาห์ และแต่ละวันที่จะใช้เวลาอยู่ในโรงเรียน 5 - 6 ชั่วโมง โดยเฉพาะในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาล ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน เริ่มต้นเร็วกว่าในชั้นเรียนระดับอื่น ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวยังเกี่ยวข้องกับ ชุมชนอีกด้วยในแง่ของการมีส่วนร่วมในการที่จะกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกัน (ยุพิน สุวรรณฤทธิ์. 2535 : 129) หัวใจสำคัญของโรงเรียน ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และการดูแลเด็ก ไม่ว่าจะเป็นศูนย์พัฒนาเด็ก โรงเรียนเด็กหรือโรงเรียนอนุบาล คือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่จะช่วยให้การสอนเด็กแต่ละคน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะครูและผู้ปกครองสามารถเข้าใจถึงเจตคติของกันและกัน และพร้อมที่จะร่วมมือกันแก้ปัญหาการศึกษา และผลของการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพได้เป็นอย่างดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544 : 30 - 31 ; อ้างจาก Hurst. 1991 : 87) การให้ความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปกครองมีความสำคัญ และจำเป็น ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจก็จะให้ความร่วมมือกิจกรรมของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการปรับปรุงโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนให้การสนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมเป็นวิทยากรและการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน

รุ่งเรือง สุขารมณ ได้สรุปผลงานวิจัยด้านครอบครัวในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา (2544) พบว่า ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบ้านและโรงเรียนมีผลอย่างสูงในการเรียนรู้ของเด็ก เช่น นิวซีแลนด์ พบว่า ภูมิหลังของครอบครัวมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นชนชั้นทางอาชีพ หรือระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โครงสร้างของครอบครัว เชื้อชาติ ระดับรายได้ อังกฤษและเวลส์ ได้ใช้วิธีการอันหลากหลาย เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สหรัฐอเมริกา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของครอบครัวที่มีต่อคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก หนึ่งในเป้าหมาย 8 ประการ ของการปฏิรูปการศึกษา คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน รับผิดชอบร่วมกันในการดูแล และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (รุ่งเรือง สุขารมณ 2544 : 12 - 13)

การจัดกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนนั้นมีทั้งกิจกรรมที่ผู้ปกครองลงมือปฏิบัติเอง จนถึงเป็นผู้รับเพียงข้อมูลข่าวสาร วิธีการที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมโรงเรียน ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน กิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมสานสัมพันธ์ ได้แก่ การประชุมปรึกษา การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการสื่อสารสนเทศ ได้แก่ โทรศัพท์ จดหมาย ข่าว แผ่นพับข้อมูลโรงเรียน กิจกรรมการศึกษา กิจกรรมการบริการ และกิจกรรมการตัดสินใจในการวางแผนนโยบายโรงเรียนร่วมกับทางโรงเรียน แต่ละกิจกรรมคือการสนับสนุนการเรียนรู้จากโรงเรียนสู่บ้าน และจากบ้านสู่โรงเรียน ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนา และส่งเสริมเด็ก

ในทุก ๆ ด้าน ถึงแม้เด็กจะมาอยู่ในโรงเรียนแล้วก็ตาม ความรักความเอาใจใส่ สนใจซักถามเกี่ยวกับกิจกรรม ที่เด็กทำที่โรงเรียน การอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟังก่อนนอน หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับลูก มีส่วน ร่วมในงานหรือกิจกรรมที่ครูหรือทางโรงเรียนมอบหมายให้ทำที่บ้าน จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีภายใน ครอบครัว ที่จะนำไปสู่การพัฒนาเด็กในด้านอื่น ๆ ด้วย เพราะผู้ปกครอง และครูเปรียบเสมือนหุ้นส่วนในการ ดูแลสร้างเสริม และพัฒนาเด็ก บ้านและโรงเรียนคือแหล่งทรัพยากรของเด็กที่จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กัน โดยใช้ ครอบครัวเป็นหลักในการช่วยจัดการพฤติกรรม การสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ที่ดีสำหรับเด็กให้เหมาะสมกับที่ บ้านและที่โรงเรียน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 63)

การบ้านหรือการทำแบบฝึกหัดที่บ้าน เป็นงานอย่างหนึ่งที่ครูมอบหมายให้เด็กไปทำที่บ้าน เพื่อเป็น การเพิ่มทักษะสำหรับเด็ก การทำการบ้านไม่ใช่งานหลักสำหรับเด็กปฐมวัย ถ้าจะมีความเป็นการทำงาน เพื่อฝึก ความพร้อมของเด็กในการมีวินัยในการเรียนประการหนึ่ง กับอีกประการหนึ่งเป็นสายใยระหว่างบ้าน และ โรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับการเรียนรู้ของเด็ก และมีส่วนร่วมกับการเรียนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ กับเด็ก ลักษณะการบ้านจะเป็นการสังเกตสิ่งแวดล้อมที่บ้านของเด็ก เป็นการทำการบ้านที่ทำได้ง่าย ๆ ตาม ระดับพัฒนาการตามวัยของเด็ก ด้วยเหตุนี้ การบ้านที่ให้กับเด็กแต่ละชั้นเรียนต้องมีความหมาย และแรงจูงใจ เด็ก โดยเฉพาะเด็กเล็กในระดับประถมศึกษาต้องคำนึงถึงเจตคติของเด็กต่อโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับผู้ปกครองในครอบครัว (Steinberg. 1900 : 7 – 8)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างให้ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม และพัฒนา เด็กร่วมกับครู และทางโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมในการทำงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจากครูร่วมกับ เด็ก หรือเป็นผู้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือเด็ก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม ที่ใช้กระบวนการตามรูปแบบการ พัฒนาการบ้านแบบจิตปัญญาของ รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544) ซึ่งกำหนดกรอบ ลักษณะสำคัญของการบ้าน คือ เป็นการบ้านหน้าเดียว เป็นการบ้านที่ผู้ปกครองต้องสนับสนุนและช่วยเหลือ แนะนำเด็กในการทำบ้าน ผลจากการวิจัยจะนำมาพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนที่มีผู้ปกครองมีส่วนร่วมในอีกรูปแบบหนึ่ง ให้มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษา และเป็นแนวทางให้แก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมให้เหมาะสมกับเด็ก ปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมและประโยชน์ของการทำการบ้านแบบมีส่วนร่วม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางของการเชื่อมสานความเข้าใจการศึกษาระหว่างโรงเรียน และบ้าน เกี่ยวกับการเรียนของเด็กในวัยอนุบาลศึกษา และเป็นการค้นหาวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อีกวิธีหนึ่งในการสนับสนุนการเรียนรู้อยู่ของเด็กในรูปแบบของการบ้าน ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐาน และแนวทางสำหรับสถานศึกษา และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองที่อ่านออกเขียนได้ และยินดีเข้าร่วมการวิจัยและมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวัดพลมานีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นกลุ่มผู้ปกครองที่อ่านออกเขียนได้ และมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวัดพลมานีย์ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่สนใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 37 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

การบ้านแบบมีส่วนร่วม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในการทำการบ้านแบบมีส่วนร่วม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู/เป็นผู้ให้การอุปการะต่อการเข้ารับการศึกษาศึกษาเด็กปฐมวัย ที่อ่านออก เขียนได้ และมีบุตรเรียนอยู่ชั้นอนุบาล โรงเรียนวัดพลมานีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ /

2.1 ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่ม 1 กลุ่มผู้ปกครองที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาการศึกษาระดับ

ประถมศึกษา

กลุ่ม 2 กลุ่มผู้ปกครองที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ขึ้นไป

2.2 สถานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ของผู้ปกครอง ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพต่อเดือนที่กำหนดเป็นรายได้ของครอบครัว จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่ม 1 กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

กลุ่ม 2 กลุ่มรายได้มากกว่า 5,000 บาท

2.3 อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครอง/ ที่ทำรายได้หลักให้กับครอบครัว/ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่ม 1 กลุ่มอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ

กลุ่ม 2 กลุ่มอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย เกษตรกรรม และอื่น ๆ

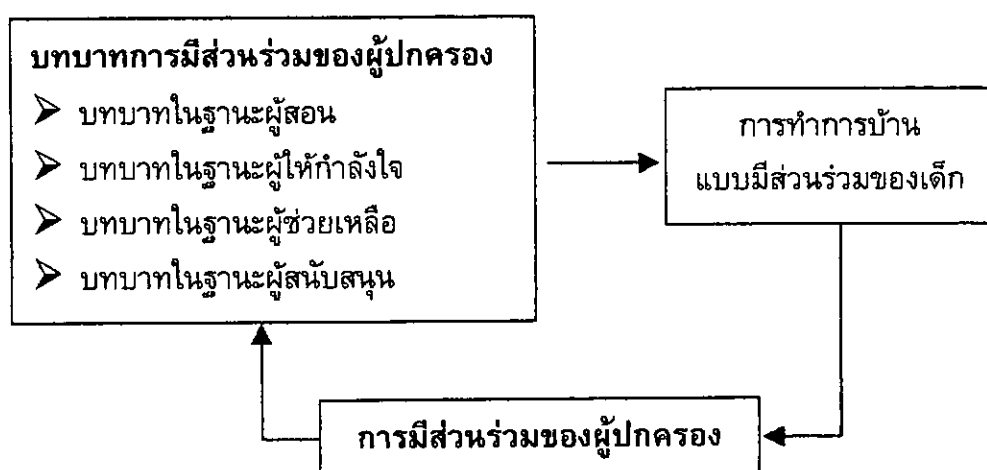
3. การมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือ/สนับสนุนช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่เด็ก/ โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครู และทางโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาเด็กร่วมกันซึ่งในการวิจัยนี้หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครอง ในฐานะผู้สอน ผู้ให้กำลังใจ ผู้ช่วยเหลือ และผู้ให้การสนับสนุน เด็กในการทำการบ้าน

4. บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการทำการบ้านร่วมกับเด็ก ในฐานะของผู้สอน ผู้ให้กำลังใจ ผู้ช่วยเหลือ และผู้ให้การสนับสนุน ระหว่างทำการบ้านที่เด็กได้รับมอบหมายให้มาทำที่บ้านประจำวัน ระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วม ประเมินโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. การบ้านแบบมีส่วนร่วม หมายถึง แบบฝึกหัดหรือชิ้นงานที่ออกแบบตามหลักการสอนแบบจิตปัญญา โดย รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ ที่มุ่งให้เด็กได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับ ภาษา คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยแบบฝึกหัดที่จัดทำให้มีเนื้อหาสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เด็กเรียนใน แต่ละวัน โดยถ่ายโยงเป็นกิจกรรมที่เด็กพบที่บ้าน ลักษณะของการบ้านจะจัดทำเป็นใบงานที่มีคำแนะนำให้ ผู้ปกครองปฏิบัติ เพื่อเป็นการสนับสนุนเด็กในการทำแบบฝึกหัด ปริมาณการบ้านแต่ละวันไม่เกิน ครั้งละ 2 หน้ากระดาษ A4 หรือนับข้อการบ้านไม่เกิน 5 ข้อ

6. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนอนุบาลชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวัดพลมานิย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ ของผู้ปกครองก่อนและหลังการทดลองใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.3 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.4 บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - 1.5 หลักการและแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบ้านและแบบฝึกหัด
 - 2.1 ความหมายของการบ้าน
 - 2.2 ความหมายของแบบฝึกหัด
 - 2.3 ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี
 - 2.4 หลักในการสร้างแบบฝึกหัด
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบจิตปัญญา
 - 3.1 ความหมายของการสอนแบบจิตปัญญา
 - 3.2 แนวคิดพื้นฐานการสอนแบบจิตปัญญา
 - 3.3 ทฤษฎีการสอนแบบจิตปัญญา
 - 3.4 องค์ประกอบการสอนแบบจิตปัญญา
 - 3.5 กระบวนการสอนแบบจิตปัญญา
 - 3.6 บทบาทของครูผู้สอนแบบจิตปัญญา
 - 3.7 การออกแบบการบ้านแบบจิตปัญญา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

หรรษา นิลวิเชียร (2535 : 25) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่พ่อแม่ครู และบุคคลในชุมชน ทำงานร่วมกันตั้งแต่การวางแผนการทำงาน การเรียนรู้ และการตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเด็ก

อรุณี หรดาล (2536 : 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการและการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ผู้ปกครองอาจจะกระทำด้วยตนเอง หรือให้ความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

ฉันทนา ภาคบงกช (2537 : 25) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับโรงเรียน

นิตยา ประพฤติกิจ (2539 : 264) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการช่วยพัฒนาและจัดการศึกษาแก่บุตรธิดาของตน รวมทั้งให้แก่ตนเองด้วย

นภเนตร ธรรมบวร (2541 : 31) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองโรงเรียน และชุมชนร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของเด็กและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพพร้อมกับทางครูและโรงเรียน และการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาเด็ก

1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

นักการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างบ้าน และโรงเรียนในการร่วมกันพัฒนาเด็กดังนี้

ทรงพร สุทธิธรรม (2534 : 36) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการอบรมเลี้ยงดูส่งเสริมและพัฒนาการแก่เด็กทุกด้าน จะมีส่วนช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม และเป็นทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ทั้งพ่อแม่และครูต่างเป็นผู้ใกล้ชิดเด็ก และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่รายล้อมให้เด็กได้เติบโตขึ้นตามทิศทางที่ต้องการของสังคมและประเทศชาติ

อรุณี หรดาล (2536 : 9 - 12) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กและโรงเรียน ดังนี้

1. ความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1.1 เด็กมีความรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ที่โรงเรียน เพราะผู้ปกครองมีความคุ้นเคยสนิทสนมกับบุคคลในโรงเรียน

1.2 เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีความสนใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

1.3 เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเด็กได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเด็ก ทำให้เด็กมีสติปัญญาสูงขึ้น

2. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง มีดังนี้

2.1 ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แก่สถานศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของตน

ทักษะ ความรู้ รวมทั้งการค้นหาล้างที่ติจากชุมชนมาใช้ช่วยให้การศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพสูงขึ้น (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544 : 36)

สรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กร่วมกับครูและทางโรงเรียน เพราะผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กที่บ้านให้ต่อเนื่องจากทางโรงเรียน เป็นกระบวนการซึ่งกันและกันระหว่างบ้านและโรงเรียน ให้เด็กมีการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และความสามารถของเด็ก

1.3 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและครูนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ทั้งทางบ้านและโรงเรียนมีการติดต่อประสานสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา โดยคำนึงถึงความสำเร็จและพัฒนาการที่พึงประสงค์ของเด็ก เป็นสำคัญ หากแต่สภาพความพร้อมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรมที่จะเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและครูจึงย่อมแตกต่างกันไป โดยทั้งผู้ปกครองและครูสามารถเลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันได้ตามความเหมาะสม (พัชรี สวนแก้ว. 2536 : 73)

हरषा नलवलैयर (2535 : 245 - 250) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ มี 2 แบบ คือ

1. โปรแกรมครอบครัวศึกษาที่ยึดบ้านเป็นฐาน หมายถึง โปรแกรมที่ครูเป็นฝ่ายไปหาพ่อแม่ ผู้ปกครองที่บ้าน เพื่อช่วยให้พ่อแม่เรียนรู้เรื่องการอบรมเลี้ยงดู และการประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กทุกด้าน รวมทั้งการจัดหา จัดทำวัสดุต่าง ๆ

2. โปรแกรมครอบครัวศึกษาที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง โปรแกรมที่ผู้ปกครองเป็นฝ่ายมาหาครูที่โรงเรียนเพื่อศึกษาหาความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการพัฒนาตนเองให้เป็นพ่อแม่ที่มีประสิทธิภาพในการเลี้ยงดูลูก

อรุณี हरดล (2536 : 6) ได้อธิบายรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมที่บ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาปฐมวัยในการให้ข้อคิดเห็นเสริมประสบการณ์และการเรียนรู้ สร้างลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กขณะอยู่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ให้เด็กหัดช่วยเหลือตัวเอง ช่วยให้คำแนะนำเด็กเกี่ยวกับการทำงานที่ครูมอบหมาย การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมในสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้าไปร่วมกิจกรรม หรือช่วยเหลืองานของสถานศึกษาปฐมวัยที่เกิดขึ้น เช่น การเข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง การไปทัศนศึกษาร่วมกับสถานศึกษา การร่วมกิจกรรมในวันหยุด เป็นต้น

พัชรี สวนแก้ว (2536 : 47-75) ได้กล่าวถึงรูปแบบการติดต่อระหว่างผู้ปกครองกับครูว่า การติดต่อระหว่างครูกับผู้ปกครองควรทำสองทาง คือ จากบ้านถึงโรงเรียน และจากโรงเรียนถึงบ้าน ซึ่งวิธีการที่ครูและผู้ปกครองจะติดต่อกันอาจทำได้โดย

1. การเยี่ยมเยียนโดยไม่ตั้งใจ ซึ่งตอนเช้าเวลาที่ผู้ปกครองมาส่งเด็กและพบครูโดยบังเอิญ อาจทำให้ครูทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กด้วย

2. การที่ครูไปเยี่ยมบ้านเด็กและผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูทราบสภาพครอบครัว สร้างความคุ้นเคยกับผู้ปกครองและเด็ก

3. การที่ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน ซึ่งควรทำตอนที่นำเด็กมาฝากใหม่ ๆ เพราะเด็กยังไม่คุ้นเคยกับโรงเรียน

4. การจัดให้มีการอภิปรายกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

6. การสนทนาทางโทรศัพท์ เพราะการปรึกษาทางโทรศัพท์สามารถขจัดความเขยื้อนเขี้ยวได้

มอริสัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 33-34 ; อ้างอิงจาก Morrison. 2000 : 365-364)

กล่าวถึงวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า ครูสามารถจัดกิจกรรมที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างน้อย 4 วิธี คือ

1. วิธีให้มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีที่มุ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ตามความสามารถของผู้ปกครองเอง เช่น การเป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การหาทุน การร่วมทำงานธุรการ

2. วิธีการให้มีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาเป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะการจัดการศึกษา เช่น การวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกตำรา การวางมาตรฐานการทำงาน วิธีการนี้กำลังแพร่หลาย เพราะผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการตัดสินใจทางการศึกษา

3. วิธีการมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ปกครองโดยตรง เพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้ และวิธีการปฏิบัติที่เป็นการสร้างเสริมครอบครัว

4. วิธีการมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ คือ การประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นมาประสานกัน โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมของโรงเรียน

สรุปได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นกิจกรรมหรือวิธีการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือสนับสนุน อนุรักษ์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กร่วมกับทางโรงเรียน ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ด้วยความเต็มใจและสมัครใจโดยเข้าร่วมในลักษณะการเป็นผู้ช่วยครู อาสาสมัครช่วยดูแลเด็ก เป็นวิทยากร ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน และในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

1.4 บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อเด็กด้านการเรียนรู้และการพัฒนาการ การที่เด็กไปโรงเรียนเด็กยังคงอยู่ภายใต้บริบทของผู้ปกครอง ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมทางบ้าน การดูแลการกระทำและปัญหาต่าง ๆ ของผู้ปกครองเด็กมีส่วนรับรู้หากผู้ปกครองเข้าใจ และใช้วิธีการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง ย่อมเกิดผลดีกับเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 25) ซึ่งนักการศึกษาได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

อารี รังสินันท์ (2524 : 165 - 177) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในฐานะของผู้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กไว้ดังนี้

1. การเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตในสังคมโดยตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่น ไม่ว่าพ่อแม่จะยากจนหรือร่ำรวย ตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ให้เด็กอย่างเพียงพอ

2. การอบรมและการให้การศึกษาเบื้องต้น ได้แก่ การอบรมให้เด็กรู้จักระเบียบของสังคม วัฒนธรรม เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ การปลูกฝังคุณลักษณะที่ดี การปลูกฝังมารยาท และเจตคติที่ดีให้กับเด็ก

3. การส่งเสริมความสนใจของลูก เด็กวัยนี้มีความสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยจัดหาอุปกรณ์ที่ลูกมีความสนใจ เช่น อุปกรณ์ระบายสี หนังสือนิทาน เครื่องเล่นที่เหมาะสมหรือพาไปทัศนศึกษา

4. การส่งเสริมทางสติปัญญา โดยส่งเสริมความคิดและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมทักษะทางภาษา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป

5. การถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม อบรมให้เข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีไทย เพื่อให้เด็กได้รู้จักคุณค่ามรดกวัฒนธรรมไทย

วราภรณ์ รักวิชัย (2533 : 16) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดู ไว้ดังนี้

1. ให้การอบรมเลี้ยงดูและปัจจัย 4
2. ให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ฝึกอบรมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้
4. ถ่ายทอดวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณี ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ในครอบครัวให้แก่

เด็ก

5. ช่วยแก้ไขปัญหาและอบรมสร้างวินัยอันดีให้แก่เด็ก
6. จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทุก ๆ ด้าน
7. เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก
8. เสริมสร้างบุคลิกภาพและการสร้างสรรค์
9. ปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็ก

✓ อรุณี หรดาล (2536 : 55 – 68) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

1. ผู้ปกครองมีบทบาทในฐานะผู้ร่วมกิจกรรมในสถานศึกษา กิจกรรมที่สำคัญที่ผู้ปกครองควรหาโอกาสเข้าร่วมกับสถานศึกษาได้แก่ กิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีบทบาทของผู้ริเริ่ม แสดงความคิดเห็น และบทบาทสมาชิกกลุ่มที่ดี เป็นผู้ฟังและเป็นผู้ตามที่ดี

2. ผู้ปกครองมีบทบาทในฐานะเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน ได้แก่ การส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน สนทนากับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากโรงเรียน กระตุ้นหรือเตือนให้เด็กทำกิจกรรมตามที่ครูได้มอบหมาย รวมทั้งคอยแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ เปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง หรืออาจมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบ้านที่เด็กสามารถทำได้ การส่งเสริมประสบการณ์ให้เด็กที่โรงเรียน ได้แก่ การเป็นผู้ช่วยครูดูแลเด็กขณะทำกิจกรรม การช่วยวางแผนการสอน ช่วยจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ และการเป็นวิทยากรพิเศษเพื่อพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับอาชีพที่ตนถนัด เพื่อสนองความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก

3. ผู้ปกครองมีบทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือและสนับสนุน ได้แก่ การช่วยเหลือในเรื่องของวัสดุสิ่งของ ทรัพย์สิน แรงงาน รวมทั้งการให้คำแนะนำ และการเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ตามความสามารถ ความเหมาะสม และความถนัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

✓ พัทรี สวนแก้ว (2536 : 56) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง ดังนี้

1. ในฐานะเป็นครูของลูกหลาน โดยปกติพ่อแม่ ผู้ปกครองคือครูคนแรกของลูก ด้วยการเริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูและการเป็นตัวแทน การปลูกฝังค่านิยมและเจตคติต่าง ๆ การอบรมสั่งสอนนี้เริ่มตั้งแต่เด็กยังไม่เข้าโรงเรียนจนกระทั่งเข้าไปในโรงเรียน มีความก้าวหน้าทางการศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ผู้ปกครอง

สามารถที่จะเลือกใช้ความรู้ต่าง ๆ มาจัดสอนให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะก้าวไปสู่การเรียนรู้ อย่างมีระบบต่อไป

2. ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้ปกครองบางคนมีความรู้ความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน เช่น สถาปนิก นักธุรกิจ วิศวกร ฯลฯ ซึ่งทางโรงเรียนอาจจะเชิญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนใน โรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองคนอื่น นอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่เด็กโดยตรง แล้วยังเป็นการเผยแพร่ ความรู้ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและครู และระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน

3. ในฐานะอาสาสมัครของโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นผู้ปกครองที่ไม่ได้ทำงาน ทางโรงเรียนขอความร่วมมือให้มาช่วยกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ของโรงเรียน

4. ในฐานะผู้กำหนดวัตถุประสงค์ ในบางครั้งผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ ต่าง ๆ ของโรงเรียน การดำเนินงานโดยเฉพาะโรงเรียนในชุมชนนั้นจะมีการบริหารงานโดยเฉพาะ โรงเรียนมีคณะกรรมการ ซึ่งประกอบไปด้วยบุคลากรในโรงเรียน ผู้นำในท้องถิ่น และตัวแทนของผู้ปกครอง ซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้จะเป็นผู้ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอันจะส่งผลต่อเด็กโดยตรง

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 20 – 21) กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็ก มี 3 ประการ คือ

1. ผู้ให้การเลี้ยงดูเพื่อเสริมสร้างสุขภาพกายและใจที่ดีให้กับเด็ก บทบาทหน้าที่นี้ของผู้ปกครอง คือ การดูแลเด็กที่ดี ดังนี้

1.1 เสริมสร้างความแข็งแรงและสุขภาพร่างกายที่ดี ด้วยการ

- ให้อาหาร
- ให้ออกกำลังกาย
- ให้อากาศ
- ให้ภูมิคุ้มกัน
- ให้การรักษา
- ให้ความเป็นอยู่ที่ดี
- ให้การป้องกันอุบัติเหตุ

1.2 สร้างสุขภาพจิตที่ดีด้วย

- ให้ความรักความอบอุ่น
- สร้างความเป็นสมาชิกที่ดี
- สร้างความมั่นใจให้กับเด็ก

2. ผู้ให้การศึกษาเบื้องต้น ด้วยการสอนและการฝึกแก่เด็ก

2.1 สร้างเสริมนิสัยที่ดี

- สร้างความมีวินัย
- สร้างมารยาททางสังคม
- สร้างความรักในขนบธรรมเนียมประเพณี
- สร้างความรักแก่สังคม

2.2 สอนอบรมเพื่อแก้นิสัยหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

3. ผู้ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังกล่าวแล้วว่า พ่อแม่ไม่ใช่เฉพาะผู้เลี้ยงให้เด็กเจริญเติบโต เป็นผู้สั่งสอนเท่านั้น แต่พ่อแม่ต้องเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เด็กได้เรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมพัฒนาการตามวัย ด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนด้วยการปฏิบัติดังนี้

3.1 เปิดโอกาสให้มีประสบการณ์การเรียนรู้ตามวัย จากการเล่น การคิด การพัฒนาต่าง ๆ ตามความสนใจ ภายใต้คำแนะนำช่วยเหลือที่เหมาะสม เช่น ให้เด็กได้สร้างสิ่งประดิษฐ์ที่ตนชอบ ให้เล่นเกมกับเพื่อน ๆ

3.2 การกระทำตนและครอบครัวยเป็นตัวอย่างการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งทางด้านเจตคติ และค่านิยมที่สอดคล้องกับสังคม ไม่สร้างความคับข้องใจให้กับเด็ก

3.3 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ถ้าเด็กสนใจ เช่น เด็กต้องการเล่นดนตรีก็ให้เล่นดนตรี แต่ทั้งนี้ต้องให้คำแนะนำเด็ก และช่วยเหลือเด็กให้ทราบว่า ความสนใจนั้น ๆ เด็กควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้เด็กเข้าใจไม่สร้างความเครียดให้กับเด็ก

สรุปได้ว่า พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องรับบทบาทหน้าที่ของคนที่จะทำให้เด็ก ด้วยการอบรมเลี้ยงดู การเป็นแบบอย่างที่ดี และเมื่อเด็กเริ่มปรับตัวเข้ากับสังคม ผู้ปกครองควรเพิ่มบทบาทของตนในฐานะผู้ร่วมกิจกรรม ผู้ส่งเสริมประสบการณ์ และความรู้ให้กับเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน บทบาทผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนตามกำลังและความสามารถ เพราะผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของเด็ก มีหน้าที่ตอบสนองต่อความต้องการทางกาย อารมณ์ และสังคมของเด็ก พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก อิทธิพลหรือการส่งเสริมสนับสนุนของครอบครัวที่มีต่อเด็กจะส่งผลกระทบยาวตลอดชีวิตให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม

1.5 หลักการและแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นสถาบันพัฒนาคน เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน โรงเรียนจึงมีหน้าที่ ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและเตรียมสมาชิกของสังคม ให้เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ ดังนั้น บ้านและชุมชนจึงมีบทบาทที่สำคัญเกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน และมีส่วนสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

แอมมอนด์และคนอื่น ๆ (พัชรี สานแก้ว, 2536 : 65 - 66 ; อ้างอิงจาก Hammond and others, 1979) ได้เสนอวิธีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนควรจัดขึ้นได้แก่

1. การจัดประชุมหรือการจัดพบผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

2. จัดให้มีการสนทนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ผู้ปกครองเกี่ยวกับอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการของเด็กและปัญหาต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย

3. จัดให้มีการอภิปรายกลุ่ม โดยผู้ปกครอง และครูอาจจะให้มีการพบปะเป็นครั้งคราว เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4. จัดให้มีการพบผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเตรียมของเล่นให้กับเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความรู้และมีความสามารถในการทำเครื่องเล่นง่าย ๆ ไปเล่นกับเด็กที่บ้านโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

5. จัดให้มีการติดต่อกับผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว เช่น การสนทนาทางโทรศัพท์ ครูไปเยี่ยมบ้านเด็ก การติดต่อกันทางจดหมาย ฯลฯ

6. การจดบันทึกภายหลังการพูดคุยหรือการพบปะ ครูควรมีการจัดบันทึกเพื่อเป็นข้อมูล

7. การให้คำแนะนำในการสังเกตเด็ก

8. การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน

ซัมซัน และยอนเน่ (ซมแซ พงษ์เจริญ. 2542 : 43 ; อ้างอิงจาก Sumption and Yvonne) กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียน ในการจัดการศึกษาคือการที่ผู้ปกครอง หรือประชาชนมีส่วนร่วมในโรงเรียน โดยการสนับสนุนด้านความคิดเห็น การตัดสินใจ สละแรงงานและเวลาให้โรงเรียน ในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน การแก้ปัญหา พัฒนาและสนับสนุนด้านการเงิน การประเมินผลการทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการคือ

1. การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ คือ การมีส่วนร่วมอย่างอิสระ มีส่วนร่วมอย่างไม่มีการระเบียบ ประเพณี และข้อตกลงรองรับ การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ โดยปัจเจกบุคคลคือ การเกี่ยวข้องเฉพาะคราวเช่น ในฐานะผู้ชำนาญพิเศษในสาขาอาชีพ

2. การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ คือ การมีส่วนร่วมโดยมีกฎหมาย ระเบียบประเพณี และข้อตกลงร่วมกัน การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ คือปัจเจกบุคคล เช่น การได้รับเลือกเป็นตัวแทน และเกี่ยวข้องโดยตรง การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดยกลุ่มบุคคลเช่น สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมวิชาชีพ

กุลยา ดันติผลาชีวะ (2542 : 34 – 36) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. กิจกรรมโรงเรียนได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยทางโรงเรียนเป็นฐานในการจัดกิจกรรม เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน กิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

2. กิจกรรมสานสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ และความคุ้นเคยกันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาการเยี่ยมเยียน เช่น การประชุมปรึกษา เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน พร้อม ๆ กับการแลกเปลี่ยนความรู้กัน การแก้ปัญหาาร่วมกัน การเยี่ยมบ้าน เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สร้างสานความสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน การเยี่ยมบ้านจะไม่ทำบ่อยนัก อาจเป็นภาคเรียนละ 1 ครั้งหรือปีละ 1 ครั้งตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมการสื่อสารสนเทศ กิจกรรมนี้จะเน้นให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับข้อมูลเป็นหลักส่วนใหญ่ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งมีหลายรูปแบบเช่น โทรศัพท์สายด่วน จดหมายข่าว โสมเพจ แผ่นพับข้อมูลโรงเรียน

4. กิจกรรมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้าถึงชั้นเรียน ทั้งเป็นผู้สอนเป็นผู้ช่วยครูตลอดถึงเป็นที่ปรึกษาสำหรับผู้ปกครองด้วยกัน

5. กิจกรรมบริการ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่สังคม และครอบครัว ได้แก่ ห้องสมุด ของเล่น ศูนย์ดูแลเด็ก ศูนย์แลกเปลี่ยนสิ่งของของผู้ปกครองเหลือใช้

6. กิจกรรมการตัดสินใจ เป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับสูงที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการตัดสินใจ และวินิจฉัยสั่งการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม คือ การวางแผนนโยบายโรงเรียน การสรรหาบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรเป็นต้น

สรุปได้ว่า หลักการและแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม นั้น มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับทางโรงเรียนว่าจะเลือกกิจกรรมใดจึงจะเหมาะสมกับสภาพของสังคม ครอบครัว เจตคติและความเชื่อของผู้ปกครอง ซึ่งทางโรงเรียนควรจัดกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรมประกอบกัน เพื่อให้ผู้ปกครองมีโอกาสเลือก และเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่ายขึ้น ครูและทางโรงเรียนต้องพัฒนาการมีส่วนร่วม ที่มีค่าและมีความหมายกับความรู้สึกที่ดีของผู้ปกครอง โรงเรียนต้องพยายามชี้ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม และจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

✓ กานต์ รัตนพันธ์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทางมีความสามารถทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง

รัชณี รัตนา (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถในการใช้กลั่นเนื้อเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง มีความสามารถในการใช้กลั่นเนื้อเด็กสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบกันภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่างก็มีความสามารถในการใช้กลั่นเนื้อเด็กสูงกว่าการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ เสาวคนธ์ สาเอี่ยม (2537 : 100) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกประเภทของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองส่งเสริมด้วยกิจกรรมอิสระในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จำนวน 30 คน โดยกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน ปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมชุดส่งเสริมความรู้ มีความสามารถในการจำแนกประเภทสูงกว่ากลุ่มที่ผู้ปกครองส่งเสริมด้วยกิจกรรมอิสระในชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ กฤษณี ภูพัฒน์ (2538 : 8) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองระหว่างเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดให้ความรู้ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันกับเด็กปฐมวัย ที่ผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรมตามปกติในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและผู้ปกครองของเด็กที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 60 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสามเสน เป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน ผลปรากฏว่าเด็กปฐมวัยทั้งสองกลุ่มมีวินัยสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ ปัทมาศิริ ชีวันรักษ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กวัยอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังการทดลองใช้โปรแกรมผู้ปกครองกลุ่มทดลอง มีคะแนนความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการรู้หนังสือขั้นต้นสูงกว่าผู้ปกครองกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผู้ปกครองกลุ่มทดลอง มีคะแนนความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการรู้หนังสือขั้นต้นหลังการทดลองใช้โปรแกรมสูงกว่าการทดลองใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ เกล (Gail, 1981) ได้ทำการวิจัยโดยใช้ชื่อโครงการว่า Mother Start ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ที่จะให้พ่อแม่มีความรู้สึกว่าเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญต่อการเรียนของลูก โดยให้ชื่อโครงการว่า Home Visiting ใช้เวลา 3 ปี โดยให้ครูที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับทารกและเตรียมอนุบาล 6 คน ออกไปเยี่ยมแม่ 11 คน ซึ่งมีลูกระหว่าง 2 - 3 ปี กิจกรรมที่ใช้มีลักษณะดังนี้ เมื่อคณะกรรมการออกไปเยี่ยมแม่ที่บ้านก็จะพูดคุยกับแม่เกี่ยวกับการเลี้ยงดู และแนะนำให้แม่ใช้ภาษาที่ถูกต้องกับลูก จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมโดยให้แม่มีส่วนร่วมด้วยและให้หนังสือและวัสดุต่าง ๆ เช่น ดินน้ำมัน กระดาษสี ไม้ให้แม่เล่นกับลูกที่บ้าน นอกจากนี้เมื่อมีโอกาสจะเชิญแม่มาเยี่ยมที่โรงเรียน เพื่อให้แม่มีโอกาสทำงานกับลูกในห้องเรียน และให้แม่มีส่วนร่วมรับผิดชอบกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน เช่น ช่วยหาเงิน สนับสนุนกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เป็นต้น ผลการศึกษาของเกล สรุปได้ว่า การจัดโปรแกรมให้ความรู้ด้วยวิธีการเยี่ยมบ้านมีผลเป็นอย่างมากในการ

ช่วยให้พ่อแม่และลูกมีสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลานได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

✓ คาร์ว (Crowe. 2000) ได้ศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อเป็นเครื่องมือให้ความช่วยเหลือในการเรียนของเด็กอย่างมีคุณภาพ โดยได้ทดลองศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับทางโรงเรียน จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ กลุ่มพ่อแม่ที่มีรายได้ต่ำกว่ากลุ่มพ่อแม่ที่มีรายได้สูง พบว่าการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสำเร็จทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย การแสดงออก เพิ่มศักยภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ด้านสังคม ลดความก้าวร้าว ร่วมมือกับทางโรงเรียน เปิดโอกาสให้พ่อแม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนของลูก

✓ สมิท (Smith. 2000) ได้ศึกษาการให้กำลังใจและการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองที่ส่งผลให้เด็กที่มีปัญหาผลการเรียนดีขึ้น จากการศึกษาตรวจสอบสภาพการเรียนของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนอย่างกว้าง ๆ ทั่วไป และสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน และทางบ้านมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนมากขึ้น ซึ่งพ่อแม่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนจะมีการตอบสนองกับทางโรงเรียนในระดับสูง ส่วนเด็กปกติจะมีการตอบสนองในระดับปานกลางปกติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีความหมายและความสำคัญมาก ในการจัดศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน ต้องมาดำเนินงานและทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อหาทางพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งในการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีหลายรูปแบบ ทางโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมที่จัดจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความภาคภูมิใจ และเต็มใจที่จะช่วยเหลือกิจกรรมของทางโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบ้านและแบบฝึกหัด

2.1 ความหมายของการบ้าน

การบ้าน คือ แบบฝึกหัดที่ครูให้เพิ่มเติมโดยมอบหมายให้เด็กรับงานไปทำที่บ้าน ซึ่งลักษณะจะเหมือนกับแบบฝึกหัดที่โรงเรียน แต่การบ้านแบบมีส่วนร่วมมีจุดสำคัญที่ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการทำการบ้านกับเด็กด้วย อย่างน้อยต้องเป็นผู้อ่านคำสั่งการบ้านให้เด็กฟัง การบ้านบางวันผู้ปกครองต้องให้เวลาสนทนากับเด็ก บ้างวันข้อกำหนดในการบ้านนั้น ผู้ปกครองต้องเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบ้านให้กับเด็กด้วย (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544 : 2)

2.2 ความหมายของแบบฝึกหัด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 (2530 : 483) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า หมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหา หรือ คำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กฝึกตอบ

กู๊ด (ประพันธ์ จำเริญ. 2536 : 8 ; อ้างอิงจาก Good. 1973 : 224) กล่าวว่า แบบฝึกหัดหมายถึงงานหรือการบ้านที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ เพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้วและเป็นการฝึกทักษะการใช้กฎ หรือสูตรต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้ว

วาสนา สุพัฒน์ (2530 : 11) กล่าวว่า แบบฝึกหัด หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำเพื่อทบทวนความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและเพิ่มทักษะ ซึ่งสามารถนำไปแก้ปัญหาได้

สรุปได้ว่า แบบฝึกหัด หมายถึง สิ่งที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนกระทำ เพื่อฝึกฝนเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้เรียนแล้วให้เกิดความชำนาญ และให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3 ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี

วิไลลักษณ์ บุญประเสริฐ (2531 : 13) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดีว่า ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดีนั้นต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับนักเรียน ตลอดจนคำนึงถึงจิตวิทยาเกี่ยวกับสิ่งเร้าและการตอบสนอง พัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นของการเรียน นอกจากนั้นจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็ก ซึ่งแบบฝึกหัดต้องประกอบด้วย คำชี้แจง และตัวอย่างสั้น ๆ ที่จะทำให้เด็กเข้าใจง่าย ใช้เวลาเหมาะสม มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว นอกจากนี้แบบฝึกหัดควรมีหลายแบบ เพื่อสร้างความสนใจและท้าทายให้เด็กแสดงความสามารถ

ประสงค์ ราชณสุข (2532 : 56) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี โดยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. เป็นแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. เป็นแบบฝึกหัดที่สร้างความสนใจและจูงใจนักเรียน
3. เป็นแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. เป็นแบบฝึกหัดที่มุ่งสร้างบรรยากาศเพื่อความสนุกสนาน และกระตุ้นให้แก่นักเรียน

ฮาลเรสส์ (อรัทัย นุตระจิษฐ์. 2540 : 29 ; อ้างอิงจาก Halress. 93 – 94) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดีไว้ว่า การเขียนแบบฝึกหัดต้องแน่ใจในภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน และควรสร้างโดยใช้จิตวิทยา ดังนี้

1. ใช้แบบฝึกหลาย ๆ ชนิด เพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ
2. แบบฝึกที่จัดทำนั้นให้นักเรียนสามารถพิจารณาได้ว่าแต่ละแบบแต่ละข้อต้องการให้ทำอะไร
3. ให้นักเรียนได้ฝึกการตอบแบบฝึกแต่ละชนิดแต่ละรูปแบบ ว่ามีวิธีการตอบอย่างไร
4. นักเรียนได้มีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้า ด้วยการแสดงออกทางความสามารถและความเข้าใจลงในแบบฝึก

5. นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้จากบทเรียน มาตอบในแบบฝึก ให้ตรงเป้าหมายมากที่สุด

สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดีจะต้องเป็นแบบฝึกหัดที่มีคำชี้แจงที่เข้าใจง่าย ใช้ภาษาที่เหมาะสม ไม่ยากหรือง่ายเกินไปสอดคล้องกับความสามารถและพัฒนาการของเด็ก เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เด็กเรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.4 หลักในการสร้างแบบฝึกหัด

นิตยา ปานทิพย์ (2527 : 26 – 27) กล่าวว่า ในการสร้างแบบฝึกหัดต้องอาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาประกอบด้วย

1. ความใกล้ชิด (Cognition) การใช้สิ่งเร้า และการตอบสนองสิ่งที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียง จะสร้างความพอใจให้กับผู้เรียน

2. แบบฝึกหัด (Practice) คือ การให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมที่ซ้ำ ๆ เพื่อช่วยในการสร้างความแม่นยำชำนาญ

3. กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ การให้ผู้เรียนทราบผลของการทำงานของตนโดยเร็ว ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้เรียนได้ทราบว่า การกระทำของตนเป็นอย่างไรแล้วยังเป็นการสร้างความพอใจกับผู้เรียนอีกด้วย

4. แรงจูงใจ (Motivation) ได้แก่ การเรียนแบบฝึกจากง่ายไปหายาก และจากแบบฝึกที่สั้นไปสู่แบบฝึกที่ยาวขึ้น ทั้งนี้ เนื้อเรื่องที่จะมาสร้างแบบฝึกหัดควรมีหลายรสหลายรูปแบบ ตลอดจนมีภาพองค์ประกอบเรื่องเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนมากขึ้น

ยุพิน พิพิธกุล (2530 : 14 – 15) ได้เสนอหลักการสร้างแบบฝึกหัด ดังนี้

1. การฝึกจะให้ได้ดีจะต้องฝึกเป็นรายบุคคลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ควรฝึกไปที่ละเรื่องเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง และเมื่อเรียนได้หลายบทก็ควรฝึกรวบยอดอีกครั้งหนึ่ง
3. ควรมีการตรวจแบบฝึกหัดทุกครั้งให้นักเรียนทำ เพื่อประเมินผลนักเรียนและประเมินผลครูด้วย
4. เลือกแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับบทเรียน และให้แบบฝึกหัดให้พอเหมาะไม่มากเกินไป
5. แบบฝึกหัดที่ให้ควรฝึกหลาย ๆ ด้าน คำนึงถึงความยากง่าย
6. พึงตระหนักอยู่เสมอว่า ก่อนที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดนั้น นักเรียนจะต้องเข้าใจวิธีการทำอย่างถ่องแท้เสียก่อน

7. พึงตระหนักอยู่เสมอว่า ฝึกอย่างไรนักเรียนจึงจะคิดเป็น ไม่ใช่คิดตาม

โรจนา แสงรุ่งระวี (2531 : 20) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกหัดที่ดีมีประสิทธิภาพว่า ครูต้องคำนึงตัวนักเรียนเป็นสำคัญ โดยดูความพร้อม ระดับสติปัญญา ความสามารถ ความเหมาะสมในการใช้สำนวนภาษาตลอดจนเนื้อหาระยะเวลาในการทำแบบฝึกหัด ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจที่จะนำเอาแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นมากำหนดข้อบกพร่อง หรือส่งเสริมทักษะทางภาษาให้ดียิ่งขึ้น

พรรณธิดา อ่อนแสง (2531 : 48) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกหัดควรมีลักษณะดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์
2. ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา
3. ขั้นต่าง ๆ ในการสร้างแบบฝึก
 - 3.1 ศึกษาปัญหาความบกพร่องของเด็กในการเรียนการสอน
 - 3.2 ศึกษาจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้
 - 3.3 ศึกษาเนื้อหาวิชา
 - 3.4 ศึกษาลักษณะของแบบฝึก
 - 3.5 กำหนดรูปแบบและสร้างแบบฝึกให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ

พฐู ทั้งแดง (2534 : 17) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกจะต้องใช้ภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียน วัยและความสามารถ คำนึงถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบฝึก เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ส่งเสริมความคิด สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นงเยาว์ บวงสรอง (2535 : 31) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกว่า การสร้างแบบฝึกนั้น จะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ มีวิธีการฝึกที่เหมาะสม มีจุดมุ่งหมายในการฝึกที่ชัดเจนและสร้างแบบฝึกให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ โดยคำนึงถึงความพร้อมและความสามารถของนักเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดีตลอดจนหลักในการสร้างแบบฝึกหัด เพื่อนำมาสร้างแบบฝึกหัดที่มีประสิทธิภาพ สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายในการออกแบบการบ้าน ในลักษณะของแบบฝึกหัดที่จะให้เด็กนำกลับไปใช้ที่บ้าน โดยมีคำแนะนำให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมด้วย
2. ศึกษาแผนการสอนระดับชั้นอนุบาล 2 ในเนื้อหาที่เด็กเรียนเพื่อใช้ในการออกแบบการบ้านให้สัมพันธ์กันในด้านวิชาการในแนวของการสอนแบบจิตปัญญา โดยแบ่งออกเป็น ภาษา ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสร้างเสริมลักษณะนิสัย
3. ใช้ภาษาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจง่าย
4. ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เหมาะสำหรับเด็ก
5. ใช้เวลาในการทำไม่มากเกินไป
6. มีหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เด็กเบื่อ
7. ใช้รูปภาพเป็นหลัก
8. จำนวนหน้าไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ A4

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รุ่งริ กนกวิบูลย์ศรี (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการจำแนกด้วยการมองเห็นของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและแบบฝึกหัด พบว่า ความสามารถด้านการจำแนกด้วยการมองเห็นของเด็กปฐมวัยที่ฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษา และฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกหัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรี เกียสกุล (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมและแบบฝึก จากการวิจัย ปรากฏว่า ความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมและแบบฝึกทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมมีความสามารถทางการฟังสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึก

ลอเรย์ (คณินันต์ สารสุวรรณ 2540 : 19 ; อ้างอิงจาก Lowrey. 1977 : 817 – A) ได้ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนการทดสอบหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนทำแบบฝึกหัด

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าการทำแบบฝึกหัดเป็นการทบทวนความรู้ที่เด็กเรียนไปแล้ว เพิ่มพูนความรู้ให้กับเด็ก ฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งแบบฝึกหัดที่ดีนั้น ต้องเหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถของเด็ก ไม่มากเกินไปจนทำให้เด็กเกิดความเครียด ต้องเป็นสิ่งที่เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแนวจิตปัญญา

3.1 ความหมายของการสอนแบบจิตปัญญา

การสอนแบบจิตปัญญาเป็นการสอนที่มุ่งถึงจิตใจของผู้เรียนที่ต้องการเรียนอย่างมีความสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาปัญญา วิธีการสอนจะเน้นที่กิจกรรมการสอนของครู ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการสอนแบบจิตปัญญาพัฒนาขึ้นโดย รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และออกแพร่ในปี พ.ศ.2543

การสอนแบบจิตปัญญา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งถึงจิตปัญญา โดยให้ความหมายของจิตว่า เป็นการเรียนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน มีปฏิบัติการทางความคิด ตื่นตัว

และสนุกที่จะเรียน ส่วนปัญหาหมายถึง การส่งเสริมพุทธิปัญญา ด้วยการเพิ่มพูน และขยายข้อความรู้ที่จำเป็นต้องเรียน ให้เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างชัด และจำได้จากกิจกรรมการสอน

3.2 แนวคิดพื้นฐานการสอนแบบจิตปัญญา

การสอน คือ การสร้างผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยการเปลี่ยนพฤติกรรม อย่างมีจุดประสงค์ การสอนแบบจิตปัญญามีความคิดพื้นฐานเช่นเดียวกันนี้ แต่การสร้างผู้เรียนให้เรียนรู้และเปลี่ยนพฤติกรรมตามแนวคิด ของการสอนแบบจิตปัญญาเน้นจิตใจ และความมอองงามทางปัญญาของผู้เรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพ ต้องทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ใหม่อย่างมีความสุข เกิดความมอองงามทางปัญญา ต้องการเรียนรู้ต่อเนื่อง สามารถคิดค้นพัฒนาตน และสิ่งที่ตนรับผิดชอบอย่างมีคุณภาพได้ การสอนที่จะบรรลุเป้าหมายนี้ได้ ต้องเป็นการสอนที่ทำให้

1. ผู้เรียนจำเนื้อหาได้
2. ผู้เรียนผ่อนคลายขณะเรียน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ด้วยการปฏิบัติการทางความคิด
4. ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และรู้ถึงความก้าวหน้าของตนจากกิจกรรมการสอน

3.3 ทฤษฎีการสอนแบบจิตปัญญา

ทฤษฎีการสอนแบบจิตปัญญา คือ ทฤษฎีพุทธิปัญญา (Cognitive theory) ของพียาเจท์ (Jean Piaget)

พียาเจท์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีพุทธิปัญญาเกี่ยวกับกรอบความรู้ (Schemata) ว่าเกิดจากกระบวนการรับรู้ และความเข้าใจ ความคิดของเด็ก เมื่อวุฒิภาวะเป็นกระบวนการที่เกิดจากการกระทำ 2 ประการ คือ กระบวนการซึมซับสิ่งสิ่งใหม่ (Assimilation) เป็นกระบวนการของการนำกระบวนการใหม่ไปสู่การเปลี่ยนกรอบความรู้ที่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ และซึมซับเป็นความรู้ การจะซึมซับหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ และความเชื่อที่มีมาก่อนด้วยเหมือนกัน ถ้าหากความรู้ใหม่สัมพันธ์กับความรู้เก่าที่มีอยู่แล้วเกิดสมดุล กรอบความรู้เดิมจะรวมความรู้ใหม่ที่ได้รับเข้าไป (Accommodation) ซึ่งในกระบวนการนี้จะพัฒนาไปตามวัยของเด็ก (กุสยา ดันติผลาชีวะ. 2543 : 43 ; อ้างอิงจาก Longstreet and Shane. 1993 : 135)

พียาเจท์ ได้แบ่งขั้นการเรียนรู้ตามพัฒนาการเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการเคลื่อนไหวและสัมผัส (Sensorimotor Stage) เป็นการเรียนรู้ของเด็กแรกเกิดถึง 2 ปี เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยการเคลื่อนไหวและการสัมผัส
2. ขั้นก่อนปฏิบัติการ (Pre – operational Stage) เริ่มจากเด็กอายุ 2 – 7 ปี เป็นวัยที่เริ่มเรียนรู้อย่างมีความคิด และจินตนาการ สามารถถ่ายทอดเป็นคำพูด และการเล่น
3. ขั้นปฏิบัติการแบบรูปธรรม (Concrete – operational Stage) อายุ 7 – 11 ปี เป็นขั้นของการคิดอย่างมีเหตุผล และเป็นระบบ
4. ขั้นปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ (Formal – operational Stage) อายุ 11 – 16 ปี เป็นกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม มีเหตุผลและแก้ปัญหาได้

บรูเนอร์ (Jerome S. Bruner) ให้ความเห็นว่า กระบวนการคิดการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความต้องการพัฒนาของตัวเอง โดยมีลำดับของกระบวนการเรียนรู้ 3 ขั้น คือ

- ขั้นที่ 1 ขั้นสัมผัส (Enactive) เป็นขั้นของการเรียนรู้ที่ได้จากการจัด การเห็น การจับต้อง
- ขั้นที่ 2 ขั้นคิดจากภาพที่ปรากฏ (Iconic)

ขั้นที่ 3 ขั้นสัญลักษณ์ (Symbolic) เป็นขั้นของการคิดที่สามารถถ่ายทอดเป็นภาษา

ทฤษฎีพือาเจท์ จะอธิบายถึงกลไกการเกิดการเรียนรู้ของเด็กโดยไม่พูดถึงภาษา ในขณะที่ทฤษฎีของบรูเนอร์ได้ผนวกเงื่อนไขทางภาษาร่วมด้วย ซึ่งจากแนวคิดของทฤษฎีทั้งสองรวมกันนี้จัดเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการสอนแบบจิตปัญญา เน้นตัวผู้เรียนโดยใช้ทฤษฎีของพือาเจท์ มาใช้พัฒนากิจกรรมการสอน ส่วนกลวิธีการสอน ได้เป็นตามหลักทฤษฎีบรูเนอร์ การสอนแบบจิตปัญญาเชื่อว่า การจัดกิจกรรมการสอนด้วยการประสานความรู้ใหม่ ประสบการณ์ใหม่ให้ต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันการให้คำอธิบาย และเสริมความรู้จากครู โดยวิเคราะห์จากกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติเป็นการขยายแนวคิดตามหลักการของบรูเนอร์ ซึ่งเชื่อว่าผู้เรียนจะได้เรียนรู้สูงสุด ด้วยการค้นพบจากกิจกรรม

จากหลักการทฤษฎีดังกล่าว สรุปได้ว่าการสอนแบบจิตปัญญาจะเน้นถึงการเรียนการสอน ที่ผู้เรียนมีโอกาสของการใช้ประสบการณ์เดิมมาเชื่อมกับประสบการณ์ใหม่ ด้วยการใช้กระบวนการคิดตามลำดับตามกิจกรรมการสอนที่ครูสร้างขึ้น หลักของการสอนจิตปัญญาเชื่อว่า ในการจัดการเรียนการสอนใด ๆ ก็ตาม ถ้าต้องการประสิทธิภาพผู้เรียนต้องทำให้ผู้เรียนผ่านกิจกรรมการสอน ดังนี้

- พัฒนาความรู้ทักษะ และเจตคติตามจุดประสงค์ของการเรียน
- พัฒนาระบวนการคิด
- มีส่วนร่วมในการเรียน
- มีความสุขในการเรียน
- สะสมนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2543 : 43 – 44)

3.4 องค์ประกอบการสอนแบบจิตปัญญา

การสอนแบบจิตปัญญาเป็นการสอนที่มุ่งสร้างความสุขและปัญญาไปพร้อมกัน เน้นความสำคัญที่ผู้เรียนให้เรียนอย่างมีความสุข เกิดความรู้มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. มโนทัศน์ที่ต้องเรียน
2. กิจกรรมการสอนที่มีคุณสมบัติ A B C D P

A = Active learning
ปฏิบัติความคิด

B = Behaving well
การแสดงออก

C = Cooperative learning
การเรียนรู้แบบร่วมมือ

D = Discovery learning
การเรียนรู้จากการค้นพบ

P = Progress
ความก้าวหน้าในการเรียนรู้

3. การประเมินภาพการสอน ต้องประกอบด้วยประเมิน 2 ด้าน คือ

3.1 การประเมินการสอน ประกอบด้วย

- การประเมินระหว่างการสอน
- การประเมินกิจกรรมการสอน หมายถึง การตรวจสอบลักษณะกิจกรรมการสอนว่าสามารถสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามกระบวนการสอน แบบจิตปัญญาหรือไม่

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง การประเมินการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการสอน

4. หน่วยเวลากับการสอน การสอนทุกเรื่องต้องจบลงตามเวลาที่กำหนดแบบสมบูรณ์
องค์ประกอบที่ 1 มโนทัศน์ที่ต้องเรียน

มโนทัศน์ (Concept) หมายถึง ความคิดสำคัญของสิ่งของและเรื่องราวต่าง ๆ รวมถึงแนวคิดสำคัญของเหตุการณ์ เรื่อง กฎ หลักการ หรือทฤษฎีที่บ่งบอก ลักษณะ หรือตามเฉพาะของสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้น เมื่อครูกำหนดเรื่องที่ต้องสอนได้แล้ว ต้องนำมาเขียนอธิบายมโนทัศน์ของเรื่องที่ต้องเรียนนั้นว่าคืออะไร ขอบเขตมโนทัศน์ในเรื่องเดียวกัน แตกต่างระดับชั้นเรียนจะไม่เหมือนกันครูต้องสามารถตีเนื้อหาตามรายวิชาที่กำหนด ออกเป็นมโนทัศน์ย่อย ๆ เพื่อจัดลำดับมโนทัศน์ตามความยากง่าย และเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน โดยเริ่มเรียนจากง่ายไปยาก

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมการสอน

กิจกรรมการสอน หมายถึง กิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการคิด ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ กับกลุ่มเกิดการค้นพบข้อความรู้ และน้อมนำตนเองให้ก้าวหน้าด้วยความรู้จากกิจกรรมที่ครูจัดให้ตามขั้นตอนการสอนแบบจิตปัญญา ลักษณะของกิจกรรมการสอนจะมีคุณสมบัติ 5 ประการ คือ

1. เป็นกิจกรรมปฏิบัติการคิด
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงออก
3. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องเรียนแบบร่วมมือ
4. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเรียนรู้จากการพบ
5. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้

ปฏิบัติการคิด (Active Learning)

การสอนที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นการสอนที่กระตุ้นความใคร่รู้ใคร่เห็นของผู้เรียน การได้หยิบได้จับ ได้สัมผัส ได้คิด ได้เห็น เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ ครูต้องจัดกิจกรรมการสอนที่ให้โอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติ และได้คิดอย่างแท้จริง การสอนของความอยากรู้ จึงเป็นการนำไปสู่การค้นหา ผลที่ตามมาคือ การเรียนรู้อย่างแท้จริง

การแสดงออก (Behaving Well)

ครูมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออก ด้วยการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคิด และกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องให้โอกาสผู้เรียนเรียนตามความสนใจ และรู้สึกสบายใจ หลักการสำคัญ คือ การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ รูปแบบการแสดงออกที่ครูต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนรู้ คือ

1. การสังเกต ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่า สังเกตพบอะไรจากการศึกษา
2. การจำแนกด้วยหลักการและเหตุผล ผู้เรียนต้องแสดงความสามารถในการจำแนกโดยการศึกษาค้นคว้า
3. การสื่อสาร กิจกรรมที่กำหนดขั้นตอนกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีข้อสรุปของกลุ่มที่เกิดการคิดอย่างชัดเจน มีวิธีการนำเสนออย่างชัดเจน
4. การลงมือปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติด้วยการลงมือกระทำ การคิดการพูดหรือการแสดงอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ แต่ผู้เรียนทุกคนต้องได้ปฏิบัติ

5. การคิด ครูอาจตั้งประเด็นคำถามที่ให้คิดร่วมกัน หรือให้คิดคนเดียว ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่ครูกำหนด จุดสำคัญ คือ กิจกรรมการสอนของครูต้องมีลักษณะกระตุ้นการคิด

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

ความร่วมมือในแง่ของการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยสมาชิกของกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และความสำเร็จของกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กำลังใจ ให้การดูแลกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวก และไว้วางใจ (กุลยา ตันติผลชีวะ. 2543 : 57 ; VHK'VB'OKD สุมณฑา พรหมบุญ และคณะ. 2541 : 41)

การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning)

การเรียนรู้โดยที่ผู้เรียนได้เพียงแต่คิดจินตนาการ โดยไม่ได้สัมผัสยากที่ผู้เรียนจะเข้าใจ หรือเรียนรู้ได้ ถ้าหากต้องการให้มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ได้ข้อความรู้อย่างแท้จริงแล้วต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง ซึ่งเรียกว่า การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning) การสอนเพื่อให้มีการค้นพบนี้ ครูต้องมีความรู้เดิมที่วิธีสอนพัฒนาตามวัยของผู้เรียน โดยครูใช้หลักการค้นคว้า 3 ประการ คือ (Abruscato. 1992 : 37 ; อ้างจาก กุลยา ตันติผลชีวะ. 2543 : 61)

1. ค้นหาคำตอบจากกิจกรรมที่ครูกำหนด โดยผู้เรียนต้องค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง
2. สร้างมโนทัศน์ด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากครู ประกอบการค้นคว้าศึกษา ของผู้เรียนทำให้สามารถ สรุปเป็นมโนทัศน์ที่ชัดเจนได้
3. ให้ประยุกต์มโนทัศน์ ครูจะเสนอแนวทางหรือปัญหาใหม่ให้นักเรียนแก้ โดยใช้ประสบการณ์ที่เคยมีมาในการคิด การได้คิดซึมซับทีละน้อยจะทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นยึดและขยายความรู้ที่มีอยู่ให้กว้างขวางขึ้น

การเรียนรู้จากการค้นพบทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียน เพิ่มความมั่นใจในตนเอง และพึ่งตนเองมากขึ้น เมื่อพบข้อความรู้หรือแนวแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ความก้าวหน้าในการเรียน (Progress)

ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เพิ่มเป็นระยะ ๆ ระหว่างการเรียนการสอน จากลำดับที่ง่ายที่สุด ไปถึงลำดับที่ยากที่สุด การสร้างความก้าวหน้าให้แก่ผู้เรียนต้องเริ่มจากครู ให้ผู้เรียนเรียนจากจุดที่ง่ายที่สุดก่อน แล้วเปิดโอกาสให้เห็นความสำเร็จของตน เพื่อเป็นกำลังใจที่จะผลักดันให้ก้าวหน้าในขั้นต่อไป การประเมินความก้าวหน้าและบอกให้ผู้เรียนทราบ มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมที่ครูต้องทำในขณะดำเนินการเรียนการสอน คือ ประเมินผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาทางอารมณ์ สังคม ในขณะเรียน

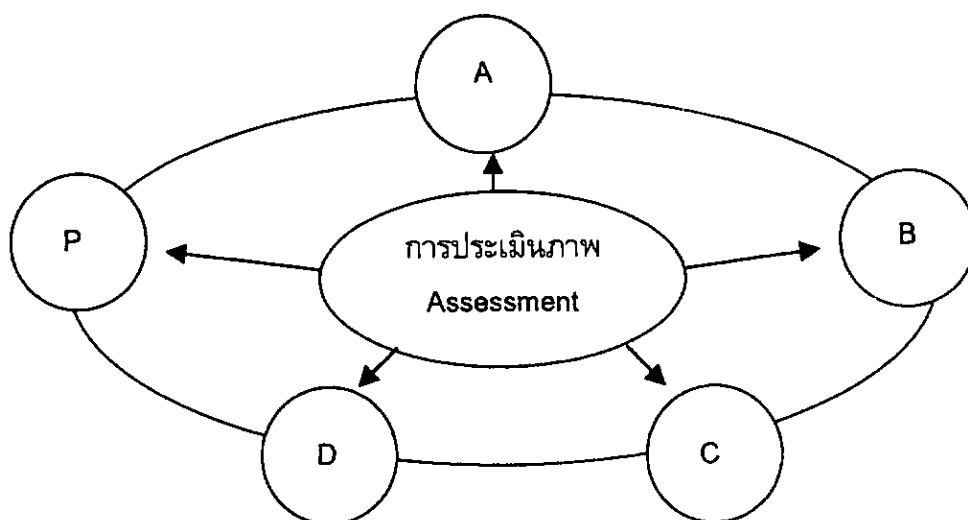
องค์ประกอบที่ 3 การประเมินภาพการสอน

การประเมินภาพ (Assessment) มีความสำคัญสำหรับการสอนแบบจิตปัญญา เพราะการประเมินภาพช่วยอนุমানระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นว่าผู้เรียนสามารถสร้างมโนทัศน์ตามจุดประสงค์ของการสอนได้หรือไม่ หากไม่ครูต้องแก้ปัญหาให้ทันในช่วงเวลาที่กำหนดสอน การสอนแต่ละช่วงเวลา มีความหมายมากสำหรับการสอนแบบจิตปัญญา ครูต้องมีจุดประสงค์ทุกเวลา ทุกหน่วยการสอน แล้วต้องทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการสอน การประเมินภาพการสอนแบบจิตปัญญามี 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินการสอนในขณะที่ดำเนินการสอน ครูต้องประเมินอยู่เสมอว่า กิจกรรมที่ครูจัดนั้น ผู้เรียนสนใจเพียงใด การสอนแบบจิตปัญญา มีการประเมินการสอน 2 แบบ คือ การประเมินระหว่างการสอน กับ การประเมินกิจกรรมการสอน

2. การประเมินการเรียนรู้ ก่อนจบกิจกรรมการสอนแต่ละหน่วยการสอน ครูต้องร่วมกับผู้เรียนในการสรุปข้อความรู้ที่ได้เรียนว่าเขาได้เรียนรู้อะไร อย่างไร วิธีนี้อาจเป็นแบบทดสอบ คำถาม ร่วมสรุปหรือ กิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูเห็นว่าเหมาะสม

การประเมินภาพที่ดีครูต้องวางแผนล่วงหน้า กำหนดวิธีการ ถ้าใช้การสังเกตต้องกำหนดจำนวน การสังเกตมาก่อน มีเป้าหมายชัดเจน กำหนดลำดับการสังเกต และช่วงเวลาที่เหมาะสม การสอนแบบจิตปัญญาจะเน้นถึงการประเมินภาพ มากกว่าการประเมินผล เพราะต้องการให้เป็น การประเมินเพื่อการพัฒนา โดยเฉพาะการประเมินกิจกรรมการสอน จะต้องประเมินกิจกรรมลักษณะการสอนว่ามี A B C D P หรือไม่

ภาพประกอบ 2 กลไกการประเมินภาพลักษณะกิจกรรมการสอน

องค์ประกอบที่ 4 หน่วยเวลาทำกับการสอน

หน่วยเวลาในการสอนแบบจิตปัญญา เป็นตัวกำหนดเป้าหมายการสอน ปริมาณของเนื้อหา และความซับซ้อนของกิจกรรมผู้สอนแบบจิตปัญญาต้องวางแผนล่วงหน้าว่า แต่ละมโนทัศน์ที่จะสอนต้องใช้เวลาในการสอนมากน้อยเพียงไร การดำเนินการสอนตามแผนให้จบในเวลาที่กำหนด มีประโยชน์กับการสอนอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. คุ่มชั้นเรียน หมายถึง การที่ครูสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ ในงานที่ครูกำลังให้เรียน ด้วยกิจกรรมในขณะที่การสอนวิธีอื่น ครูอาจต้องมีการให้รางวัล มีการลงโทษ ซึ่งไม่นิยมนำมาใช้ในการทำกับการเรียน

2. รักษาสมดุลระหว่างกิจกรรมกับเนื้อหาสาระวิชาที่ต้องเรียน การทำกับเวลาให้เป็นไปให้เหมาะสมกับความสนใจ และลักษณะงานที่มอบหมาย

3. ฝึกวินัยตรงต่อเวลา ครูต้องดำเนินการกิจกรรมการสอน และสื่อในการจูงใจ ให้ผู้เรียนดำเนินการสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการสอนที่ครูต้องการ และจบตามเวลาที่กำหนด

การจบกิจกรรมการสอนตามกำหนดซึ่งเรียกว่า หน่วยเวลาทำกับการสอนนี้เป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการสอนแบบจิตปัญญา

3.5 กระบวนการสอนแบบจิตปัญญา

การสอนแบบจิตปัญญา เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติและเกิดความคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานประกอบกับการทำงานร่วมมือเป็นกลุ่ม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสอน ครูต้องใส่ใจต่อการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อปรับกลยุทธ์การสอนของครูที่จะทำให้เกิดการบรรลุจุดประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้เรียนสนุก และเรียนรู้ในเรื่องที่ครูสอนอย่างประทับใจ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้น คือ

1. ศึกษาสภาพและความต้องการของผู้เรียน

การศึกษาสภาพและความต้องการของผู้เรียนเป็นงานขั้นต้นที่มีความสำคัญสำหรับการออกแบบจิตปัญญา ครูต้องทราบว่าคุณต้องสอนชั้นไหน วิชาอะไร ลักษณะของผู้เรียนเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การออกแบบกิจกรรมเป็นไปอย่างสอดคล้องกับผู้เรียน นอกจากนี้ ครูต้องรู้สภาพท้องถิ่นของผู้เรียน เพื่อได้ประมวลประสบการณ์เข้ามาออกแบบกิจกรรมจากข้อมูลที่คุณได้ ครูจะสามารถบูรณาการกิจกรรมการสอนที่ชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียน

2. กำหนดมโนทัศน์

การสอนให้เกิดมโนทัศน์ เป็นการสร้างความสามารถทางปัญญาให้แก่ผู้เรียน ฝึกผู้เรียนให้รู้จักการประมวลข้อมูลความจริงที่ได้จากประสบการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัด ซึ่งหลักการสอนการสร้างมโนทัศน์ที่สำคัญนั้น ครูต้องให้ผู้เรียนคิดสะท้อนความคิดหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แล้วพัฒนาเป็นมโนทัศน์ ซึ่งเป็นกลไกการทำงานของพุทธิปัญญาที่แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนในการอธิบายจำแนก จัดจำพวก หรือบอกลักษณะของสิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หลักการ หรือข้อความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกระจ่างชัด ถึงภาพลักษณ์ของสิ่งที่ต้องการสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้

3. กำหนดจุดประสงค์การสอน

จุดประสงค์การสอนระดับอนุบาล แตกต่างจากการสอนในระดับอื่น สำหรับเด็กปฐมวัยมุ่งส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กโดยองค์รวมบูรณาการ โดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน จุดประสงค์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมี 3 ด้าน คือ

1. การส่งเสริมพัฒนาการตามวัย (Development) ในการสอนแบบจิตปัญญาใช้อักษรย่อว่า D

2. การส่งเสริมพัฒนาการจิตนิยม (Affective Development) ที่มุ่งเน้นพัฒนาการจิตสำนึกที่ดี การมีสุนทรียต่อสิ่งแวดล้อม สังคมและตนเอง ในการสอนแบบจิตปัญญาใช้อักษรย่อว่า A

3. การส่งเสริมพุทธิปัญญา (Cognitive Development) ซึ่งหมายถึงการพัฒนาความรู้ทักษะขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ ลักษณะนิสัย สังคมศึกษา ภาษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ในการสอนแบบจิตปัญญาใช้อักษรย่อว่า C

4. การออกแบบกิจกรรมการสอน

เป็นขั้นของการพัฒนากิจกรรมการสอน ที่มุ่งคุณสมบัติสำคัญของการสอนแบบจิตปัญญามี

5 ประการ

A (Active Learning) ปฏิบัติความคิด ในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

- B (Behaving Well) การแสดงออก ในระหว่างเรียนทั้งนี้เพื่อการแสดงผลงานและการมีส่วนร่วมกับกลุ่ม
- C (Cooperative Learning) การเรียนแบบร่วมมือ ที่เกิดจากการเรียนรู้ในกลุ่มย่อยที่กำหนดในกิจกรรม
- D (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการค้นพบ จากการทำกิจกรรมในระหว่างเรียน
- P (Progress) ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ซึ่งสังเกตได้โดยครู และผู้เรียนเอง

5. การดำเนินการสอน

การสอนแบบจิตปัญญา มีขั้นตอนการสอนประกอบด้วยงานหลัก 5 ขั้นตอน ที่ครูต้องดำเนินการดังนี้

1. เตรียมความพร้อมก่อนการทุก ๆ ครั้ง ครูต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียนจะด้วยกิจกรรมที่ครูสร้างสรรค์ เพื่อนำเข้าสู่เรื่องที่เรียนใช้เวลาประมาณ 3 – 5 นาที เพื่อให้ผู้เรียนสงบจิตใจและพร้อมที่จะเรียน
2. บอกจุดประสงค์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าจะเรียนอะไรบ้าง จะได้ติดตามและสรุปผลได้ เมื่อสิ้นสุดการเรียน
3. หากจุดสนใจการสอนแบบจิตปัญญา บางครั้งเราไม่สามารถดำเนินการสอนได้เลย ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เรียน ความต้องการประสบการณ์ ครูต้องปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับการอยากรู้ อยากเรียนของผู้เรียน
4. ดำเนินกิจกรรมการสอนตามแผน ขณะดำเนินกิจกรรมครูต้องประเมินตนเองตลอดว่า กิจกรรมการสอนนั้นกระตุ้นให้คิดหรือไม่ ผู้เรียนได้แสดงออก หรือเรียนรู้แบบร่วมมือหรือไม่ ด้วยการประเมินภาพการสอน ตลอดระยะเวลาการสอน
5. สรุปบทเรียนจุดประสงค์หลักคือ มุ่งประเมินสิ่งที่ผู้เรียนรู้ มีหลายวิธี ทั้งที่เป็นการสรุปร่วมกัน เช่น การทำแบบฝึกหัด การร่วมกันสรุปในการทดสอบ

6. การเตรียมความพร้อม

การสอนแบบจิตปัญญา ทุก ๆ ครั้งครูต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเสมอ การเตรียมความพร้อมเป็นวิธีการที่ครูใช้จูงใจผู้เรียนให้อยู่ในความพร้อมที่จะเรียนจะด้วยกิจกรรมการร้องเพลง การสนทนา ที่นำเข้าสู่เรื่อง ประมาณ 3 – 5 นาที เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียน

3.6 บทบาทของครูผู้สอนแบบจิตปัญญา

คุณสมบัติของครูผู้สอนแบบจิตปัญญา

การสอนแบบจิตปัญญา เป็นการจุดฉนวนของการเรียนรู้ที่มีความสุขและประทับใจ ครูที่ใช้การสอนแบบจิตปัญญาต้องมีความตระหนักถึงเป้าหมายการสอน บทบาทของครู และผู้เรียนตลอดเวลาว่า ต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไร และเรียนอย่างไรจึงจะสนุก พบความรู้ที่ได้ภายในเวลาที่กำหนด ครูผู้สอนแบบจิตปัญญาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการตามวัย ครูต้องรู้พัฒนาการเด็ก วุฒิภาวะเด็ก ซึ่งจะช่วยให้ครูรู้ขอบเขตของเนื้อหาที่จะสอน การเชื่อมต่อนี้เนื้อหาที่ประสบการณ์เดิมที่จะนำมาสอน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมทักษะและเจตคติของผู้เรียนได้ถูกต้องกับความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. มีความเชื่อมั่นในปรัชญาการศึกษาที่พิพฒณนิยม การสอนแบบจิตปัญญามีความเชื่อว่า การสอนเด็กเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่การให้เด็กเรียนอย่างอิสระเสรี แต่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การลงมือปฏิบัติ

และเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ครูต้องจัดประสบการณ์ที่จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง อีกทั้งยังใส่ใจต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วย

3. มีความคิดสร้างสรรค์ และสนุกที่จะสร้างกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนรู้อย่างฉลาดทั้งปัญญา และอารมณ์ พร้อมเสมอที่จะพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้เป็นผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ

4. มีความอดทนและไม่ทอดทิ้งการจัดกิจกรรมให้จูงใจผู้เรียน ให้ไปสู่กิจกรรมการสอนให้ได้

การจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียนของการสอนแบบจิตปัญญา ไม่เคร่งครัดกับรูปแบบ การจัดที่นั่งเรียน ผู้เรียนสามารถนั่งเรียนได้ตามปกติ แต่ที่นั่งต้องเคลื่อนที่ได้คล่องตัว สำหรับการจัดกลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ห้องเรียนต้องมีพื้นที่กว้างสำหรับทำกิจกรรม ในห้องเรียนต้องมีอุปกรณ์ที่ช่วยให้ครูสามารถนำผลงานของผู้เรียนแสดงได้ มีป้ายนิเทศ หรือมีพื้นที่ผนังห้องที่ติดผลงานของผู้เรียน

หลักการสอน

โครงสร้างกิจกรรมการสอนของการสอนแบบจิตปัญญา เหมือนกับวิธีการสอนทั่ว ๆ ไป แต่จุดสำคัญอยู่ที่ การจูงใจให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ ได้คิด ได้แสดงออก เรียนรู้แบบร่วมมือ และเห็นความก้าวหน้าของผู้เรียนในการดำเนินการสอนแต่ละครั้ง ครูต้องให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดและผ่อนคลาย โดยใช้หลักการสอนที่สำคัญคือ

1. ครูต้องบอกจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีสอนทุกครั้งการสอน

2. ครูต้องสังเกตผู้เรียนและประเมินตามสภาพของการเรียนการสอน เพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน เช่น ผู้เรียนเบื่อหน่ายขาดความสนใจ ครูต้องใช้กิจกรรมรอง และกิจกรรมเสริม เพื่อให้กิจกรรมสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ ติดตามทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

3. ครูต้องให้ผู้เรียนเสนอผลงานกลุ่ม หน้าชั้นเรียน ถ้าให้ทำงานกลุ่ม ครูจะต้องวิเคราะห์ผลงานและป้อนข้อมูลกลับให้ผู้เรียนเห็นข้อถูกข้อผิด และความรู้เพิ่มเติม โดยบรรยากาศการเรียนต้องมีความเป็นกันเอง มีความเป็นวิชาการที่ผ่อนคลาย ครูต้องตระหนักในความแตกต่างของผู้เรียน พร้อมแสดงการยอมรับให้การช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้กันผู้อื่น

4. ครูต้องจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในสาระวิชา และกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ต้องทำให้ผู้เรียนเห็นว่าครูใส่ใจในสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเสมอ พร้อมชี้แนะสิ่งที่นำไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์

5. ครูต้องใกล้ชิดกับผู้เรียน ติดตามการเรียนของผู้เรียน เข้าร่วมในการทำงานกลุ่มกับผู้เรียน ด้วยการแจกอุปกรณ์ด้วยตนเอง ทำตัวเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในขณะเด็กเรียน

6. ครูต้องเริ่มการสอนตรงเวลา และจบตรงเวลาที่ครูกำหนด ครูที่สอนแบบจิตปัญญาต้องสามารถดำเนินกิจกรรมการสอนได้ครบตามหน่วยเวลาที่กำหนดในแผนการสอน

เป้าหมายการสอน

การสอนแบบจิตปัญญา มุ่งให้ครูผู้สอน ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ตามมโนทัศน์ที่ครูจัดเป็นหน่วยการสอนโดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้ของพียาเจท์ และการเรียนรู้ด้วยการค้นพบของบรูเนอร์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดมโนทัศน์จากกิจกรรมการสอนด้วยการลงมือปฏิบัติการ และคิดด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ด้วยกิจกรรมการสอนที่ประสานประสบการณ์ที่เคยมีประสบการณ์กับความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น ด้วยการเพิ่มพูนปัญญา สร้างเจตคติที่ดีและมีทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ผลของการสอนต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการต้องการเรียน จากกิจกรรมซึ่งเป็นสิ่งจูงใจภายในมากกว่าการจูงใจภายนอก ด้วยสิ่งของและรางวัล

สรุปได้ว่า การสอนแบบจิตปัญญามุ่งเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้วยการสร้างปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ด้วยการสอนที่คำนึงจิตใจของผู้เรียน และความมั่งคั่งของพุทธิปัญญา โดยใช้กิจกรรมการสอนที่มีลักษณะปฏิบัติการคิด ผู้เรียนมีการแสดงออก มีการเรียนรู้แบบร่วมมือ การค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง และเห็นความก้าวหน้าของตน โดยมีการประเมินเป็นระยะ ทั้งกิจกรรมการสอน และผลจากการสอน

3.7 การออกแบบการบ้านแบบจิตปัญญา

การบ้านเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ครูจัดปัญญาให้ความสนใจ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ทบทวนและจำในสิ่งที่เรียน ไม่ได้หมายถึงการฝึกหัดอย่างจริงจัง เพราะในช่วงเวลาเรียนครูก็ให้เพียงพอเด็กจะเข้าใจมากแล้ว ไม่จำเป็นต้องหัดใหม่เด็กให้เมื่อเย็นกับการเรียน สำหรับเด็กปฐมวัยการบ้านจะเป็นสิ่งที่สร้างความผูกพันระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง อีกทั้งยังเป็นการสร้างให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนสำหรับเด็ก และการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นการสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองทางอ้อมด้วย

การบ้านคือแบบฝึกหัดที่ครูให้เด็กเพิ่มเติม โดยมอบหมายให้เด็กรับงานไปทำที่บ้าน ซึ่งลักษณะจะเป็นเหมือนแบบฝึกหัดที่ทำที่โรงเรียน แต่มีจุดสำคัญอยู่ที่ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการทำการบ้านกับเด็กด้วย อย่างน้อยต้องเป็นผู้อ่านคำสั่งการบ้านให้เด็กฟัง การบ้านบางวันผู้ปกครองต้องให้เวลาสนทนากับเด็ก การบ้านบางวันผู้ปกครองต้องเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้กับเด็กด้วย แต่เป็นช่วงเวลาไม่กี่นาที ทั้งนี้เพราะลักษณะของการบ้านแบบจิตปัญญาจะเป็นดังนี้

1. เป็นการบ้านหน้าเดียว มากที่สุดไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ A 4
2. เด็กสามารถทำได้เองภายใต้คำแนะนำของผู้ปกครองตามคำแนะนำการทำการบ้านประจำฉบับ
3. สื่อการบ้านมักปรากฏในชีวิตประจำวันของเด็กพบที่บ้าน
4. การบ้านแต่ละวันจะกำหนดกรอบวิชาการที่เด็กเรียนในแต่ละวัน ได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย อาจมีภาษาอังกฤษบ้างถ้าโรงเรียนต้องการให้เด็กเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ส่วนวันเสาร์ วันอาทิตย์จะเป็นการบ้านเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่เด็กจะได้เรียนรู้ที่บ้าน
5. การบ้านแต่ละครั้งที่ครูมอบหมายให้เด็กทำจะต้องมีจุดประสงค์ของการบ้านอย่างชัดเจน

หลักพื้นฐานของการออกแบบการบ้าน

การบ้านแบบจิตปัญญาเป็นการบ้านที่มาจากหลักการสำคัญ 3 ประการดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การศึกษาอนุบาลไม่ใช่การศึกษาที่ตัดขาดบ้านกับโรงเรียน แต่เป็นการศึกษาที่เชื่อมประสานระหว่างบ้านและโรงเรียนอย่างเกี่ยวเนื่อง ทั้งนี้เพราะการศึกษานูบาลเป็นการศึกษาว่าด้วยการดูแล การส่งเสริมพัฒนาการ และการเตรียมความพร้อมเด็กในการเข้าเรียนตามระบบโรงเรียน ดังนั้นการเรียนการสอนจึงสัมพันธ์กันทั้งบ้านและโรงเรียน ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนจะเป็นการสร้างเสริมให้ผู้ปกครองเข้าใจโรงเรียน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อการเรียนรู้ที่โรงเรียน (Click and Click. 1990 : 323 - 324) เมื่อการบ้านเป็นงานที่มอบหมายให้เด็กกลับไปทำที่บ้านผู้ปกครองจึงต้องมีส่วนร่วม มิใช่เพียงแค่ว่ารับทราบ ความผูกพันระหว่างผู้ปกครองกับเด็กในการเรียนรู้ร่วมกันมีความหมายกับเด็กมาก เด็กจะรู้สึกปลอดภัย และให้ความรักความสนใจกับการบ้านการเรียนมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างนิสัยการเรียนรู้ที่ดีกับเด็กในอนาคต

หน้าที่ของผู้ปกครองในการทำการบ้าน เป็นเพียงแต่ผู้ปกครองอ่านวิธีการทำการบ้านและแนะนำเด็กในการทำการบ้าน ในกรณีที่ผู้ปกครองอ่านหนังสือไม่ออกครูต้องทราบมาแต่เบื้องต้นเสียก่อน แล้วอธิบายให้เด็กฟังหรือบอกผู้ปกครองให้ผู้ปกครองเข้าใจ

2. การเรียนรู้และพัฒนาการเด็ก การบ้านของเด็กปฐมวัยมิใช่การฝึกหัดคัด คำนวน แต่เป็นการฝึกการเรียนรู้และจดจำ ดังนั้นการบ้านจึงเป็นงานตามวัย ตามพัฒนาการ เด็กได้ฝึกสังเกต ได้เรียนรู้สิ่งรอบตัว ได้ทำการบ้านที่เป็นภาพ การบ้านที่ใช้ความสามารถตามสมรรถภาพกล้ามเนื้อเล็ก เช่น การโยงภาพ การวงกลม การกากบาท การขีดถูก การขีดผิด รวมถึงการวาดภาพระบายสี ภาพที่ปรากฏในตัวบ้านต้องเป็นภาพเหมือนที่เด็กสามารถมองเห็นและเข้าใจได้ เพราะเป็นภาพเหมือนจริง ตัวเลขที่ใช้ในการบ้านจะเป็นตัวเลขอารบิกเพื่อสร้างความคุ้นเคย เพราะเลขที่ปรากฏโดยรอบตัวเด็กส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดเป็นตัวเลขอารบิก ส่วนตัวเลขไทยเด็กจะเรียนเมื่อได้ขึ้นประถมศึกษา

3. การเรียนแบบจิตปัญญา หลักการสอนแบบจิตปัญญาให้ความสำคัญกับความสุขและการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนพุทธิทางปัญญา ดังนั้นลักษณะของการบ้านจึงออกแบบอย่างมีจุดประสงค์ ด้วยการออกแบบตามรายวิชาหลัก คือ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีทิศทางในการสร้างการบ้าน โดยมีกรอบความคิดของการบ้าน เมื่อครูคิดจะได้มีความหลากหลาย และไม่ซ้ำซ้อน ในแง่ความสุขการบ้านต้องเป็นงานที่สำเร็จ เป็นแรงจูงใจภายใน ดังนั้นการบ้านแบบจิตปัญญาจะเป็นการบ้านสั้นๆ ความยาวประมาณ 1 – 2 หน้ากระดาษเท่านั้น หากเป็นข้อต้องไม่เกิน 5 ข้อ ถ้าเป็นตัวเลือกต้องไม่เกิน 10 ตัวเลือก หรือความสามารถในการนับของเด็ก

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการบ้านแบบจิตปัญญาคือ ABCDP ซึ่งหมายความว่าลักษณะของการบ้านที่ครูสร้างขึ้นมานั้นต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นการบ้านที่เด็กต้องลงมือกระทำ ที่ไม่ได้เกิดจากการลงมือเขียนอย่างเดียว แต่ต้องมีการสังเกต การถาม การคิด การตัดสินใจในการทำการบ้านด้วย ซึ่งการทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้ เนื้อหาของการบ้านต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ หรือสิ่งที่เด็กสามารถค้นได้จากในบ้าน หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่บ้าน

2. เป็นการบ้านที่เด็กได้แสดงออก นั่นคือ ได้ตอบ ได้ลงมือกระทำ ได้แสดงออกทางความคิด เช่น การวาดภาพระบายสี ตัดภาพ แล้วแต่เนื้อหาที่ครูกำหนดให้

3. เป็นการบ้านที่เด็กต้องทำร่วมกับผู้ปกครอง ซึ่งอาจทำโดยการบอก การแนะนำ หรือการสนับสนุนให้เด็กมีความเข้าใจในการบ้าน และทำการบ้านโดยไม่คั่งขังใจ ในประเด็นนี้ครูต้องระวังคำแนะนำที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำการบ้าน จะต้องไม่สร้างความยุ่งยากให้ผู้ปกครองมากเกินไป

4. เป็นการบ้านที่เด็กค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง นั่นคือเด็กต้องค้นหาคำตอบ ไม่ใช่เป็นการลอกเลียนแบบ เช่น คัดตัวพยัญชนะ 3 จบ หรือลอกตัวเลข 1 – 10 การบ้านจะต้องเป็นปัญหา เป็นการกระทำที่เด็กได้คิด ได้คำตอบ อย่าลืมว่าการบ้านแม้มีข้อน้อยแต่การทำสม่ำเสมอเด็กจะซึมซับ และเรียนรู้ได้เอง

5. เป็นการบ้านที่สร้างความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ดังนั้นการบ้านที่ครูมอบหมายให้เด็กต้องทำเป็น การต่อเนื่องจากที่เรียน เป็นการทบทวนความรู้ เพิ่มความจำ และขยายความรู้ให้กับเด็ก

ตัวอย่างการบ้าน
การบ้านสร้างเสริมลักษณะนิสัย
เรื่อง ช่วยเลี้ยงสัตว์

ชื่อเด็ก.....

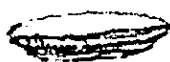
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือผู้อื่น

วิธีการ

ให้ผู้ปกครองถามเด็กว่า “ถ้าเราเลี้ยงไก่ จะให้ไก่กินอะไร” ให้เด็กตอบโดยโยงเส้นไปทำงานอาหารไก่

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างการบ้าน

การบ้านสำหรับเด็กระดับอนุบาลและประถมศึกษาที่มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ผู้ปกครองบางคนชอบ ผู้ปกครองบางคนไม่ชอบ ทั้งที่การบ้านคืองานที่แสดงความรับผิดชอบและสนองตอบความต้องการของสังคมในด้านมาตรฐานการศึกษาที่ผู้ปกครองสามารถตอบสนองได้จากความยากง่ายของการบ้าน และคุณภาพของการบ้าน ผู้ปกครองมักจะมองการบ้านในแง่ความยากง่าย ความมากมายมากกว่าการมองในด้านการเรียนรู้โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย

จากงานวิจัยของคูเปอร์ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544 ; อ้างอิงจาก Cooper. n.d) พบว่า การทำการบ้านเหมาะกับเด็กระดับมัธยมศึกษามากกว่าเด็กเล็ก แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าการบ้านแต่ละชั้นเรียนมีความหมายแตกต่างกัน นอกจากสร้างผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการแล้ว ยังมีส่วนในการสร้างเจตคติ นิสัยและบุคลิกลักษณะด้วย ดังนั้นลักษณะของการบ้านจึงควรสั้น ง่าย เด็กสามารถทำได้สำเร็จ ด้วยเหตุนี้การบ้านที่ให้กับเด็กแต่ละชั้นเรียนต้องมีความหมายและเป็นแรงจูงใจเด็ก โดยเฉพาะในวัยเด็กเล็ก ระดับประถมศึกษา ต้องคำนึงถึงเจตคติของเด็กต่อโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับผู้ปกครองในครอบครัว (Steinberg. 1990 : 7 - 8)

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้การออกแบบการบ้านสำหรับเด็กอนุบาลต้องระมัดระวังมาก ครูควรใช้การบ้านเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ไม่เครียด สนุกกับการเรียนรู้อย่างง่าย ๆ สิ่งที่ต้องระวังคือ การศึกษาของผู้ปกครอง การทำมาหากิน ผู้ปกครองที่อาจจะต้องหาเช้ากินค่ำมักไม่มีเวลา การบ้านอาจเป็นการสร้างปัญหาและความคับข้องใจ โดยเฉพาะในเด็กอนุบาลที่ต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ หากต้องการใช้จริงจะต้องสร้างแนวร่วมและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองถึงประโยชน์ที่ผู้ปกครองและเด็กพึงได้รับร่วมกัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544)

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การปฏิบัติตนของผู้ปกครองในการความร่วมมือสนับสนุนช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่เด็ก โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครู และทางโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเด็ก ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน ในการอบรมเลี้ยงดูส่งเสริมและพัฒนาการแก่เด็กทุกด้าน จะมีส่วนช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม (ทรงพร สุทธิธรรม. 2534 : 36) คุณภาพของโรงเรียนปฐมวัยจะดีได้ ต้องมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับเด็ก โรงเรียนไม่สามารถสอนโดยแยกเด็กออกจากครอบครัว เด็กควรได้เรียนรู้ร่วมกัน ทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครอง (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 23 - 24) มีกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ได้หลายรูปแบบ เช่น การประชุมผู้ปกครอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการ อบรมเลี้ยงดู การเชิญผู้ปกครองเข้ามาเป็นผู้ช่วยครูหรืออาสาสมัคร การเยี่ยมบ้าน การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ จดหมายข่าว ฯลฯ กิจกรรมแต่ละอย่างย่อมนำประโยชน์มาสู่ตัวเด็ก ครู ผู้ปกครอง และโรงเรียน และที่สำคัญเด็กจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กร่วมกับครูและทางโรงเรียน โดยกิจกรรมที่เด็กและครูได้ใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คือ การได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดเตรียมอุปกรณ์ หรือการทำแบบฝึกหัด การบ้านที่เด็กได้รับมอบหมายให้ไปทำที่บ้าน เป็นการทบทวนความรู้ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้ว เมื่อผู้ปกครองให้ความสนใจ สนับสนุนและช่วยเหลือเด็กในการทำการบ้าน ก็จะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และฝึกนิสัยความรับผิดชอบให้กับเด็กด้วย แต่สำหรับเด็กวัยอนุบาลการทำการบ้านหรือแบบฝึกหัด เป็นการฝึกความพร้อมให้กับเด็ก เป็นการทำแบบฝึกหัดอย่างง่าย ๆ ตามระดับพัฒนาการของเด็ก ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่เด็กและผู้ปกครองได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพราะตามธรรมชาติของเด็กเมื่อได้รับการสนใจ ดูแลในเรื่องการทำ

การบ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ จะทำให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีในการทำการบ้าน บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองเปรียบเสมือนบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นครูให้แก่ลูก เมื่อเด็กต้องเข้าโรงเรียนก็ได้หมายความว่าบทบาทหน้าที่ภาระกิจของพ่อแม่ในการสั่งสอนเลี้ยงดูลูกจะหมดไป แต่ยังสานงานจากบ้านเข้าสู่โรงเรียน และเป็นที่พึ่งของบ้าน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 24) ดังนั้น บ้าน โรงเรียน และชุมชน จึงต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องการจัดการศึกษาให้มากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาด้วยการทดลองนำการบ้านแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ ที่เป็นการบ้านให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับเด็กในการทำการบ้าน ด้วยการศึกษาว่าผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมทำการบ้านร่วมกับเด็กว่าผู้ปกครองจะมีบทบาทการมีส่วนร่วมเพียงใด ในฐานะผู้สอน ผู้ให้กำลังใจ ผู้ให้การช่วยเหลือ และผู้ให้การสนับสนุน รวมทั้งมีความคิดเห็นอย่างไรกับการบ้านผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และพัฒนาการเรียนในระดับปฐมวัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองที่อ่านออกเขียนได้และยินดีเข้าร่วมการวิจัยและมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นกลุ่มผู้ปกครองที่อ่านออกเขียนได้ และมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวัดพลมานีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน ผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือทั้งหมด 37 คน โดยถือว่านักเรียนแต่ละคนมีผู้ปกครอง 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การบ้านแบบมีส่วนร่วม เป็นลักษณะของแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยนำมาจากการบ้านแบบมีส่วนร่วม ซึ่งออกแบบโดย รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ดันติผลาชีวะ จำแนกเป็นชุดการบ้าน 5 ชุด ดังนี้ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสร้างเสริมลักษณะนิสัย การบ้านแต่ละชุดจะมีเนื้อหาสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เด็กเรียนในแต่ละวัน

2. แบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมจำแนกตามบทบาทในฐานะผู้สอน บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ และ บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน ในการทำการบ้านร่วมกับเด็กจำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้านจำนวน 10 ข้อ

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำการบ้านและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม จำนวน 14 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การบ้านแบบมีส่วนร่วม

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกหัดและคู่มือแนวการสร้างแผนการสอนและการออกแบบการบ้านระดับอนุบาลศึกษา ของ รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ พร้อมศึกษาการบ้านที่ออกแบบไว้แล้ว โดยแต่ละด้าน ได้รูปแบบการบ้าน 5 ด้าน คือ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสร้างเสริมลักษณะนิสัย

1.2 เนื่องจากการบ้านที่นำมาใช้เป็นการบ้านที่ออกแบบระดับกลาง ๆ ผู้วิจัยจึงนำมาตรวจสอบความสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เด็กเรียนตามแผนการจัดประสบการณ์ของโรงเรียนวัดพลมานีย์ ในแต่ละวันในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ตามแผนการสอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ฉบับทดลอง ของ หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 6 หน่วยเนื้อหา โดยแต่ละหน่วยได้แยกเป็นหัวข้อเรื่องและมโนทัศน์ ดังนี้

1 หน่วยตัวเรา

1.1 โดยการวัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนัก เป็นการบอกการเจริญเติบโตของร่างกาย

1.2 อาหารคือ สิ่งที่รับประทานเข้าไปแล้วไม่เป็นพิษต่อร่างกาย คนเราต้องการอาหารดีและมีประโยชน์ เช่น เนื้อ นม ไข่ ผลไม้ ผักสด

1.3 ตา คืออวัยวะของร่างกายที่ช่วยให้เรามองเห็นสิ่งต่างๆ และทำกิจกรรมได้ เราจึงควรระวังรักษาตาให้ดี

1.4 เราควรเล่นและพักผ่อนให้เป็นเวลา

1.5 เราใช้หูในการรับฟังรับรู้สิ่งต่างๆ เราจึงควรระวังรักษา อย่าใช้ไม้แคะหู อย่าให้น้ำเข้าหู

2 หน่วยตัวเรา

2.1 จมูก คืออวัยวะที่ใช้ในการหายใจและดมกลิ่น เราจึงควรระวังรักษาจมูกอย่าใช้นิ้วแคะจมูก

2.2 ลิ้น คืออวัยวะที่ช่วยให้เรารับรู้รสต่าง ๆ

2.3 ประสาทสัมผัส การสัมผัสผิวหนังช่วยให้คนเรารับรู้อุณหภูมิ และความหยาบ ความละเอียด

2.4 การเลือกเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับสภาพอากาศ ช่วยป้องกันไม่ให้เราเจ็บป่วย

2.5 เราควรล้างมือหลังการเล่น ก่อนรับประทานอาหาร และหลังการเข้าห้องน้ำ

3 หน่วยตัวเรา

3.1 การใช้ช้อนและส้อมในการรับประทานอาหารที่ถูกต้องคือ จับช้อนด้วยมือขวา จับส้อมด้วยมือซ้าย

3.2 การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย จะทำให้ร่างกายแข็งแรงเจริญเติบโต

3.3 การแปรงฟันอย่างถูกวิธี อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง หรือหลังการรับประทานอาหาร จะช่วยให้ฟันสะอาดและแข็งแรง

3.4 การอาบน้ำ จะทำให้ร่างกายเราสะอาด สดชื่น

3.5 เราสามารถป้องกันอันตรายของตนเองได้ เช่น ไม่เอาของใส่จุ่มก ไม่เอาไม้แคะหู ไม่วิ่งลงบันได

4 หน่วยครอบครัวของฉัน

4.1 บ้านเป็นที่อยู่อาศัยที่มีลักษณะแตกต่างกันตามความชอบ

4.2 บ้านประกอบด้วยห้องต่างๆ เช่น ห้องนอน ห้องครัว ซึ่งใช้ประโยชน์ต่างกัน

4.3 บ้านแต่ละหลังใช้วัสดุในการก่อสร้างแตกต่างกัน

4.4 สภาพแวดล้อมบ้านที่ดีต้องสะอาด น่ายู่ สวยงาม

4.5 สมาชิกภายในบ้าน มีพ่อ แม่ ลูก และญาติคนอื่นๆ

5 หน่วยครอบครัวของฉัน

5.1 พ่อแม่คือผู้ดูแลครอบครัว

5.2 เด็กต้องเคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่ เพราะผู้ใหญ่มีความรู้ความเข้าใจมากกว่า

5.3 คนทุกคนต้องการที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ยารักษาโรค

5.4 สมาชิกในบ้านต้องช่วยเหลือดูแลทำงานบ้าน

5.5 คนไทยมีภาษาของตนเองได้แก่ “สวัสดี” ใช้เมื่อพบกันและจากลา “ขอบคุณ” ใช้เมื่อผู้ใหญ่ให้ของหรือชมเชย “ขอโทษ” ใช้เมื่อทำผิด หรือทำให้คนอื่นเจ็บ

6 หน่วยโรงเรียนของเรา

6.1 นักเรียนต้องรู้จัก ชื่อ และสถานที่ตั้งของโรงเรียน

6.2 เครื่องหมายของโรงเรียนเป็นลักษณะของแต่ละโรงเรียน

6.3 โรงเรียนประกอบด้วยห้องต่างๆ เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด

6.4 ในโรงเรียนประกอบด้วยคนที่ช่วยกันทำงานในโรงเรียน เช่น ผู้อำนวยการหรือครูใหญ่ ครู พี่เลี้ยง ภารโรง

6.5 คนเราต้องมีเพื่อน นักเรียนก็มีเพื่อนในชั้นเรียนและข้างชั้นเรียน

1.3 จัดกรอบตารางการให้กำบ้านประจำวันตามทักษะพื้นฐาน โดยใช้กรอบของการสอนแบบจิตปัญญา เพื่อพัฒนามโนทัศน์การบ้านประจำวัน ว่าต้องการให้เด็กได้ทำการบ้านประจำวันเกี่ยวกับเรื่องอะไร โดยจำแนกเป็นสัปดาห์ ดังนี้

ตาราง 1 กรอบตารางการให้ที่บ้านประจำวัน

สัปดาห์/ วิชา	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4	สัปดาห์ที่ 5	สัปดาห์ที่ 6
คณิตศาสตร์	การวัด	การจับคู่	นับจำนวน	การจัดพวก	การเปรียบเทียบ	การคาดคะเน
ภาษา	การเขียนคำ	การเขียนคำ	การเขียนคำ	การเขียนคำ	การโยงภาพกับคำ	การอ่านคำ
วิทยาศาสตร์	การมองเห็น	ลักษณะสิ่งของ	สุขภาพฟัน	ส่วนประกอบของบ้าน	ปัจจัย 4	แสง อากาศ
สังคมศึกษา	กิจกรรมที่บ้าน	การแต่งกายให้เหมาะสม	การอาบน้ำ	สิ่งแวดล้อม	งานบ้าน	บุคคลในโรงเรียน
สร้างเสริมลักษณะนิสัย	การดูแลหู	การล้างมือ	การป้องกันอันตราย	สมาชิกของครอบครัว	การแสดงความรัก	เพื่อน

1.4 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบของการบ้าน โดยใช้หลักการ ดังนี้

1.4.1 เด็กใช้ปรากฏการณ์ตามสภาพจริงที่อยู่ที่บ้าน

1.4.2 เด็กได้ฝึกสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว และทำการบ้านด้วยตนเอง โดยมีผู้ปกครองให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ

1.4.3 ใช้ภาพและสัญลักษณ์ เพื่อให้เด็กเข้าใจง่าย

1.4.4 มีคำชี้แจงให้ผู้ปกครองรับทราบ

1.4.5 เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำการบ้านแต่ละวัน

1.4.6 การบ้านไม่ยากและง่ายเกินไปสำหรับเด็ก

1.4.7 จำนวนข้อของการบ้าน 1 – 3 ข้อ

1.4.8 การบ้านในแต่ละวันเด็กสามารถทำได้ด้วยตัวเอง

1.4.9 การบ้านเป็นแบบฝึกหัดให้เด็กฝึกทำด้วยตัวเอง

1.4.10 การบ้านต้องสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับหัวข้อเรื่องที่เรียนประจำวัน

1.5 จัดรูปแบบการบ้านออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นชื่อหมวดของการบ้าน จัดเป็น 5 หมวด คือ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งในแต่ละหมวดแบ่งออกเป็นเรื่องย่อย ๆ ตามกรอบมโนทัศน์ของการบ้าน ในแต่ละสัปดาห์ รวม 6 สัปดาห์

ส่วนที่ 2 เป็นคำชี้แจงสำหรับผู้ปกครองที่อธิบายถึงจุดประสงค์ของการบ้านในแต่ละวัน และวิธีการปฏิบัติของผู้ปกครองในการทำการบ้านกับเด็ก

ส่วนที่ 3 เป็นเนื้อหาของการบ้านสำหรับเด็กซึ่งอาจจะเป็นภาพ หรือตัวหนังสือที่เด็กสามารถเข้าใจได้และตอบสนองได้

1.6 นำการบ้านที่ออกแบบแล้วไปปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ดันติผลาชีวะ ผู้ออกแบบการบ้านเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เด็กเรียนประจำวัน ได้เนื้อหาของการบ้านตามหมวดวิชาดังนี้

ตาราง 2 เนื้อหาของการบ้านแบบมีส่วนร่วม

สัปดาห์ที่	วัน	หมวดวิชา	เรื่อง
1	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	คณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย	การวัดความยาว เขียนชื่อผักที่ทำอาหารในวันนี้ การมองเห็น กิจกรรมที่บ้าน การดูแลหู
2	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	คณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย	การจับคู่ เขียนคำจากรสอาหาร ลักษณะสิ่งของ การแต่งกายให้เหมาะสมกับอากาศ การล้างมือ
3	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	คณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย	การนับจำนวน เขียนชื่อกับข้าวหรือขนม การดูแลรักษาฟัน ประโยชน์ของการอาบน้ำ การป้องกันอันตราย
4	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	คณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย	การจัดพวก การโยนคำ ส่วนประกอบของบ้าน สิ่งแวดล้อม สมาชิกของครอบครัว

สัปดาห์ที่	วัน	หมวดวิชา	เรื่อง
5	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	คณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย	การเปรียบเทียบใหญ่-เล็ก การโยนค้ำ ปัจจัย 4 งานบ้าน การใช้มารยาทที่ถูกต้อง
6	จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	คณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย	การคาดคะเน แต่งประโยค แสงและอากาศ บุคคลในโรงเรียน เพื่อนที่โรงเรียน

- 1.6 นำการบ้านที่ออกแบบแล้วไปให้ผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความ
เที่ยงตรงของเนื้อหาและคำชี้แจงของการบ้านและรูปภาพของการบ้าน จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ดังนี้
 อาจารย์มณฑาทิพย์ ทองสุพรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนวัดพลมานีย์
 อาจารย์สุพรรณิ แสงศิริ ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดพลมานีย์
 อาจารย์นภาพร ศรีทน ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนวัดพลมานีย์
- 1.7 จากการตรวจทานของอาจารย์ทั้ง 3 ท่านโดยใช้เกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 3 ท่าน พบว่า
เห็นด้วยกับการบ้านทุกฉบับแต่ให้มีการปรับและแก้ไข ดังนี้
- 1. ปรับคำชี้แจงให้ชัดเจน ใช้ภาษาที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจง่ายมากขึ้นในการ
บ้านภาษา คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสร้างเสริมลักษณะนิสัย
 - 2. ในเรื่องของรูปภาพ แก้ไขรูปภาพให้ชัดเจนและให้ใช้ภาพที่เหมือนจริง
 - 3. ปรับขนาดของตัวหนังสือที่จะให้ผู้ปกครองฝึกให้เด็กอ่านตาม ปรับให้ตัวหนังสือมีขนาด
ใหญ่ขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้เด็กมองเห็นชัดเจน
- 1.8 นำการบ้านที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ความเป็นไปได้กับนักเรียนและผู้ปกครองที่มีใช้
กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนวัดพลมานีย์เป็นเวลา 1 สัปดาห์ พบว่าต้องปรับคำชี้แจงของการบ้านที่ผู้ปกครองไม่
เข้าใจ รวมทั้งปรับปรุงภาพของการบ้าน ให้ผู้ปกครองเข้าใจง่ายขึ้น
- 1.9 นำการบ้านแบบมีส่วนร่วมที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างแบบสอบถาม บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมี
ส่วนร่วม
- 2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม
และพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ และข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองในเรื่อง ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ
และอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในการทำการบ้านร่วมกับเด็ก โดยแบ่งบทบาทของผู้ปกครองออกเป็น

บทบาทในฐานะผู้สอน	จำนวน 4 ข้อ
บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ	จำนวน 4 ข้อ
บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ	จำนวน 4 ข้อ
บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน	จำนวน 4 ข้อ

ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน คือ

4	หมายถึง	สิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติมากที่สุด
3	หมายถึง	สิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติมาก
2	หมายถึง	สิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	สิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้านจำนวน 10 ข้อ

ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน คือ

4	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำการบ้านและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม จำนวน 14 ข้อ

ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน คือ

4	หมายถึง	มากที่สุด
3	หมายถึง	มาก
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องเนื้อหา ภาษา

2.3 นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์ด้านการศึกษา และดูแลเด็กปฐมวัย เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ของแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ รักวิจัย สาขิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวพา เตชะคุปต์ สาขิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์บงกช ทองเอี่ยม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิต (ฝ่ายประถม)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.4 หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมารวบรวมแก้ไขปรับปรุง เพิ่มเติมถ้อยคำสำนวนเนื้อหา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่าน เพื่อให้เหมาะสมและเข้าใจได้ง่าย ดังนี้

- ตอนที่ 1 ให้ปรับข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ในด้านระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ ออกเป็นอย่างละ 2 กลุ่ม ดังนี้

ระดับการศึกษา

กลุ่ม 1 กลุ่มผู้ปกครองที่ไม่ได้รับการศึกษา และสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา

กลุ่ม 2 กลุ่มผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ขึ้นไป

ฐานะทางเศรษฐกิจ

กลุ่ม 1 กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

กลุ่ม 2 กลุ่มรายได้มากกว่า 5,000 บาท

อาชีพ

กลุ่ม 1 กลุ่มอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ

กลุ่ม 2 กลุ่มอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย เกษตรกรรม และอื่น ๆ

- ตอนที่ 2 ให้ตัดข้อ 5 บทบาทในฐานะผู้สอนออก เพราะไปซ้ำกับข้อ 4 ในบทบาทฐานะผู้สนับสนุน แล้วให้ปรับภาษาให้เหมาะสม ในแต่ละบทบาทของผู้ปกครอง ซึ่งหลังจากการปรับแล้วเหลือข้อคำถามที่สามารถใช้ได้จริง จำนวน 16 ข้อ

- ตอนที่ 3 ในตอนที่ 3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของการบ้านในข้อ 9 เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่ที่บ้าน ปรับเป็นการบ้านทำให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่ที่บ้าน ข้อ 10 สนับสนุนให้เด็กสนใจครอบครัวของตนเองมากขึ้น ปรับเป็นลักษณะการบ้านสนับสนุนให้เด็กสนใจเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวและครอบครัวมากขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองเด็กนักเรียนอนุบาล 2 จำนวน 50 คน ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์ α ของครอนบาค (Cronbach, 1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .895

2.6 นำสอบสอบถามที่ผ่านแล้ว นำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้

แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Designs) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยการวิจัยแบบทดลองกลุ่มเดียว แล้ววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The One – Group Pretest - Posttest Designs) ดังแสดงในตาราง

กลุ่มทดลอง		O	X	O
		Pretest	Treatment	Posttest
เมื่อ	O _{Pretest}	แทน การตอบแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองก่อนการทดลอง		
	X _{Treatment}	แทน การทำการบ้านแบบมีส่วนร่วม		
	O _{Posttest}	แทน การตอบแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหลังการทดลอง		

วิธีดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการภายในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. เลือกห้องเรียน 1 ห้องเรียน จาก 3 ห้องเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย
2. รับสมัครผู้ปกครองระดับชั้นอนุบาล 2 โดยใช้เกณฑ์ คือ ผู้ปกครองที่สามารถอ่านออกเขียนได้ และเต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัย
3. ประมุขนิเทศผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองที่สามารถอ่านออกเขียนได้และเต็มใจให้ความร่วมมือจำนวน 37 คน และทำความคุ้นเคยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 3 สัปดาห์
4. สัปดาห์ที่ 4 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม (Pretest) กับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
5. ผู้วิจัยนำการบ้านที่ออกแบบแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 ที่เป็นนักเรียนอนุบาลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 วิชา ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม
6. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม (Posttest) กับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
7. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งก่อนและหลังการทดลองครบ 37 ฉบับ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมก่อนและหลังการทดลอง นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูล

นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อพิจารณาแล้วจึงนำแบบสอบถามไปหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC^{*}

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 คำนวณค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในการทำการบ้านร่วมกับเด็ก ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อ เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.00	หมายถึง	สิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	สิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	สิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.50-1.49	หมายถึง	สิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติน้อยที่สุด

ตาราง 3 ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	เป็นผู้ช่วยครูในการสอนเด็กที่บ้าน				
2	ให้คำชมเชยเมื่อเด็กทำการบ้านได้				
3	จัดอุปกรณ์ในการทำการบ้านร่วมกับเด็ก				
4	สนับสนุนในการเรียนรู้ของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน				

3. แบบสอบถามตอนที่ 3

3.1 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้านทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อ เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.50-1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 4 ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 3.1

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
1	ความยากง่ายของการบ้าน				
2	วิธีการทำการบ้าน				
3	การสร้างนิสัยการเรียนรู้ให้กับเด็ก				
4	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการทำการบ้าน				

3.2 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วมวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อ เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 0.50-1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตาราง 4 ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 3.2

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		4	3	2	1
1	ทำให้ผู้ปกครองเรียนรู้วิธีการเรียนของเด็ก				
2	ผู้ปกครองได้ใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น				
3	ควรให้ผู้ปกครองออกแบบการบ้านเอง				
4	การเรียนการสอนควรเป็นของครูแต่เพียงฝ่ายเดียว				

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
- 2. ระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมจำแนกโดยภาพรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test dependent
- 4. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าสถิติพื้นฐาน ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ทำการวิเคราะห์ ดังนี้
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ

$$\bar{x}$$
$$\sum x$$
$$N$$

แทน ค่าเฉลี่ย

แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อด้วยกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดหรือประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 การหาค่าความแปรปรวนของคะแนน

$$S^2 = \frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	N	แทน	จำนวนผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อที่ยกกำลังสองทั้งหมด
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

2. สถิติสำหรับตรวจสอบข้อมูล การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ α (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 220)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	n	แทน	จำนวนส่วนย่อยหรือจำนวนข้อคำถามของเครื่องมือวัด
	s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละส่วนย่อยหรือแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือ

3. การทดสอบความแตกต่างของข้อมูลโดยแจกแจงของที (t – test) ใช้สูตร t – Dependent
(บุญเชิด วิทยุโณอนันตพงษ์. 2519 : 99)

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณา t - distribution
	D	แทน คะแนนความแตกต่าง
	N	แทน จำนวนคู่
	$\bar{D}$	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนความแตกต่างของแต่ละคู่
	$S_{\bar{D}}$	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนความแตกต่าง

$$S_{\bar{D}} = \frac{S_D}{\sqrt{N}}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลอง และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

N	แทน จำนวนผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาค่าแจกแจง t
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและจำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test dependent
4. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมได้รับคืนมาและเป็นคำตอบสมบูรณ์จำนวน 37 ฉบับ มาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครองได้นำเสนอในตาราง 6 ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระดับการศึกษา</u>	24	64.90
กลุ่ม 1 กลุ่มผู้ปกครองที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา	13	35.10
กลุ่ม 2 กลุ่มผู้ปกครองที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป		
<u>ฐานะทางเศรษฐกิจ</u>		
กลุ่ม 1 กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท	17	45.90
กลุ่ม 2 กลุ่มรายได้ มากกว่า 5,000 บาท	20	54.10
<u>อาชีพ</u>		
กลุ่ม 1 กลุ่มอาชีพ รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	3	8.10
กลุ่ม 2 กลุ่มอาชีพ รับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย เกษตรกรรม อื่น ๆ	34	91.90

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาจะเห็นว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.10 ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มรายได้มากกว่า 5,000 บาท มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.10 กลุ่มอาชีพที่มีมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย เกษตรกรรม อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 91.90

2. ระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยนำคะแนนของแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมมาวิเคราะห์โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้านก่อนและหลังการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 7 - 8

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

รายการ	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
บทบาทในฐานะผู้สอน	3.0473	.5232	มาก	3.2905	.5154	มาก
บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ	3.1284	.5671	มาก	3.2838	.4646	มาก
บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ	2.9797	.5571	มาก	3.2838	.4089	มาก
บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน	3.2703	.5316	มาก	3.3176	.4589	มาก
รวม	3.1064	.4803	มาก	3.2939	.5985	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.1064) และ ($\bar{X}$ = 3.2939) เมื่อพิจารณาก่อนและหลังการทดลองพบว่า ก่อนการทดลองบทบาทในฐานะผู้สนับสนุนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.2703) บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ ($\bar{X}$ = 3.1284) บทบาทในฐานะผู้สอน ($\bar{X}$ = 3.0473) และบทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ ($\bar{X}$ = 2.9797) มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ หลังการทดลองบทบาทในฐานะผู้สนับสนุน ($\bar{X}$ = 3.3176) บทบาทในฐานะผู้สอน ($\bar{X}$ = 3.2905) บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ ($\bar{X}$ = 3.2838) และบทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ ($\bar{X}$ = 3.2838) มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 8 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมก่อนและหลังการทดลอง

รายการ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
บทบาทในฐานะผู้สอน	3.0473	.5232	3.2905	.5154	-2.250
บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ	3.1284	.5671	3.2838	.4646	-1.578
บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ	2.9797	.5571	3.2838	.4089	-3.270
บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน	3.2703	.5316	3.3176	.4589	-.518
รวม	3.1064	.4803	3.2939	.5985	2.28*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า ระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม ก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำคะแนนระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 9 - 11

ตาราง 9 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	ระดับการศึกษา	N	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
			$\bar{X}$	S.D.	t	$\bar{X}$	S.D.	t
บทบาทในฐานะผู้สอน	กลุ่ม 1	24	3.0521	.5804	.075	3.2188	.4738	-1.157
	กลุ่ม 2	13	3.0385	.4189		3.4231	.5808	
บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ	กลุ่ม 1	24	3.1563	.6291	.401	3.2396	.4513	-.782
	กลุ่ม 2	13	3.0769	.4494		3.3654	.4960	
บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ	กลุ่ม 1	24	2.9688	.6398	-.161	3.1979	.3610	-1.788
	กลุ่ม 2	13	3.0000	.3819		3.4423	.4582	
บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน	กลุ่ม 1	24	3.2708	.5513	.009	3.2500	.4299	-1.225
	กลุ่ม 2	13	3.2692	.5150		3.4423	.5016	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษาดังนี้ บทบาทในฐานะผู้สอน บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ บทบาทในฐานะผู้สนับสนุนก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา มีระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับเดียวกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ

รายการ	ระดับการศึกษา	N	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
			$\bar{X}$	S.D.	t	$\bar{X}$	S.D.	t
บทบาทในฐานะผู้สอน	กลุ่ม 1	24	3.2094	.5145	.189	3.1765	.4903	-1.251
	กลุ่ม 2	13	3.0625	.5434		3.3875	.5286	
บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ	กลุ่ม 1	24	3.1471	.6677	.178	3.1765	.3829	-1.308
	กลุ่ม 2	13	3.1125	.4831		3.3750	.5162	
บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ	กลุ่ม 1	24	2.8971	.6377	-.829	3.1618	.3300	-1.718
	กลุ่ม 2	13	3.0500	.4840		3.3875	.4478	
บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน	กลุ่ม 1	24	3.2941	.3561	.248	3.2794	.4039	-.461
	กลุ่ม 2	13	3.2500	.6539		3.3500	.5091	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ มีดังนี้ บทบาทในฐานะผู้สอน บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน ก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันกล่าวคือ ผู้ปกครองจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจมีระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับเดียวกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามอาชีพ

รายการ	ระดับการศึกษา	N	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
			$\bar{X}$	S.D.	t	$\bar{X}$	S.D.	t
บทบาทในฐานะผู้สอน	กลุ่ม 1	24	3.2500	.5000	.695	3.4167	.8036	.437
	กลุ่ม 2	13	3.0294	.5286		3.2794	.4991	
บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ	กลุ่ม 1	24	3.2500	.2500	.383	3.5000	.5000	.837
	กลุ่ม 2	13	3.1176	.5879		3.2647	.4644	
บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ	กลุ่ม 1	24	3.3333	.5774	1.151	3.5000	.5000	.954
	กลุ่ม 2	13	2.9485	.5532		3.2647	.4033	
บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน	กลุ่ม 1	24	3.3333	.2887	.211	3.5000	.2500	.713
	กลุ่ม 2	13	3.2647	.5503		3.3015	.4719	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามอาชีพ มีดังนี้ บทบาทในฐานะผู้สอน บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ บทบาทในฐานะผู้สนับสนุน ก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพมีระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับเดียวกัน

4. ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม
- ผู้วิจัยนำคะแนนของแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม มาวิเคราะห์เป็น 3 ส่วนคือ
- 4.1 นำคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้าน โดยภาพรวมและแยกเป็นรายข้อมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้าน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ความเหมาะสมของการบ้านกับความสามารถของเด็ก	3.16	.60	เหมาะสมมาก
2. ความยากง่ายของการบ้าน	2.95	.52	เหมาะสมมาก
3. จำนวนข้อของการบ้าน หรือปริมาณงานของการบ้านแต่ละวัน	3.05	.57	เหมาะสมมาก
4. วิธีการทำการบ้าน	3.03	.55	เหมาะสมมาก
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการทำการบ้าน	3.32	.67	เหมาะสมมาก
6. เวลาที่ใช้การทำการบ้าน	3.03	.55	เหมาะสมมาก
7. ประโยชน์ของการบ้าน ด้านฝึกวินัยให้กับเด็ก	3.43	.69	เหมาะสมมาก
8. การสร้างนิสัยการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับเด็ก	3.51	.61	เหมาะสมมากที่สุด
9. การบ้านทำให้เด็กได้เรียนรู้ จากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่ที่บ้าน	3.46	.69	เหมาะสมมาก
10. ลักษณะของการบ้านสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว และครอบครัวมากขึ้น	3.38	.64	เหมาะสมมาก
รวม	3.23	.35	เหมาะสมมาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้านโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 8 การสร้างนิสัยการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับเด็ก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.51$)

4.2 นำคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำการบ้านโดยภาพรวมและแยกเป็นรายข้อมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำการบ้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ทำให้ผู้ปกครองเรียนรู้วิธีการเรียนของเด็ก	3.46	.56	มาก
2. ผู้ปกครองได้ใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น	3.57	.50	มากที่สุด
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบร่วมกับเด็ก	3.24	.55	มาก
4. ผู้ปกครองได้สอนเด็กเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่โรงเรียน	3.08	.64	มาก
5. เป็นการช่วยฝึกทักษะการสอนของผู้ปกครอง	3.11	.61	มาก
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยครูส่งเสริมและพัฒนาเด็ก	3.27	.61	มาก
7. เด็กได้ฝึกวินัยและความรับผิดชอบตามวัยของเด็ก	3.57	.50	มากที่สุด
รวม	3.32	.38	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำการบ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 2 ผู้ปกครองได้ใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น และข้อ 7 เด็กได้ฝึกวินัยและความรับผิดชอบตามวัยของเด็ก ($\bar{X} = 3.57$) เป็นข้อที่แสดงประโยชน์ของการบ้านมากที่สุด

4.3 นำคะแนนความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและแยกเป็นรายข้อมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. การรับภาระการทำการบ้านร่วมกับเด็ก	2.76	.80	มาก
2. ควรให้ผู้ปกครองออกแบบการบ้านเอง	2.11	.70	น้อย
3. ผู้ปกครองต้องมีเวลาให้กับเด็ก ในการทำการบ้าน	3.22	.67	มาก
4. การเรียนการสอนควรเป็นของครูแต่เพียงฝ่ายเดียว	2.38	.95	น้อย
5. การบ้านนี้ควรให้เด็กทำที่โรงเรียนก็ได้	2.08	.76	น้อย
6. การบ้านควรให้เขียนข้อความมากกว่าการวาดภาพ	2.76	.83	มาก
7. เด็กใช้เวลาน้อยเกินไปในการทำการบ้าน	2.32	.82	น้อย
รวม	2.51	.37	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ปกครองเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 5 การบ้านนี้ควรให้เด็กทำที่โรงเรียนก็ได้ ($\bar{X} = 2.08$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม” เป็น การวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ การบ้านแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีลำดับขั้นของการวิจัย โดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมี ส่วนร่วม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้าน แบบมีส่วนร่วมในภาพรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้าน และประโยชน์ของการทำการบ้านแบบมีส่วนร่วม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม และจำแนก ตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ก่อนและหลังการทดลองใช้การบ้านแบบมี ส่วนร่วมแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองที่อ่านออกเขียนได้ และยินดีเข้าร่วมการ วิจัย และมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นกลุ่มผู้ปกครองที่อ่านออกเขียนได้ และมีบุตรที่ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวัดพลมานีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน ผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือทั้งหมดจำนวน 37 คน โดยถือว่า นักเรียนแต่ละคนมีผู้ปกครอง 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การบ้านแบบมีส่วนร่วม เป็นลักษณะของแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากการบ้านแบบมีส่วนร่วม ซึ่งออกแบบโดย รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ กำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาการแต่ละด้าน ได้แก่ ภาษา ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เด็กเรียนในแต่ละวัน ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2

2. แบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในบทบาทฐานะผู้สอน บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ ฐานะผู้สนับสนุน ในการทำการบ้านร่วมกับเด็กจำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้าน จำนวน 10 ข้อ

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำการบ้านและความคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 14 ข้อ

วิธีดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการภายในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. เลือกห้องเรียน 1 ห้องเรียน จาก 3 ห้องเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย

2. รับสมัครผู้ปกครองระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกณฑ์ คือ ผู้ปกครองที่สามารถอ่านออกเขียนได้ และเต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัย

3. ประมุขแห่งผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองที่สามารถอ่านออกเขียนได้และเต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัย จำนวน 37 คน และทำความคุ้นเคยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 3 สัปดาห์

4. สัปดาห์ที่ 4 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม (Pretest) กับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. ผู้วิจัยนำการบ้านที่ออกแบบแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 ที่เป็นนักเรียนอนุบาลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 วิชา ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม

6. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม (Posttest) กับผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

7. ตรวจแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งก่อนและหลังการทดลองครบ 37 ฉบับ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแตกต่าง ของข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS / PC

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง

ด้านการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับการศึกษาและสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 64.90 รองลงมาคือ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ขึ้นไป ร้อยละ 35.10

ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้รวมต่อครอบครัว กลุ่มรายได้มากกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 54.10 รองลงมา คือ กลุ่มรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 45.90

ด้านอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย และอื่น ๆ ร้อยละ 91.90 รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 8.10

2. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมมีระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก

3. เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ไม่แตกต่างกัน

4. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบ้านเหมาะสมมาก และการทำการบ้านแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์มาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปรายตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมมีระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ลักษณะของการบ้านแบบมีส่วนร่วมมีค่าชี้แจงสำหรับผู้ปกครองที่กำหนดให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก เช่น การบ้านคณิตศาสตร์ เรื่องการนับ ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่า ให้โยงเส้นระหว่างจำนวนตัวเลขที่ตรงกับรูปภาพทางขวามือว่าที่บ้านของเรามีอะไรบ้าง จำนวนเท่าไร การบ้านสังคมศึกษา เรื่องสิ่งแวดล้อม ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่าการบ้านวันนี้ให้เด็กวาดภาพบ้านสถานที่หรือสวนอะไรก็ได้ตามใจชอบแต่ในภาพที่วาดนั้นต้องมีต้นไม้ ดอกไม้ ถนนสำหรับคนเดิน และถนนสำหรับรถวิ่งด้วย เสร็จแล้วระบายสีให้สวยงาม ฯลฯ จากคำชี้แจงของการบ้านในแต่ละวัน ผู้ปกครองต้องคอยช่วยเหลือ แนะนำและสนับสนุนเด็กในการทำการบ้าน และคอยเป็นกำลังใจให้คำชมเชยเมื่อเด็กทำงานได้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อจัดลำดับบทบาทของผู้ปกครองตามคะแนนเฉลี่ย พบว่า บทบาทในฐานะผู้สนับสนุนในการทำการบ้านร่วมกับเด็กที่บ้านอยู่ในระดับสูงเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.31$) สามารถอภิปราย

ได้ว่า เพราะผู้ปกครอง มีบทบาทในฐานะผู้กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมตามที่ครูมอบหมาย รวมทั้งคอยแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ ตามกิจกรรมหรืองานที่เด็กได้รับมอบหมายให้ไปทำที่บ้าน ซึ่งจากคำชี้แจงของการบ้านในแต่ละวัน เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้ปกครองต้องทำกิจกรรมร่วมกับเด็กนั้นคือการสอนเด็กในการทำการบ้าน เพราะผู้ปกครองก็เปรียบเหมือนครูคนหนึ่งของผู้ที่อยู่ที่บ้าน เด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถอ่านหนังสือได้ ผู้ปกครองต้องอ่านหรืออธิบายการทำการบ้านให้เด็กฟัง เมื่อพิจารณาบทบาทในฐานะผู้สอน ($\bar{X} = 3.29$) พบว่า บทบาทของผู้ปกครองอยู่ในระดับปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือของผู้ปกครองในฐานะเป็นครูของบุตรหลาน โดยปกติพ่อแม่ผู้ปกครอง คือ ครูคนแรกของลูก ด้วยการเริ่มจากการอบรมเลี้ยงดู การปลูกฝังค่านิยมและเจตคติต่าง ๆ การสั่งสอนอบรมนี้เริ่มตั้งแต่เด็กยังไม่เข้าโรงเรียน จนกระทั่งเข้าโรงเรียน เพื่อให้เด็กมีความก้าวหน้า ผู้ปกครองสามารถที่จะเลือกใช้ความรู้ต่าง ๆ มาจัดสอนให้แก่เด็ก เพื่อจะให้เด็กมีความพร้อม ที่จะก้าวไปสู่การเรียนอย่างมีระบบต่อไป (พัชรีย์ สวนแก้ว. 2536 : 56) ลักษณะของการบ้านนี้สอดคล้องกับการสร้างบทบาทของผู้ปกครองดังที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544 : 36) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัย 6 ขวบแรก เป็นการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ รวมทั้งการสร้างเสริมการเรียนรู้ ซึ่งหมายความว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นความต่อเนื่องจากบ้านสู่โรงเรียน และ โรงเรียนสู่บ้าน การร่วมมือประสานงานกันระหว่างบ้าน และโรงเรียนจึงมีความหมายมาก การที่ผู้ปกครอง ได้ทำการบ้านร่วมกับเด็กจะเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง นอกจากนั้นการบ้านแบบมีส่วนร่วมยังส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กร่วมกับครู ให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปในทิศทางเดียวกัน กิจกรรมต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วม เด็กจะเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และผู้ปกครองเห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็กด้วย

เมื่อพิจารณาบทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ ($\bar{X} = 3.28$) พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับบทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ ซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติมาก แสดงให้เห็นว่าคำชี้แจงในการบ้านสร้างให้ผู้ปกครองเอาใจใส่และสนใจในการบ้านของเด็ก ในแต่ละวันโดยการอธิบาย หรือ แนะนำการทำการบ้านให้เด็กฟัง ให้คำยกย่องและชมเชยเมื่อเด็กสามารถทำการบ้านได้ จะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง ถ้าที่จะแสดงออก เพราะได้รับกำลังใจ และการช่วยเหลือจากผู้ปกครองในการทำการบ้านเมื่อเด็กต้องการ เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีความสนใจในการทำการบ้านที่ได้รับมอบหมาย (อรุณี หรดาล. 2536 : 9 – 12) การบ้านแบบมีส่วนร่วมทำให้เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครองมากขึ้น รวมทั้งความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักการพัฒนาเด็ก การอบรมเลี้ยงดู ซึ่งผู้ปกครองสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ให้เด็กที่บ้านมากขึ้น หากเด็กได้รับคำชมเชย และกำลังใจจากความสำเร็จในการทำกิจกรรม จะทำให้เด็กเรียนรู้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับสังคมเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีโอกาสพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง (Brick. 1967 : 787 – 788 ; เสรี เกียรติบรรลือ. 2523 : 34)

การบ้านแบบมีส่วนร่วมจะเน้นการเรียนรู้จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็กที่อยู่ที่บ้าน เด็กต้องได้รับการช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการทำการบ้าน การพูดคุยสนทนากับเด็กเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิด สังเกต หรือการดูแลเอาใจใส่เด็กตลอดเวลาในขณะที่เด็กทำการบ้านเมื่อพิจารณาบทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ ($\bar{X} = 3.28$) บทบาทของผู้ปกครองอยู่ในระดับปฏิบัติมากแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองอยู่ในฐานะผู้ช่วยเหลือเด็กในการทำการบ้านเพราะการบ้านแบบมีส่วนร่วมตามแนวการสอนแบบจิตปัญญาเป็นการเรียนรู้ที่เด็กค้นพบคำตอบด้วยตัวเองผู้ปกครองเปรียบเสมือนครูที่คอยชี้แนะและกระตุ้นให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ที่บ้าน เมื่อเด็กต้องการคำตอบจากผู้ปกครองเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ การปฏิบัติตามคำชี้แจงของการบ้านเมื่อผู้ปกครองชี้แจงและอธิบายการทำการบ้าน

ให้เด็กฟัง เด็กก็จะเข้าใจสามารถปฏิบัติได้และมองเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่อยู่ที่บ้านประกอบกับลักษณะการเรียนรู้ตามรูปแบบจิตปัญญาที่มีกิจกรรมที่เน้นคุณลักษณะ 5 ประการ คือ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2543) เป็นกิจกรรมปฏิบัติการคิด เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงออกเป็น กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องเรียนแบบร่วมมือ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนรู้จากการค้นพบ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้

ลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กตามคำชี้แจงของการบ้านในแต่ละวัน สำหรับผู้ปกครองที่ทำร่วมกับเด็กจะมีลักษณะกึ่งชี้แนะ ซึ่งมีผลงานวิจัยสนับสนุนว่า เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ดังผลการวิจัยของ กฤษณี ภูพัฒน์ ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองระหว่างเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดความรู้ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันกับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรมตามปกติในชีวิตประจำวัน พบว่า เด็กปฐมวัยทั้งสองกลุ่มมีวินัยสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (กฤษณี ภูพัฒน์. 2538 : 8) และผลการวิจัยของ เสาวคนธ์ สาเอี่ยม ที่พบว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองมีความสามารถในการจำแนกประเภทสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการจำแนก โดยใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (เสาวคนธ์ สาเอี่ยม. 2537 : บทคัดย่อ) การสนทนาพูดคุยของผู้ปกครอง กับเด็กในการทำการบ้านจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับทางโรงเรียนมากขึ้น (ฉันทนา ภาคบงกช. 2531 : 11)

2. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม พบว่า ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่าการบ้านแบบมีส่วนร่วมช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างครูกับพ่อแม่ผู้ปกครอง เพราะลักษณะของการบ้านแบบมีส่วนร่วม จะเป็นการบ้านหน้าเดียวที่มีคำชี้แจงให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมได้ทำร่วมกับเด็ก โดยการอธิบายวิธีการทำการบ้าน จัดเตรียมอุปกรณ์ให้เด็กหรือคอยให้คำแนะนำ ในการทำการบ้านเมื่อเด็กต้องการ โดยจะเน้นให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่อยู่บ้าน ต่อเนื่องจากเนื้อหาหรือกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้ที่โรงเรียน เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กในทุก ๆ ด้าน ซึ่งแต่ก่อนผู้ปกครองมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เด็กว่า เมื่อเด็กมาโรงเรียนเด็กควรจะอ่านออกเขียนได้ และคิดเลขเป็น ซึ่งผู้ปกครองประเภทนี้ จะมองคุณภาพของครูและโรงเรียนที่เด็กเฉพาะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กทางด้านการอ่าน การเขียนหนังสือ และการคิดเลขเป็นหลัก ผู้ปกครองประเภทนี้ เป็นผู้ที่ไม่ให้ความสนใจและไม่เห็นความสำคัญในเรื่องความพร้อมของเด็ก เพราะโดยแท้จริงแล้ว ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย เมื่อเข้าโรงเรียนก็คือ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นและสภาพแวดล้อม ลักษณะนิสัยที่ดี กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดเป็นของตนเอง การเรียนรู้มารยาททางสังคม และการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สมบูรณ์ตามวัย ซึ่งถ้าผู้ปกครองไม่เข้าใจ และมีความมุ่งหวังที่ผิด ๆ ก็จะก่อให้เกิดปัญหา ต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง (พัชรี สวนแก้ว. 2536 : 44 – 45) จากวิธีการทำการบ้านในแต่ละวันผู้ปกครองเป็นได้ทั้งบทบาทในฐานะผู้สอน บทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจ บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือ และบทบาทผู้ให้การสนับสนุนเด็กในการทำการบ้าน ทำให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้ร่วมกับเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อเด็กและผู้ปกครองด้วย

นอกจากนี้ การบ้านแบบมีส่วนร่วมยังให้ประโยชน์แก่ผู้ปกครองในการเรียนรู้ร่วมกับเด็ก การสนทนาพูดคุยและการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเด็กกับผู้ปกครองเป็นการส่งเสริมทักษะทางภาษา ศิลปะ

คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามคำชี้แจงของการบ้านในแต่ละวัน ผู้ปกครองได้ให้ความรักความเอาใจใส่ การแนะนำ ช่วยเหลือ ฯลฯ เป็นการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้กับเด็ก ในการทำการบ้าน ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา ในทุก ๆ ด้าน และสอดคล้องกับความต้องการของทาง โรงเรียนมากขึ้น (จันทนา ภาคบงกช. 2531 : 11) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรือการมีส่วนร่วมในรูปแบบใดก็ตาม ให้ประโยชน์แก่ทั้งครูโรงเรียนเด็กและผู้ปกครอง ทำให้การจัดการศึกษามีคุณค่า และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ปกครองเป็นทั้งทรัพยากรบุคคล ผู้สร้างสรรค์บรรยากาศ ชั้นเรียนที่ดี และที่สำคัญทำให้การจัดหลักสูตรการศึกษามีคุณค่าต่อเด็ก และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (กุลยา ดันติมลาชีวะ. 2544 : 36) นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กมากขึ้นมีความสนใจและติดตามการเรียนของเด็ก อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์กับครูประจำชั้นมากขึ้น ทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ อีกด้วย

3. การบ้านแบบมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กร่วมกับครู และทางโรงเรียนทั้งในฐานะผู้สอน ผู้ให้กำลังใจ ผู้ช่วยเหลือ และผู้สนับสนุน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองทุกกลุ่มให้ความสำคัญในการให้การศึกษาแก่บุตรหลาน รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดู ให้เด็กมีการเจริญเติบโตในสังคม โดยการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย และจัดให้เด็กได้รับความรักความอบอุ่น ไม่ว่าพ่อแม่จะยากจน หรือร่ำรวย ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานให้เด็กอย่างเพียงพอ (อารี รังสินันท์. 2544 : 165 – 177) และในปัจจุบันบุคคลทุกกลุ่มมีโอกาสได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาเด็กจากสื่อต่าง ๆ ได้มากมาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งการเผยแพร่จากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ผู้ปกครองมีความเสมอภาคในการที่จะได้รับความรู้ และเห็นความสำคัญของการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิริ อิงคชัยโชติ ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นอาชีพอะไรก็ตาม ต่างมองเห็นความสำคัญของการศึกษาทั้งสิ้น มีความต้องการให้บุตรหลานได้เล่าเรียนและได้รับการดูแลอย่างดีที่สุด จากสถานศึกษาที่เรียน (พรศิริ อิงคชัยโชติ. 2527 : 18) จากการได้สัมผัสกับผู้ปกครองระหว่างการทำการบ้าน พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการบ้านแบบมีส่วนร่วมกับเด็กในแต่ละวันเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม โดยการเข้ามาสนทนา พูดคุย กับครูประจำชั้นมากขึ้นในช่วงเช้าที่มาส่งนักเรียนและช่วงบ่ายที่มารับนักเรียน ในเรื่องของการบ้านและพฤติกรรมของนักเรียนที่ทำการบ้านร่วมกับผู้ปกครองที่อยู่ที่บ้าน ว่าเด็กให้ความสนใจการบ้านมากน้อยเพียงใด ส่วนเด็กจะกล้าแสดงออกมากขึ้นในการเข้ามาพูดคุยกับครูในการทำการบ้านว่าผู้ปกครองสอนอะไรกับตัวเด็กบ้างในการทำการบ้าน ทำให้เด็กเกิดความภูมิใจและสนใจที่จะเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครอง เพราะก่อนการทำการบ้านส่วนใหญ่มักที่เด็กจะเป็นการเขียนตามรอยปะ ซึ่งเด็กสามารถทำการบ้านได้เองโดยผู้ปกครองไม่ต้องสอน การทำการบ้านแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจในการเรียนของเด็กและมีความภูมิใจที่ครูให้ความสำคัญกับตนในฐานะครูคนแรกของลูก การบ้านแบบมีส่วนร่วมยังเป็นการสื่อสารกับผู้ปกครองอีกทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ที่เน้นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครอง ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวหน้า

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้าน พบว่า โดยรวมผู้ปกครองมีความเห็นว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.23$) สามารถอภิปรายได้ว่า อาจเป็นเพราะลักษณะของการบ้านเป็น

การบ้านที่มีคำชี้แจงให้ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่ชัดเจน ใช้ภาพและสัญลักษณ์เพื่อให้เด็กเข้าใจง่าย จำนวนของการบ้านไม่มากหรือน้อยจนเกินไป เมื่อผู้ปกครองอ่านคำชี้แจงให้ฟังแล้วเด็กสามารถทำได้ด้วยตัวเอง การบ้านที่เด็กได้รับมอบหมายจะสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เด็กได้เรียนไปแล้ว เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องจากโรงเรียนสู่บ้านด้วยการดูสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่ง วิไลลักษณ์ บุญประเสริฐ กล่าวไว้ว่า ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี ต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับนักเรียน แบบฝึกหัดต้องประกอบไปด้วย คำชี้แจง และตัวอย่างสั้น ๆ ที่จะทำให้เด็กเข้าใจง่าย ใช้เวลาเหมาะสม และมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว (วิไลลักษณ์ บุญประเสริฐ, 2531 : 13) โดยเฉพาะผู้ปกครองเห็นว่าการสร้างนิสัยการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับเด็กอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ในเรื่องประโยชน์ของการบ้านผู้ปกครองเห็นว่ามากโดยเฉพาะด้านการฝึกวินัยให้กับเด็กเหมาะสมมากที่สุดการทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบ้านแบบมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กร่วมกับครู เป็นการฝึกทักษะการสอนของผู้ปกครองทำให้ผู้ปกครองใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้นกว่าเดิมจากการที่เด็กต้องทำการบ้านคนเดียวเมื่อผู้ปกครองให้ความสนใจ ช่วยเหลือแนะนำ จะทำให้เด็กอยากที่จะเรียนรู้ ฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบ เพราะการบ้านที่เด็กได้รับไปจะเป็นการทบทวนความรู้ที่เด็กได้เรียนไปแล้ว ซึ่งผู้ปกครองสามารถสอนเด็กเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่โรงเรียน จะทำให้เด็กสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น ผู้ปกครองต้องใช้เวลาให้กับเด็กในการทำการบ้านอยู่ในระดับมาก เพราะการบ้านแบบมีส่วนร่วมจะมีคำชี้แจงหรือวิธีการให้ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก โดยการอ่าน อธิบาย ชี้แนะ ช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ ผู้ปกครองจึงต้องให้ความสนใจในการบ้านของเด็กทุกวัน ซึ่งทำให้ผู้ปกครองต้องรับภาระการทำการบ้านร่วมกับเด็ก และความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อยคือ การบ้านนี้ควรให้เด็กทำที่โรงเรียนก็ได้ จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 13 จะเห็นว่าผู้ปกครองได้มองเห็นประโยชน์ของการบ้านแบบมีส่วนร่วมกับเด็กตลอด 6 สัปดาห์ ผู้ปกครองได้ใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น เด็กได้ฝึกวินัยและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบร่วมกับเด็ก ได้เรียนรู้วิธีการเรียนของเด็ก ซึ่งการบ้านลักษณะนี้ผู้ปกครองจึงมีความเห็นว่ามีน้อย ในการให้เด็กทำการบ้านที่โรงเรียน และเห็นว่าผู้ปกครองไม่สะดวกในการออกแบบการบ้านเอง

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้ข้อสังเกต ดังนี้

ผู้ปกครอง

1. การปรับตัวของผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือในการวิจัยในระยะแรก ต้องใช้เวลา และสร้างความเข้าใจ เพราะผู้ปกครองยังไม่ค่อยเข้าใจในการบ้านที่ให้เด็กว่าทำไมต้องให้ผู้ปกครองทำด้วย เมื่อการทดลองผ่านไป 1 – 2 สัปดาห์ ผู้ปกครองก็เริ่มเข้าใจว่า ตัวเองต้องให้ความสนใจและดูแลบุตรหลานในการทำการบ้าน เพราะเด็กต้องให้ผู้ปกครองอธิบายคำชี้แจงในการทำการบ้านให้ฟังก่อนจึงจะลงมือทำได้จากเดิมที่เด็กสามารถทำการบ้านได้เองโดยการคัดเขียนตามรอยปะ

2. การบ้านแบบมีส่วนร่วมช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง หลังจากที่ได้ทำการบ้านเด็กไป ผู้ปกครองจะเข้ามาพูดคุยสนทนากับครูประจำชั้นมากขึ้นในช่วงที่มาส่งเด็กตอนเช้า และรับเด็กตอนบ่ายว่าเด็กมีพฤติกรรมอย่างไรในการทำการบ้านบางทีก็โทรศัพท์มาถามเกี่ยวกับการบ้านที่เด็กได้รับไป เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ที่จะช่วยให้ครูและผู้ปกครองมีแนวทางในการพัฒนาเด็กร่วมกันได้มากขึ้น

3. เด็กบางคนเมื่อไม่ได้มาโรงเรียนเนื่องจากไม่สบายหรือผู้ปกครองติดธุระ วันต่อมาผู้ปกครองก็จะมาขอรับการบ้านไปทำร่วมกับเด็กที่บ้าน แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กซึ่งจากการติดตามถึงประโยชน์ของการทำการบ้านและรูปแบบความเหมาะสมของการบ้านผู้ปกครองจะเห็นชอบด้วยมาก

เด็ก

1. เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองมากขึ้นในการทำการบ้าน เพราะผู้ปกครองต้องอธิบายการบ้านให้เด็กฟัง เมื่อเด็กได้รับความสนใจ ดูแลเอาใจใส่ในการทำการบ้านจะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีในการทำการบ้านและสมาชิกภายในครอบครัว
2. เด็กมีความภูมิใจในผลงานของตน โดยการมาเล่าประสบการณ์ในการทำการบ้านกับผู้ปกครองให้ครูประจำชั้นฟังว่าผู้ปกครองทำอะไรบ้างกับเด็กเมื่ออยู่ที่บ้านในช่วงของการสนทนาตอนเช้า ซึ่งเด็กจะมีความสุขและดีใจที่ตัวเองทำงานประสบความสำเร็จ แสดงถึงความผูกพันในครอบครัวที่ดี
3. เด็กมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น กล้าแสดงออก

ครู

1. การบ้านแบบมีส่วนร่วมทำให้ครูมองเห็นความสำคัญของความร่วมมือของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข
2. การบ้านแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบของการสื่อสารอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองควบคู่กับการพัฒนาเด็กด้วย
3. การบ้านแบบมีส่วนร่วม ช่วยให้ผู้ปกครองมีโอกาสใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น จากเดิมที่ปล่อยให้เด็กทำการบ้านคนเดียว ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจวิธีการเรียนรู้ของเด็ก และร่วมมือกับครูในการส่งเสริม และพัฒนาเด็กให้เหมาะสมตามวัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการปฐมนิเทศแก่ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับความสำคัญ และบทบาทของผู้ปกครองต่อการพัฒนาเด็ก เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบของการบ้านให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ปกครองก่อนนำการบ้านแบบมีส่วนร่วมไปใช้ จะทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กเป็นอย่างดี
2. ตรวจสอบเนื้อหาของแผนการสอนให้เหมาะสมเพื่อนำไปออกแบบการบ้านแบบมีส่วนร่วมตลอดปีการศึกษา
3. ครูควรใช้หลักการการบ้านแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการบ้านโดยเน้นความเที่ยงตรงของเนื้อหาสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กแก่เพื่อนครูได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การทดลองในครั้งนี้เป็นการทดลองในระยะสั้น จึงควรมีการศึกษาในระยะยาวเป็นภาคเรียนหรือปีการศึกษา เพื่อติดตามผลการทดลอง ในบทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

2. ควรได้มีการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กในด้านอื่นเช่น ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

3. ควรทำวิจัยในการฝึกผู้ปกครองในการอ่านออก เขียนได้ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กในการทำการบ้านแบบมีส่วนร่วม

4. ควรมีการทำการวิจัยจากการสะสมผลงานของการบ้านของเด็ก เพื่อพัฒนาการ ด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสร้างเสริมลักษณะนิสัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กานต์ รัตนพันธ์. (2532). *การศึกษาความสามารถของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้และไม่ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณี ภูพัฒน์. (2538). *การศึกษาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดให้ความรู้กับผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กัมภณช์ จุนโท. (2543, ตุลาคม). "ปฏิรูปการศึกษาให้ได้ผล : จุดเริ่มต้นที่ผู้ปกครอง," ใน *วารสารวิชา การ*. 10(3) : 35 – 36.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- _____. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียน*. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.
- _____. (2543). *การสอนแบบจิตปัญญา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอ็ดสัน.
- _____. (2544). *คู่มือการสอนอนุบาลศึกษาแบบจิตปัญญา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2544, ตุลาคม). "การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน," ใน *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 5(4) : 30 – 36.
- _____. (2545). *คู่มือการสอนอนุบาลศึกษาแบบจิตปัญญา : การวางแผนการสอนและการออกแบบการบ้าน*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). *รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- คณิงนิตย์ สารสุวรรณ. (2540). *เปรียบเทียบความสามารถในการระลึกได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากแบบฝึกสะกดคำยากที่มีตัวขึ้นน้ำต่างกัน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ อุทาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2537). "ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย," ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัยหน่วยที่ 8*. นนทบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชมแข พงษ์เจริญ. (2542). *การศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงพร สุทธิธรรม. (2534). *การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลาญการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา ประพุดติกิจ. (2536). "ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัย," ใน *ประมวล 3 ชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 13*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นิตยา ปานทิพย์. (2527). การทดลองสอนอ่านภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขต บพิตรมหาเมฆ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.
- นงเยาว์ บวงสรวง. (2535). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับวิธีการเขียนตามคำบอกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดท่ายาง วิทยา จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2519). เอกสารประกอบการสอนภาควิชาสถิติศึกษา : วัตถุประสงค์ 302. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2545). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง การประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : คณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัทมาศิริ ชีรานุรักษ์. (2539). การพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ หนังสือชั้นต้นของวัยอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประพนธ์ จำเริญญ. (2536). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นกับแบบฝึกหัดในแบบเรียน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสงค์ ราชณสุข. (2532). รายงานการวิจัยผลการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยแก่เด็ก ชาวเขา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พฐู ทั้งแดง. (2534). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชา ชีพปีที่ 1 ที่ฝึกโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรรัก อินทามาระ. (2536). การศึกษาผลการเล่นสรรค์สร้างแบบขึ้นกับแบบกึ่งขึ้นแะ ที่มีการยึด ตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรศิริ อิงคชัยโชติ. (2527). แนวความคิดทางการศึกษา และความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ต่อการ บริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดี ๆ ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พรรณทิภา อ่อนแสง. (2532). การเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของ
นักเรียนที่พูดภาษาถิ่นไทยลาว ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอน
โดยใช้แบบฝึกเสริมสร้างกระบวนการคิดอย่างมีระบบ กับกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึก
ทั่วไปในโรงเรียนนครไทยวิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรีย์ สานแก้ว. (2536). การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- ยุพิน สุวรรณฤทธิ์. (2535). การให้การศึกษากับพ่อแม่. คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
ถ่ายเอกสาร.
- ยุพิน พิพิธกุล. (2530). เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- รัชณี รัตน. (2533). ผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้ผู้ปกครองที่มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ
เล็กของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี. (2529). การเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกด้วยการมองเห็นของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและแบบฝึกหัด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งเรือง สุขารมย์. (2544, กุมภาพันธ์). "ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการปฏิรูปการศึกษา
ไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา : ประสพการณ์จากนานาประเทศ." ใน วารสารวิชาการ. 2(4)
: 11 – 12.
- โรจนา แสงรุ่งระวี. (2531). ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2533). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.
- วรี เกียรติกุล. (2530). การเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้
เกมและแบบฝึก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา สุพัฒน์. (2530). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนตามคู่มือครูโดยการทำแบบฝึกหัดแบบปรนัยเลือกตอบ แบบฝึกหัด
อัตนัย กับการทำแบบฝึกหัดในหนังสือแบบเรียน ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิไลลักษณ์ บุญประเสริฐ. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังโดยใช้แถบบันทึกเสียงและไม่ใช้
แถบบันทึกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ จังหวัดอุดรธานี.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิรัตน์ ไวยกุล และบรรเทา อุทัยทัศน์. (2541). รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพครอบครัว และทัศนะของ
ผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมือง
เชียงใหม่. เชียงใหม่ : ภาควิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2538). แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.

- เสรี เกียรติบรรลือ. (2522). *ช่องว่างระหว่างวัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อนุเคราะห์ไทย.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, หน่วยศึกษานิเทศก์. (2544) *แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาล
ศึกษาปีที่ 2*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- เสาวคนธ์ สาเอี่ยม. (2537). *การศึกษาความสามารถในการจำแนกประเภทของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครอง
ใช้ชุดการส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง ให้เวลาสักนิด ใกล้ชิดลูกรัก*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรรษา นิลวิเชียร. (2535). "บ้านและโรงเรียน," ใน *ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ บทที่ 11*.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อรุณี ทรดาล. (2536). "ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา," ใน *ประมวล 3 ขุติวิชาหลักการและแนว
คิดปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 13*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อารี รังสินันท์. (2524). *บทบาทของพ่อแม่และครูที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- Click, P.M. & Click, D.W. (1990). *Administration of schools for young children*. 3rd ed.
Albany : Della Publishers Inc.
- Cronbach, L.J. (1982). *The dependability of behavioral measurements : theory of
Gneralizability of scores and profiles*. New York : Willey.
- ✓ Crowe, A.H. (2000). *Connecting parents and schools : An ecological Construction of parent
Involvement in their children's education*. University of Kentucky.
- Gail, G.M. (1981). *Mother Start and Account of an Education*. The Scottist Council
Research In Education.
- Smith, G.L. (2000). *Parent involvement and satisfaction in education of children with
Specific Learning disabilities*. University of California, Riverside.
- Steinberg, A. (1990, March/April). "What to do about homework," *The Harvard Education
Letter*. VI. (2) : 7-8.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม ที่มีความแตกต่างกันในด้านระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม แบ่งเป็น 2 ตอน
 - 3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้าน
 - 3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำการบ้าน และความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม
3. กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับการเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียน คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อท่าน หรือนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมแต่ประการใด

ตอนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่กำหนดให้ตรงกับความเป็นจริง

1. ระดับการศึกษา
() ไม่ได้รับการศึกษา หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา
() สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ขึ้นไป
2. ฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน)
() รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท
() รายได้มากกว่า 5,000 บาท
3. อาชีพ
() รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ
() รับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย เกษตรกรรม อื่น ๆ

ตอนที่ 2

แบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
ที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ เป็นการศึกษาระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
ที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในการทำการบ้านกับเด็ก ให้ท่านบอกความคิดเห็นของท่านว่าท่านจะมีบทบาทใน
การมีส่วนร่วมในแต่ละรายการมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามระดับความ
คิดเห็นของท่าน ตามความหมาย ดังนี้

- 4

หมายถึง

สิ่งที่คุณปกครองปฏิบัติมากที่สุด
- 3

หมายถึง

สิ่งที่คุณปกครองปฏิบัติมาก
- 2

หมายถึง

สิ่งที่คุณปกครองปฏิบัติน้อย
- 1

หมายถึง

สิ่งที่คุณปกครองปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
	4	3	2	1
ผู้ปกครองมีบทบาทในฐานะผู้สอนเด็กในการทำการบ้าน ดังนี้				
1. เป็นผู้ช่วยครูในการสอนเด็กที่บ้าน				
2. ให้คำอธิบายและชี้แจงเกี่ยวกับการบ้านให้เด็กฟังในแต่ละวัน				
3. ร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาเด็กเกี่ยวกับการเรียน				
4. ให้คำปรึกษาและแนะนำเมื่อเด็กไม่เข้าใจในการบ้าน				
ผู้ปกครองมีบทบาทในฐานะผู้ให้กำลังใจแก่เด็กในการทำการบ้าน ดังนี้				
1. ให้คำชมเชยเมื่อเด็กสามารถทำการบ้านได้				
2. ดูแลและสนใจในการเรียนของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน				
3. ให้ความสนใจในการบ้านของเด็กในแต่ละวัน				
4. ร่วมงานหรือกิจกรรมที่ทางครูประจำชั้นมอบหมายให้นำไปทำที่บ้าน				

รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
	4	3	2	1
ผู้ปกครองมีบทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือแก่เด็กในการทำการบ้าน ดังนี้				
1. จัดหาอุปกรณ์ในการทำการบ้านร่วมกับเด็ก				
2. ช่วยเสนอแนะชี้แนะเด็กในการทำการบ้าน				
3. เป็นผู้อธิบายวิธีการทำการบ้านให้เด็กฟัง				
4. เป็นผู้ดูแลเอาใจใส่เด็กตลอดเวลาในขณะที่เด็กทำการบ้าน				
ผู้ปกครองมีบทบาทในการสนับสนุนเด็กในการทำการบ้าน ดังนี้				
1. สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับครูในการทำการบ้านร่วมกับเด็กที่บ้าน				
2. สนับสนุนในการเรียนรู้ของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน				
3. บุคคลในครอบครัวทุกคนให้การสนับสนุนในการทำการบ้านร่วมกับเด็ก				
4. ฝึกให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบและการช่วยเหลือตนเองในการทำการบ้าน				

อื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3

3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้าน

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับรูปแบบความเหมาะสมของการบ้านที่เด็กได้รับมาตลอด 6 สัปดาห์ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่าการทำการบ้านร่วมกับเด็กนี้เหมาะสมมากน้อยหรือไม่เพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามที่ท่านต้องการ

- 4

หมายถึง

เหมาะสมมากที่สุด
- 3

หมายถึง

เหมาะสมมาก
- 2

หมายถึง

เหมาะสมน้อย
- 1

หมายถึง

เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	4	3	2	1
1. ความเหมาะสมของการบ้านกับความสามารถของเด็ก				
2. ความยากง่ายของการบ้าน				
3. จำนวนข้อของการบ้านหรือปริมาณของการบ้านแต่ละวัน				
4. วิธีการทำการบ้านของเด็ก				
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการทำการบ้าน				
6. เวลาที่ใช้ในการทำการบ้าน				
7. ประโยชน์ของการบ้านด้านฝึกวินัยให้กับเด็ก				
8. การสร้างนิสัยการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับเด็ก				
9. การบ้านทำให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่ที่บ้าน				
10. ลักษณะการบ้านสนับสนุนให้เด็กสนใจเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวและครอบครัวมากขึ้น				

อื่น ๆ

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำกรบ้าน

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำกรบ้าน ที่เด็กได้รับมาตลอด 6 สัปดาห์ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำกรบ้านร่วมกับ เด็กและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามคิดเห็นและ ความรู้สึกจริงของท่านที่มีต่อการบ้านดังกล่าว ว่าท่านได้ประโยชน์หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างไรจากการ ทำกรบ้านแบบมีส่วนร่วม

- 4

หมายถึง

มากที่สุด
- 3

หมายถึง

มาก
- 2

หมายถึง

น้อย
- 1

หมายถึง

น้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	4	3	2	1
1. ทำให้ผู้ปกครองเรียนรู้วิธีการเรียนของเด็ก				
2. ผู้ปกครองได้ใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น				
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบร่วมกับเด็ก				
4. ผู้ปกครองได้สอนเด็กเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่โรงเรียน				
5. เป็นการช่วยฝึกทักษะการสอนของผู้ปกครอง				
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยครูส่งเสริมและพัฒนาเด็ก				
7. เด็กได้ฝึกวินัยและความรับผิดชอบตามวัยของเด็ก				
ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบ้านแบบมีส่วนร่วม				
1. การรับภาระทำการบ้านร่วมกับเด็ก				
2. ควรให้ผู้ปกครองออกแบบการบ้านเอง				
3. ผู้ปกครองควรมีเวลาให้กับเด็กในการทำการบ้าน				
4. การเรียนการสอนควรเป็นของครูแต่เพียงฝ่ายเดียว				
5. การบ้านนี้ควรให้เด็กทำที่โรงเรียนก็ได้				
6. การบ้านควรให้เขียนข้อความมากกว่าการวาดภาพ				
7. เด็กใช้เวลาน้อยเกินไปในการทำการบ้าน				

อื่น ๆ

.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

มณฑิยา ทุมพันธ์

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

นราขการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ทม 1012/ 21๐4

วันที่ 13 มีนาคม 2545

อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

น ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม)

เนื่องด้วย นางสาวณเดียน ทุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการบ้านแบบมีส่วนร่วม" โดยมี รองศาสตราจารย์กุลยา ตันติผลาชีวะ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอินตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เขวหา เดชะคุปต์ และ รองศาสตราจารย์วราภรณ์ รักวิชัย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการบ้านแบบมีส่วนร่วม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณเดียน ทุมพันธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วราภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๔1๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1๔ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพลมานิย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวณทีชน ทุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการบ้านแบบมีส่วนร่วม” โดยมี รองศาสตราจารย์กุลยา ตันติผลาชีวะ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนอนุบาล ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการบ้านแบบมีส่วนร่วม ในระหว่างเดือนมีนาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวณทีชน ทุมพันธ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ภาภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มีนาคม 2545

ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

ที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวณิเกียน ทุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการบ้านแบบมีส่วนร่วม” โดยมี รองศาสตราจารย์กฤตยา ตันติผลาชีวะ และ รองศาสตราจารย์เชิด ภิญโญอนันตพงศ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญอาจารย์บังกช ทองเอี่ยม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการบ้านแบบมีส่วนร่วม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณิเกียน ทุมพันธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี . หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

รสาร. 258-4119

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ พฤษภาคม 2545

ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพลมานิย์

ที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวณทีชน ทุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการบ้านแบบมีส่วนร่วม” โดยมี รองศาสตราจารย์กุลยา ตันติผลาชีวะ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ การนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาล ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการบ้านแบบมีส่วนร่วม ในระหว่างเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวณทีชน ทุมพันธ์ เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ภาคผนวก ค

การบ้านแบบมีส่วนร่วม

การบ้าน คณิตศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การวัดความยาว
(1)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

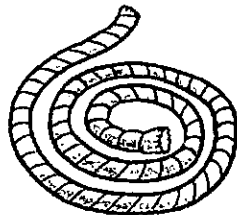
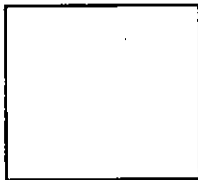
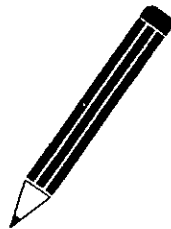
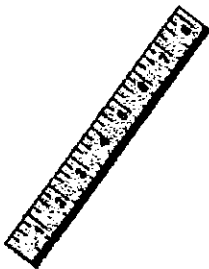
จุดประสงค์

ต้องการให้เด็กฝึกทักษะการวัด โดยใช้อุปกรณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

วิธีการ

- 1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่าการบ้านฉบับนี้ ให้วัดความยาวของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในบ้าน ที่เด็กต้องการจะวัด โดยใช้อุปกรณ์ 1 ใน 4 อย่างที่กำหนด
- 2. วัดแล้วได้จำนวนนับ ให้เขียนตัวเลขที่เป็นจำนวนนับลงใน หน้าเครื่องมือที่ใช้วัดเส้น ตัวอย่าง เช่น วัดได้ 2 ไม้มบรรทัด ให้เขียน 2 ในช่อง หน้าไม้มบรรทัด
- 3. ถ้าเด็กเขียนเลขไม่เป็นให้ผู้ปกครองเขียนให้ดู แล้วให้เด็กลอกลงใน
- 4. เสร็จแล้วให้เด็กวาดภาพสิ่งที่วัด 1 อย่าง ในหน้าต่อไปพร้อมทั้งระบายสี เช่น วัดความสูงของต้นไม้ วัดความยาวของโต๊ะ ให้วาดโต๊ะ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้วัด

เด็กเรียน ผู้ปกครองรู้

ให้วาดภาพสิ่งที่วัด

เด็กเรียน ผู้ปกครองรู้

การบ้าน คณิตศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การจับคู่
(2)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

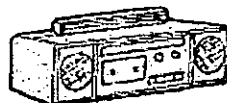
จุดประสงค์

ต้องการให้เด็กคุ้นเคยกับตัวเลขและการนับ

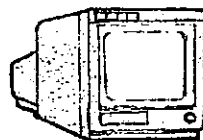
วิธีการ

ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่า ให้โยงเส้นระหว่างจำนวนตัวเลขที่ตรงกับภาพทางขวามือ ว่าที่บ้านเรามีอะไรบ้าง
จำนวนเท่าไร เช่น ที่บ้านมีวิทยุ 2 เครื่อง ให้โยง 2 ไปยังวิทยุ และหากพบว่ามีพัดลม 2 เครื่อง ก็ให้โยงซ้ำได้

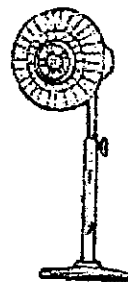
0

1

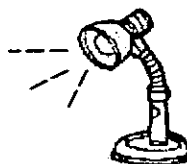
2

3

4

เด็กเรียน ผู้ปกครองรู้

การบ้าน คณิตศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การนับจำนวน
(3)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ต้องการให้เด็กฝึกนับ

วิธีการ

- 1. ให้เด็กนับรายการกับข้าวประจำวันนี้ ว่ามีกี่อย่าง โดย ชีวงกลมล้อมรอบตัวเลขที่กำหนด เช่น วันนี้มีกับข้าว 2 อย่าง ให้วงกลมเลข 2 เป็นต้น
- 2. แล้วให้วาดภาพอาหารบนโต๊ะที่ชอบ หรือวาดรูปสัตว์ที่เป็นอาหารก็ได้ตามใจเด็กในช่องใต้ตัวเลขนี้

1 2 3 4 5

เด็กเรียน ผู้ปกครองรู้

การบ้าน คณิตศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การจัดพวก
(4)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

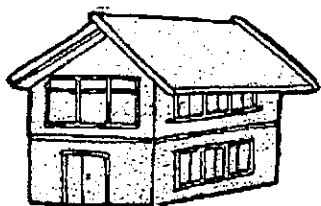
ต้องการให้เด็กเรียนรู้จักสังเกตและการจัดพวก

วิธีการ

ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่า ให้ดูภาพ 4 ภาพนี้ แล้วเปรียบเทียบกับบ้านของเราว่า เหมือนภาพบ้านไหน เมื่อพบแล้วให้โยงคำว่าบ้านเราไปที่ภาพรูปบ้านที่ใกล้เคียงกับบ้านเรามากที่สุด

บ้านเรา

เด็กเรียน ผู้ปกครองรู้

การบ้าน คณิตศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง เปรียบเทียบใหญ่ - เล็ก
(5)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ต้องการฝึกการสังเกต และการเปรียบเทียบขนาด

วิธีการ

ให้ผู้ปกครองบอกเด็กให้ดูภาพ แล้วสำรวจสิ่งของในบ้านว่ามีอะไรบ้าง ให้ดูและเปรียบเทียบกันทีละคู่ ในแต่ละข้อ ว่าในบ้านเรามีอะไรใหญ่กว่าอะไร โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ตามคำสั่งต่อไปนี้

ข้อที่ 1 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าภาพที่ใหญ่กว่า

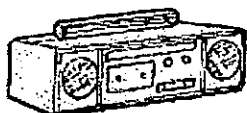
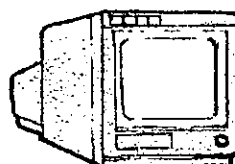
ข้อที่ 2 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าภาพที่เล็กกว่า

ข้อที่ 3 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าภาพที่เล็กกว่า

ข้อที่ 4 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าภาพที่ใหญ่กว่า

ตัวอย่างเช่น สิ่งของที่บ้านมีวิทยุกับโทรทัศน์ ให้เด็กดูว่า 2 อย่างที่บ้านเรามีอะไรใหญ่บ้าง ถ้าที่บ้านมีโทรทัศน์ใหญ่ให้ขีด ✓ หน้าภาพโทรทัศน์เป็นต้น

ข้อ 1

☐

☐

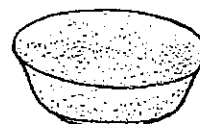
ข้อ 2

☐

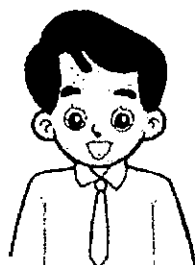
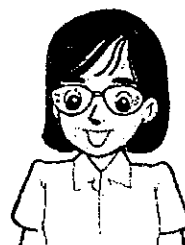
☐

ข้อ 3

☐

☐

ข้อ 4

☐

☐

เด็กเรียน ผู้ปกครองรู้

การบ้าน คณิตศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การคาดคะเน
(6)

ชื่อเด็ก.....

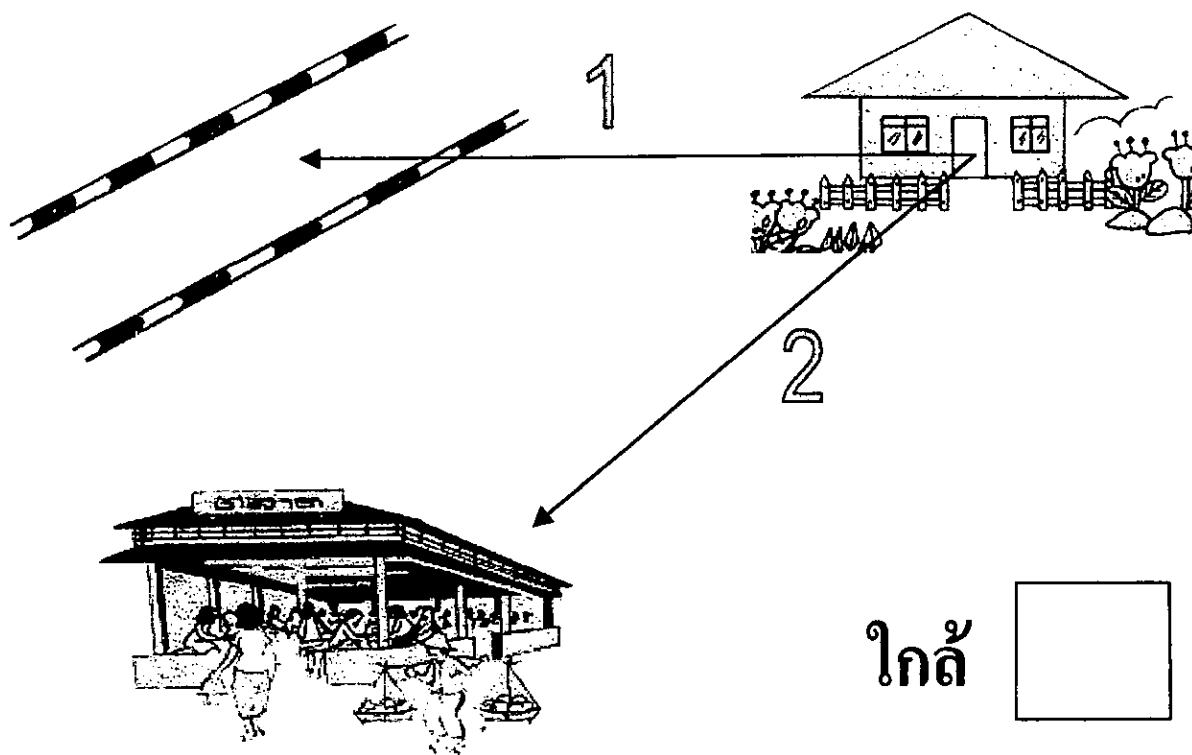
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ต้องการให้เด็กเรียนรู้การกะประมาณ หรือคาดคะเน

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่า ให้สังเกตระยะทางจากบ้านของเราถึงถนนใหญ่ (หมายเลข 1) และจากบ้านของเราถึงตลาด (หมายเลข 2)
2. ให้เด็กคิดเปรียบเทียบว่าระยะทางใดใกล้ และระยะทางใดไกล
3. เมื่อเด็กคิดได้ และบอกผู้ปกครองแล้วให้ผู้ปกครองบอกให้เด็กนำตัวเลข 1 และ 2 ไปใส่ในช่อง
☐ ที่มีคำว่า ใกล้ - ไกล เช่น ถ้า 1 ใกล้ให้ใส่เลข 1 ใน ☐ ใกล้ ถ้าเท่ากันก็ใส่ทั้ง 1, 2
☐ ในที่เดียวกัน

ใกล้

ไกล

เด็กเรียน ผู้ปกครองรู้

การบ้าน ภาษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง เขียนชื่อผักที่ทำอาหารวันนี้
(1)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

การบ้านฉบับนี้ต้องการให้เด็กหัดเขียนคำจากชื่อผักที่มีในบ้านมา 1 อย่าง

วิธีการ

- ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่าให้ดูผักที่มีในครัว หรือในอาหารที่บ้านว่ามีอะไรบ้าง
- เมื่อเด็กตอบ ให้เด็กเขียนชื่อผัก 1 ชื่อ ลงในกระดาษแผ่นนี้ ถ้าเด็กเขียนไม่ได้ ให้ผู้ปกครองเขียนตัวอย่างคำ เป็นตัวบรรจง เพื่อให้เด็กลอกแบบ ห้ามผู้ปกครอง "จับมือเด็กเขียน"
- ถ้าเด็กอยากวาดภาพประกอบก็ได้ ให้ตามใจเด็ก ตัวอย่างเช่น ถ้าที่บ้านมีผักกาดให้เด็กเขียนคำว่า ผักกาด เป็นต้น

พ่อแม่ คือ ครูคนแรกของเด็ก

การบ้าน ภาษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง เขียนคำจากรสอาหาร
(2)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

การบ้านฉบับนี้ ต้องการให้เด็กหัดเขียนคำจากรสอาหารเย็นนี้ เช่น เป็รี้ยว , เค็ม , หวาน , เผ็ด , จืด
คำใดคำหนึ่ง

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่าให้ชิมรสอาหาร แล้วถามเด็กว่ามีรสอะไรบ้าง
2. เมื่อเด็กตอบ ให้ผู้ปกครองถามเด็กว่าชอบรสใด เมื่อเด็กตอบแล้ว บอกให้เด็กเขียนคำตอบลงใน
การบ้านนี้ เช่น เด็กตอบว่า ชอบหวาน ให้เด็กเขียนคำว่า "หวาน" ถ้าเด็กเขียนไม่ได้ให้ผู้ปกครอง
เขียน ตัวอย่างคำ เป็นตัวตัวบรรจง เพื่อให้เด็กลอกแบบ
3. ห้ามผู้ปกครอง "จับมือเด็กเขียน"

พ่อแม่ คือ ครูคนแรกของเด็ก

การบ้าน ภาษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง เขียนชื่อกับข้าวหรือขนม
(3)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

การบ้านฉบับนี้ ต้องการให้เด็กหัดเขียนคำจากชื่อกับข้าว หรือขนมที่มีในบ้านวันนี้

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองถามเด็กว่าวันนี้มีกับข้าวอะไร หรือมีขนมอะไรบ้าง
2. เมื่อเด็กตอบ ให้เด็กเลือกที่จะเขียนชื่อกับข้าว หรือชื่อขนมที่เด็กบอกมา 1 อย่าง (ถ้าเด็กอยากเขียนมากกว่า 1 อย่าง ก็ได้)
3. ให้เด็กเขียนคำที่เลือกลงในการบ้านนี้ ถ้าเด็กเขียนไม่ได้ ให้ผู้ปกครองเขียนตัวอย่างคำ เป็นตัวบรรจง เพื่อให้เด็กลอกแบบ ห้ามผู้ปกครอง "จับมือเด็กเขียน"

พ่อแม่ คือ ครูคนแรกของเด็ก

การบ้าน ภาษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง คำศัพท์
(4)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

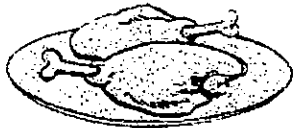
การบ้านฉบับนี้ต้องการให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์ และสังเกตการสะกดคำเขียน

วิธีการ

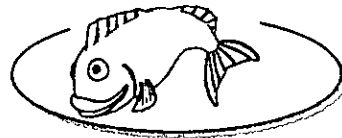
1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็ก ให้เด็กดูภาพในการบ้านว่ามีภาพอะไรบ้าง
2. ให้เด็กอ่านคำแต่ละคำ จากนั้นให้เด็ก โยงเส้น จากภาพอาหารไปสู่คำที่มีความหมายตรงกัน

ผัก

แกง

ปลา

ไข่

ข้าว

ไก่

พ่อแม่ คือ ครูคนแรกของเด็ก

การบ้าน ภาษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง โยงคำ
(5)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

การบ้านฉบับนี้ต้องการให้เด็กเรียนรู้คำ สังเกตการเขียนสะกดคำและอ่านคำที่ถูกต้อง

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่าในภาพต่อไปนี้ ว่าถ้าหนูเป็นเด็ก 2 คนนี้ จะไหวใคร ให้ดูภาพขวามือ
2. เมื่อเด็กโยงเส้นเสร็จแล้วฝึกให้เด็กอ่านคำที่กำกับภาพที่โยงกัน

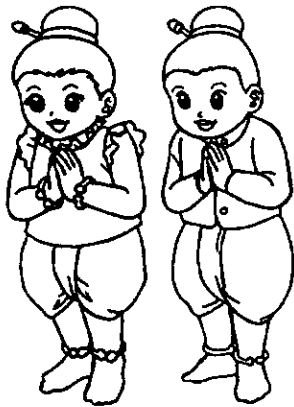
ป่า

พ่อ

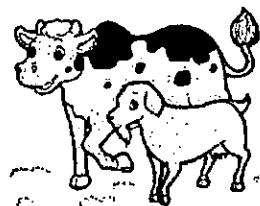
แม่

ไหว้

พยาบาล

สัตว์

พ่อแม่ คือ ครูคนแรกของเด็ก

การบ้าน ภาษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง แต่งประโยค
(6)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ให้เด็กฝึกการเขียนประโยคอย่างง่าย

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองสอนให้เด็กอ่านคำใน ☐ 1 เที่ยว
2. ให้เด็กอ่านประโยคที่มีช่องว่างที่ละประโยค เริ่มจากประโยคที่ 1 แล้วถามเด็กว่าจะนำคำไหนมาเติม
จึงจะถูกต้อง
3. เมื่อเด็กเติมคำประโยคที่ 1 แล้ว จึงทำประโยคที่ 2 และประโยคที่ 3

ไป

กิน

พูด

ฉัน.....โรงเรียน

ฉันชอบ.....ขนม

ฉัน.....กับเพื่อน

พ่อแม่ คือ ครูคนแรกของเด็ก

การบ้าน วิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การมองเห็น
(1)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กแสงสว่างทำให้เรามองเห็นสิ่งต่าง ๆ

วิธีการ

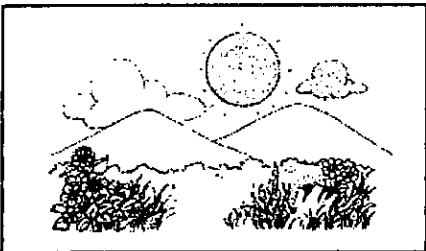
1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่า "แสงสว่างทำให้คนมองเห็นสิ่งต่าง ๆ"
2. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่า ในแถวที่ 1 แถวที่ 2 และแถวที่ 3 มีความเกี่ยวข้องกัน
3. ให้ผู้ปกครองถามเด็กว่า ภาพที่ 1 เป็นภาพเวลาอะไร เด็กตอบว่า กลางวัน ให้ผู้ปกครองถามต่อไปว่า กลางวันมีแสงสว่างทำให้เราเป็นอย่างไร เด็กตอบว่า มองเห็น ให้เด็กโยงภาพที่ 1 มาแถวที่ 2
4. การที่เรามองเห็นทำให้เราทำอะไรได้ในตอนกลางวัน ให้โยงต่อไปแถวที่ 3 และทำเช่นกันในการทำภาพที่ 2 เช่นเดียวกับภาพที่ 1

แถวที่ 1

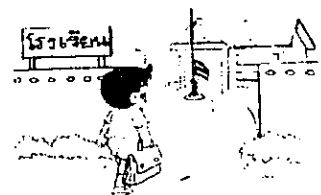
แถวที่ 2

แถวที่ 3

1

2

สนใจเด็กวันละนิด สุขภาพจิตเด็กจะดี

การบ้าน วิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง ลักษณะสิ่งของ
(2)

ชื่อเด็ก

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กฝึกจำแนกลักษณะของสิ่งของ เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแข็ง และกลุ่มนุ่ม

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่า ให้ลากเส้นโยงสิ่งที่มีลักษณะเหมือนกันเข้าด้วยกัน โดยให้ลากเส้นล้อมรอบสิ่งที่แข็งเหมือนกัน และล้อมรอบสิ่งที่นุ่มเหมือนกัน

สนใจเด็กวันละนิด สุขภาพจิตเด็กจะดี

การบ้าน วิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การดูแลรักษาฟัน
(3)

ชื่อเด็ก.....

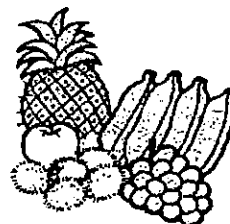
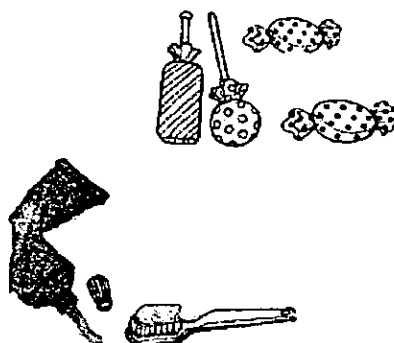
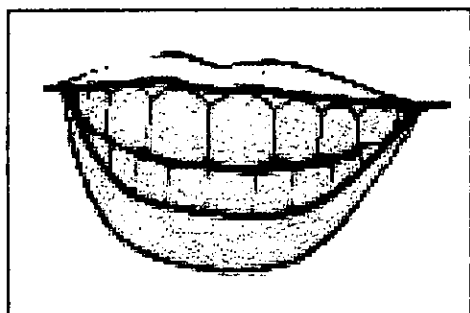
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กรู้จักการรักษาฟันให้สะอาดและแข็งแรง

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองถามเด็กว่า ถ้าเด็กต้องการให้ฟันแข็งแรงควรทำอะไรบ้าง
2. เมื่อเด็กตอบแล้ว ให้เด็กดูภาพในการบ้านนี้ แล้วให้ลากเส้นจากฟันไปยังภาพ สิ่งของต่าง ๆ ที่ทำให้ฟันแข็งแรง
3. เสร็จแล้วให้เด็กทำเครื่องหมาย ✕ ทับภาพที่เป็นอันตรายกับฟันและทำให้สุขภาพฟันไม่ดี

สนใจเด็กวันละนิด สุขภาพจิตเด็กจะดี

การบ้าน วิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง ส่วนประกอบของบ้าน
(4)

ชื่อเด็ก.....

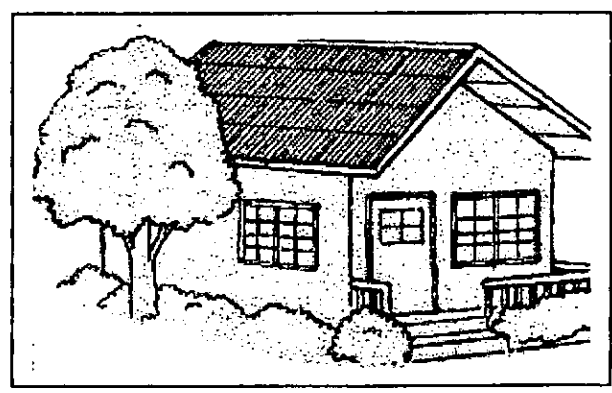
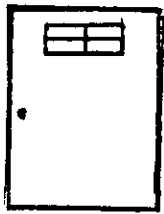
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ต้องการฝึกให้เด็กสังเกต และรู้จักส่วนประกอบของบ้าน

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กให้โยงเส้นจากวัสดุ 4 อย่าง ที่กำหนดให้แนวนอน ไปยังตำแหน่งที่วัสดุ เหล่านี้
ต้องอยู่จริง

สนใจเด็กวันละนิด สุขภาพจิตเด็กจะดี

การบ้าน วิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง ปัจจัย 4
(5)

ชื่อเด็ก.....

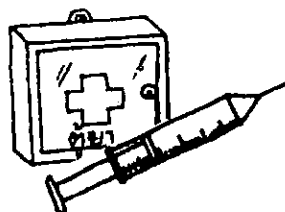
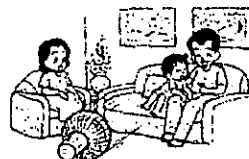
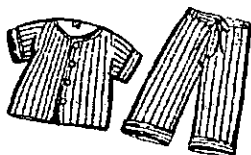
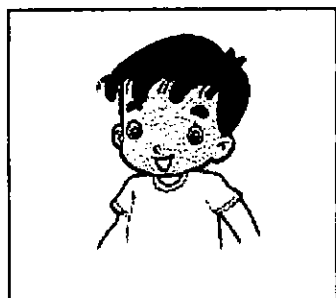
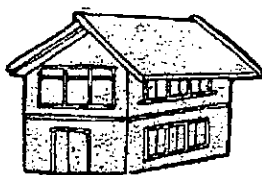
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กรู้จักของปัจจัย 4 ได้แก่ ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า อาหาร และยารักษาโรค

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กให้ โยงเส้นจากภาพเด็กไปยังปัจจัยที่ 1 คือบ้านที่อยู่อาศัย ปัจจัยที่ 2 คือ เครื่องนุ่งห่ม ปัจจัยที่ 3 คือ อาหาร และปัจจัยที่ 4 คือ ยารักษาโรค
2. เมื่อเด็กโยงเสร็จแล้ว ให้ผู้ปกครองถามคำถามที่ละภาพตามลำดับ เรามีบ้านไว้ทำอะไร แล้วโยงเส้นไปยังภาพขวามือที่สอดคล้องกัน
3. เรามีเสื้อผ้าไว้ทำอะไร
4. เรามีอาหารไว้ทำไม
5. เรามียารักษาโรคไว้ทำอะไร แต่ละคำถามเมื่อเด็กตอบให้โยงเส้นระหว่างภาพกับคำตอบนั้น ๆ

สนใจเด็กวันละนิด สุขภาพจิตเด็กจะดี

การบ้าน วิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง แสงและอากาศ
(6)

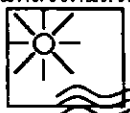
ชื่อเด็ก.....

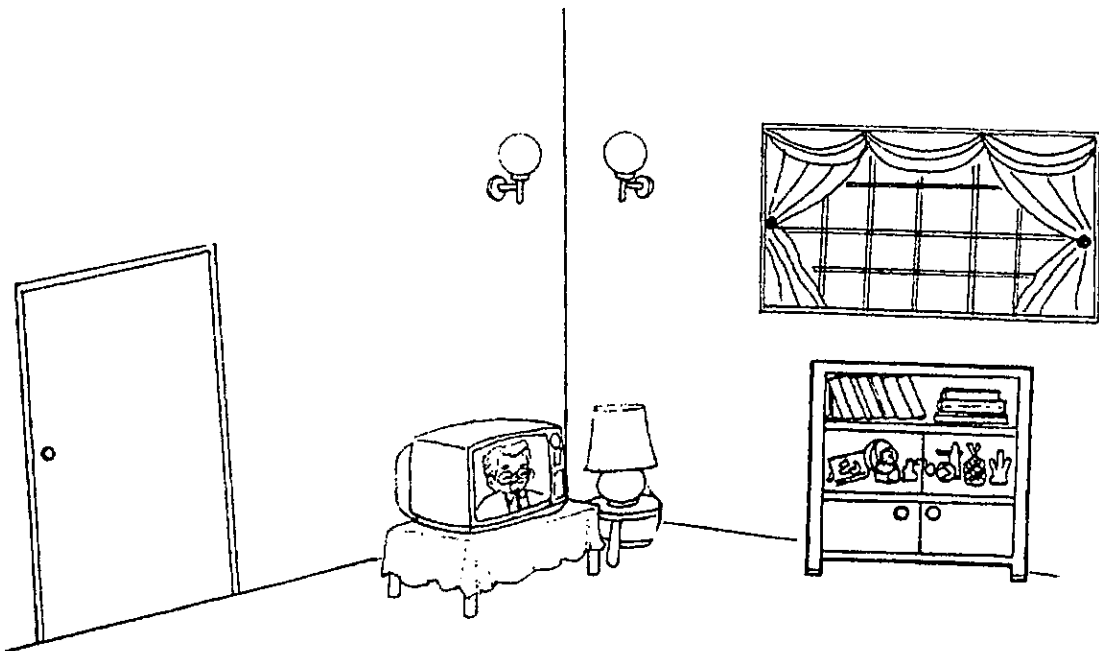
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กรู้จักบอกตำแหน่งที่อากาศและแสงเข้าห้อง และแหล่งกำเนิดแสงในห้อง

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กให้ทราบว่าการบ้านฉบับนี้ ต้องการให้เด็กเขียนสัญลักษณ์แสงสว่าง และอากาศ ลงในตำแหน่งภาพที่เป็นทางเดินของแสงหรืออากาศ หรือแหล่งให้แสงสว่าง ตัวอย่างเช่น แสงและอากาศผ่านหน้าต่างให้วาด ตรงหน้าต่าง ดังนี้ แต่ที่หลอดไฟจะมี ภาพเดียว
2. ให้ผู้ปกครองชี้ที่ละตำแหน่งให้เด็กตอบ จนครบทั้งหมดมี 4 ตำแหน่ง คือ หน้าต่าง 2 บาน ประติรูปหลอดไฟ

สนใจเด็กวันละนิด สุขภาพจิตเด็กจะดี

การบ้าน สังคมศึกษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง กิจกรรมที่บ้าน
(1)

ชื่อเด็ก

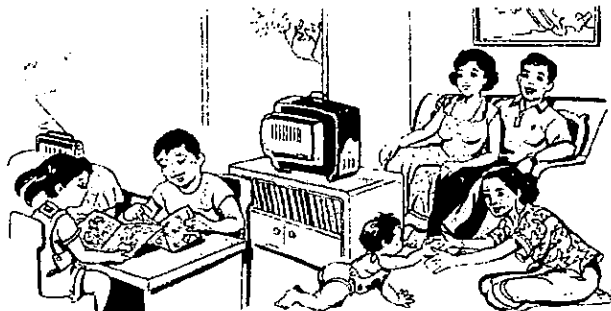
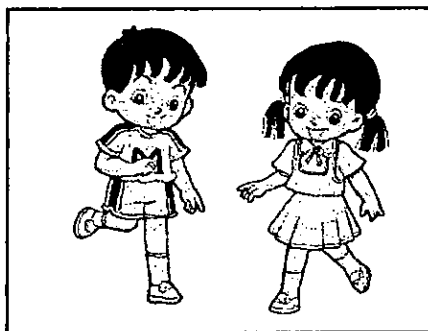
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ต้องการให้เด็กได้รู้จักการทำกิจกรรมที่ตนเองควรปฏิบัติที่บ้าน

วิธีการ

ให้ผู้ปกครองบอกเด็กให้โยงเส้น จากภาพเด็กตรงกลางไปยังกิจกรรมที่เด็กควรปฏิบัติที่บ้าน

การสร้างให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
ต้องให้เด็ก รู้สิ่งที่ถูกต้องทางสังคม

การบ้าน สังคมศึกษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การแต่งกายให้เหมาะกับอากาศ
(2)

ชื่อเด็ก

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กรู้จักการแต่งกายที่เหมาะสมกับอากาศ

วิธีการ

1. แบบฝึกหัด มีคำถาม 5 ข้อ เพื่อให้เด็กเลือกตอบ ให้ผู้ปกครองอ่านคำถามที่ละข้อ
2. ให้เด็กคิดและหาคำตอบ โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ได้ภาพ อย่าลืมแต่ละคำถามมี คำตอบถูกต้องเพียงข้อเดียว
3. พยายามให้เด็กคิดคำตอบเอง ถ้าจำเป็นผู้ปกครองควรอธิบายเพิ่มเติม

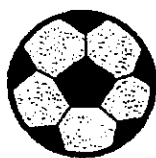
คำถามข้อ 1 “ถ้าอากาศร้อนเด็กควรแต่งกายด้วยเสื้อผ้าชนิดใด”

☐

☐

☐

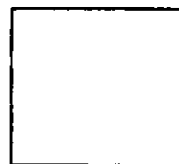
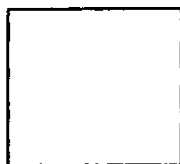
คำถามข้อ 2 “เมื่อฝนตกเด็กควรนำสิ่งใดไปด้วย ในขณะที่เดินทาง”

☐

☐

☐

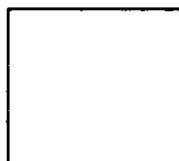
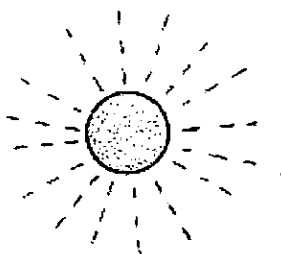
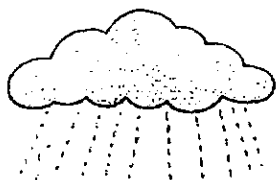
คำถามข้อ 3 “ถ้าอากาศหนาวเราจะแต่งกายอย่างไรจึงจะทำให้ร่างกายเราอบอุ่น”

คำถามข้อ 4 “ภาพใดที่ทำให้อากาศเสีย หรือเป็นพิษมากที่สุด”

คำถามข้อ 5 “เราควรออกไปเล่นกลางแจ้งเมื่ออากาศเป็นอย่างไร”

การสร้างให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
ต้องให้เด็ก รู้สิ่งที่ถูกต้องทางสังคม

การบ้าน สังคมศึกษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง ประโยชน์ของการอาบน้ำ
(3)

ชื่อเด็ก.....

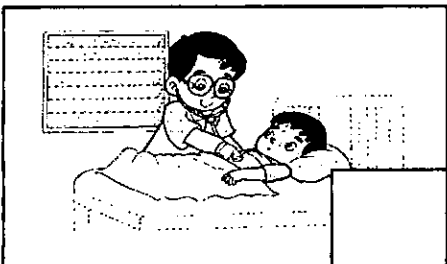
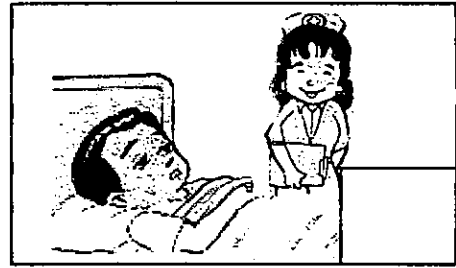
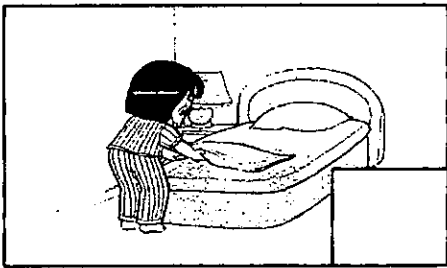
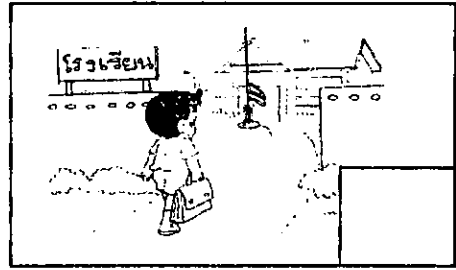
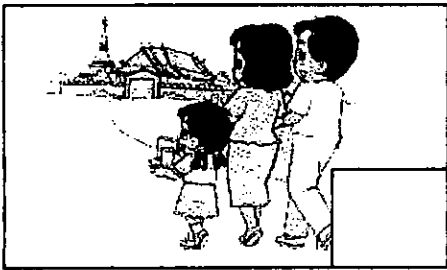
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กเห็นประโยชน์ของการอาบน้ำว่าทำให้ร่างกายสะอาดสดชื่น และรู้สึกผ่อนคลาย ดังนั้นเด็กควรอาบน้ำ ก่อนไปโรงเรียน หลังการเล่น หรือก่อนเข้านอน

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่า การอาบน้ำทำให้ร่างกายสะอาด สดชื่นและรู้สึกผ่อนคลาย
2. ให้ผู้ปกครองถามเด็กว่า ภาพไหนที่เด็กต้องอาบน้ำ เมื่อเด็กตอบแล้วให้เด็กทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ มุมล่างขวาของภาพ
3. ถ้าเด็กไม่ชอบอาบน้ำแล้วร่างกายสกปรกจะทำให้เป็นอย่างไร เด็กทำเครื่องหมาย ✗ ลง ในช่อง ☐ มุมล่างขวาของภาพ

การสร้างให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
ต้องให้เด็ก รู้สิ่งที่ถูกต้องทางสังคม

การบ้าน สังคมศึกษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง สิ่งแวดล้อม
(4)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่สวยงามตามจินตนาการ

วิธีการ

ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่าการบ้านวันนี้ให้ได้วาดภาพบ้าน สถานที่หรือสวนอะไรก็ได้ตามใจ แต่ในภาพที่วาดนั้นต้องมี ต้นไม้ ดอกไม้ ถนนสำหรับคนเดิน และถนนสำหรับรถด้วย เสร็จแล้วระบายสีตามใจชอบ

การสร้างให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
ต้องให้เด็ก รู้สิ่งที่ถูกต้องทางสังคม

การบ้าน สังคมศึกษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง งานบ้าน
(5)

ชื่อเด็ก.....

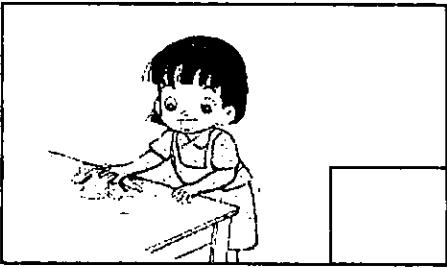
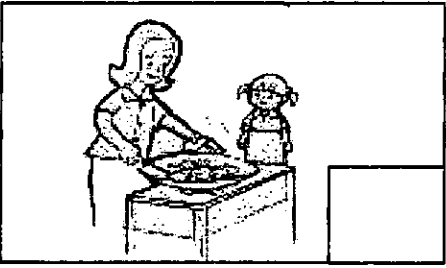
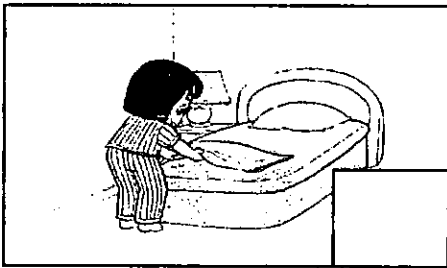
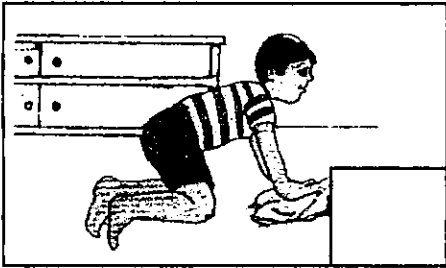
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

การบ้านวันนี้ต้องการให้เด็กรู้ว่าเด็กควรช่วยงานบ้านอะไรของผู้ปกครองบ้าง

วิธีการ

- 1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่าภาพมีทั้งหมด 7 ภาพ เป็นภาพช่วยงานบ้านของผู้ปกครอง
- 2. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กให้ดูภาพทีละภาพแล้วถามเด็กว่า “หนูช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำอะไรบ้าง” เมื่อเด็กตอบแล้วให้ทำเครื่องหมาย X ในช่อง ☐ ที่มุมล่างขวาของภาพ ถ้าเด็กไม่ทำเลย ให้เลือกภาพสุดท้าย
- 3. เด็กทำหรือไม่ทำไม่เป็นความผิด แต่ขอให้ผู้ปกครองให้โอกาสเด็กได้ช่วยงานบ้านบ้าง เพราะเด็กต้องการเรียนรู้

บันทึกผู้ปกครอง.....
.....
.....

การบ้าน สังคมศึกษา ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง บุคคลในโรงเรียน
(6)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

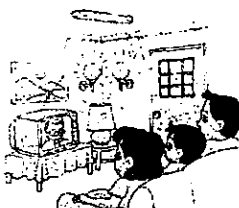
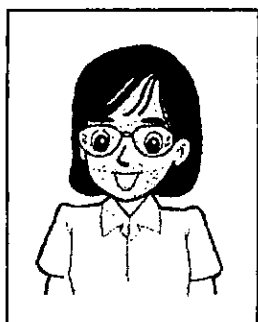
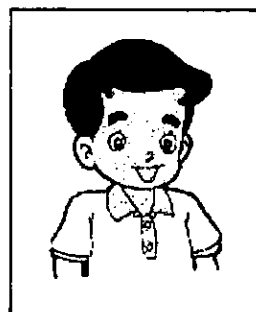
จุดประสงค์

ต้องการให้เด็กรู้จักบทบาทหน้าที่ของครูกับผู้ปกครอง

วิธีการ

ให้ผู้ปกครองบอกเด็กว่าการบ้านนี้ต้องการให้บอกว่าคุณครู , คุณพ่อคุณแม่ ทำอะไรให้กับเด็ก

1. ให้ผู้ปกครองชี้ (ภาพซ้ายมือ) บอกว่าเป็นคุณครู แล้วถามเด็กว่าคุณครูทำอะไรให้กับเด็ก เมื่อเด็กบอกให้เด็กลากเส้นโยงจากภาพ ไปยังภาพที่เด็กคิดว่าคุณครูทำให้เด็ก
2. เสร็จข้อ 1 แล้วให้ชี้ (ภาพขวามือ) บอกว่าคุณพ่อคุณแม่ แล้วถามเด็กว่าท่านทำอะไรให้กับเด็ก เมื่อเด็กบอกให้เด็กลากเส้นโยงจากภาพทั้งพ่อและแม่ ไปยังภาพที่เด็กคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ทำ
3. เด็กอาจโยงภาพซ้ำได้ (เพราะแท้จริงมีงานบางอย่างที่ครูและพ่อแม่ทำเหมือนกัน)

การสร้างให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
ต้องให้เด็ก รู้สิ่งที่ถูกต้องทางสังคม

การบ้าน สร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การดูแล
(1)

ชื่อเด็ก.....

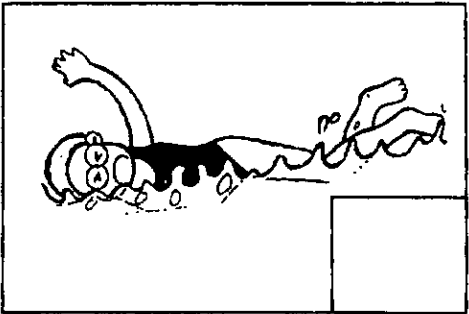
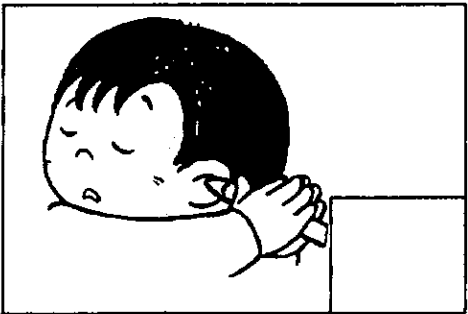
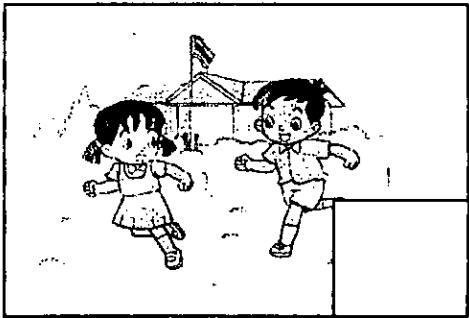
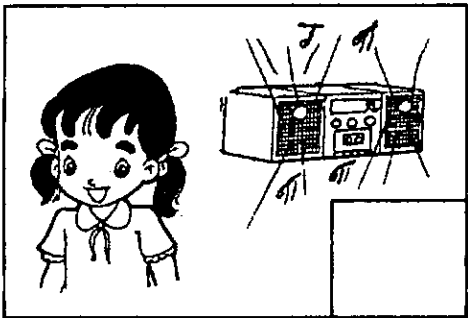
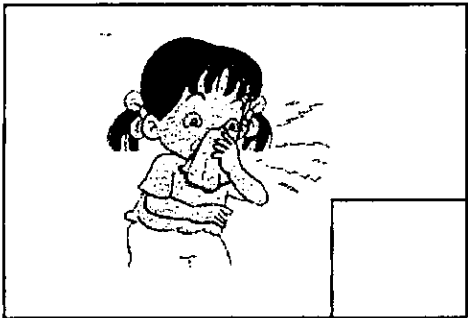
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กรู้จักการดูแลไม่ให้เป็นอันตราย

วิธีการ

- 1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กให้ดูภาพ แล้วถามว่าการกระทำในข้อใดเป็นอันตรายต่อหู
- 2. เมื่อเด็กตอบได้ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ มุมล่างขวาของภาพ

เด็กเรียนรู้ได้ จากชีวิตประจำวัน

การบ้าน สร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง ล้างมือ
(2)

ชื่อเด็ก.....

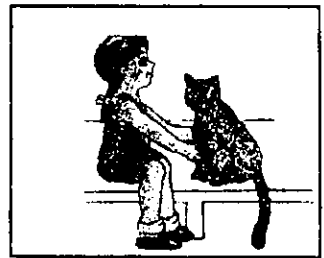
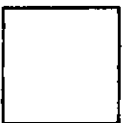
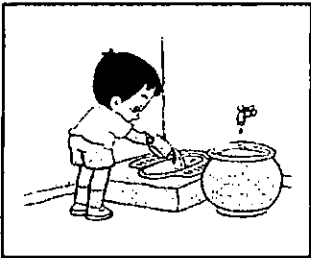
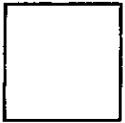
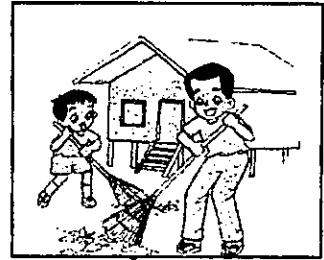
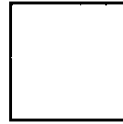
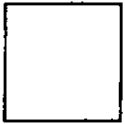
คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ให้เด็กรู้จักจุดประสงค์ของการล้างมือ

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กดูภาพและถามว่า ภาพใดควรล้างมือก่อนปฏิบัติและล้างมือหลังการปฏิบัติ
2. ภาพไหนก่อนให้เขียน ก ไว้หน้าภาพ ภาพไหนหลังให้เขียน ข ไว้หน้าภาพ

เด็กเรียนรู้ได้ จากชีวิตประจำวัน

การบ้าน สร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การป้องกันอันตราย
(3)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ให้เด็กเรียนรู้สิ่งที่เป็นอันตรายในบ้าน

วิธีการ

1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กเพื่อให้ดูภาพว่า ในภาพนั้นมีบริเวณที่ต้องระวังอันตราย และมีอันตรายไม่เหมือนกัน เช่น หกล้ม , ตกจากที่สูง หรือความร้อน
2. ให้เด็กคิดว่าบริเวณไหนจะเกิดอันตรายได้บ้าง ถ้าไม่ระมัดระวัง
3. เมื่อเด็กบอกแล้วให้เด็ก วาดเครื่องหมายตามแบบต่อไปนี้ ลงในภาพ ณ ตำแหน่งอันตรายนั้น

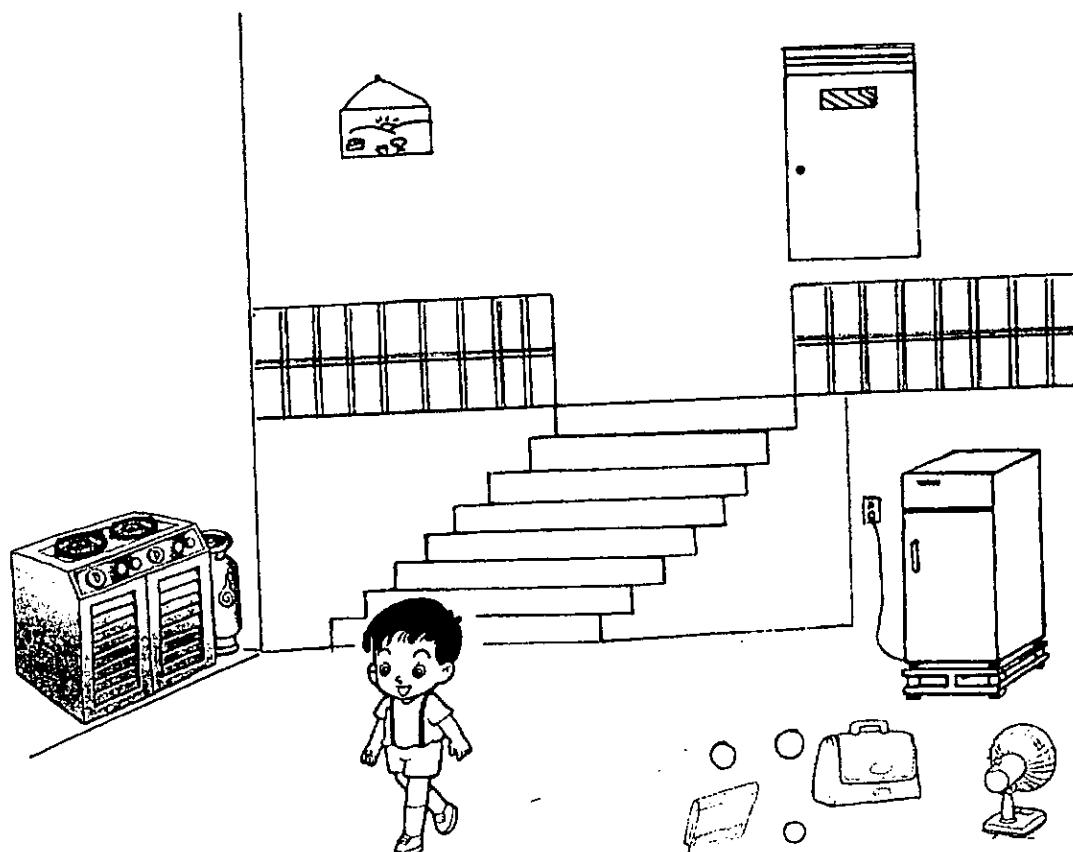
อันตรายจากไฟหรือไฟฟ้า

อันตรายจากการตกจากที่สูง หรือหกล้ม

อันตรายจากการถูกของมีคมตัด

เด็กเรียนรู้ได้ จากชีวิตประจำวัน

การบ้าน สร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง สมาชิกครอบครัว
(4)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ให้เด็กเรียนรู้ และตระหนักถึงการทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว

วิธีการ

- 1. ให้ผู้ปกครองบอกเด็กให้วาดภาพ การทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว
- 2. เมื่อวาดภาพเสร็จแล้ว ระบายสีให้สวยงาม

เด็กเรียนรู้ได้ จากชีวิตประจำวัน

การบ้าน สร้างเสริมลักษณะนิสัย. ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การใช้มารยาทที่ถูกต้อง
(5)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

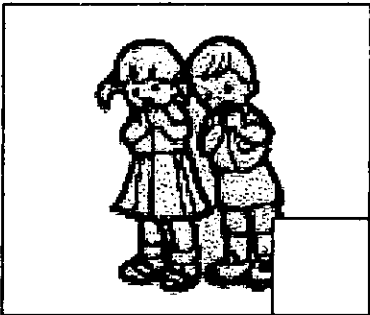
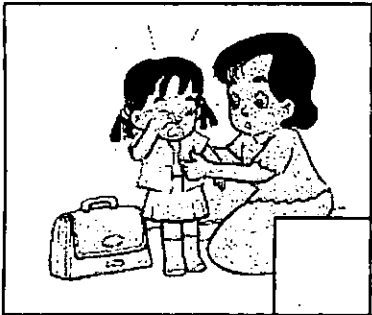
จุดประสงค์

การบ้านวันนี้ต้องการให้เด็กทบทวนเรื่องของการใช้มารยาทที่ถูกต้อง ได้แก่ การไหว้ การขอโทษ การลา

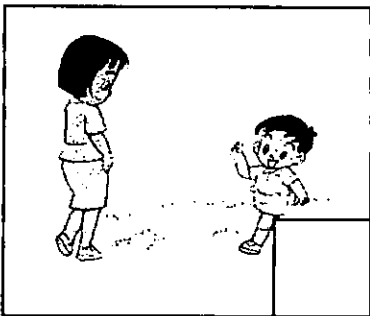
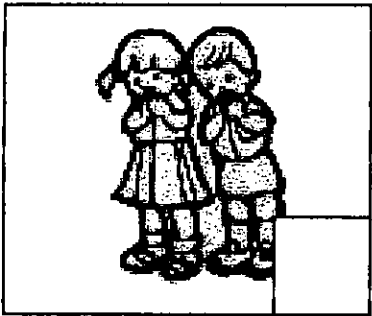
วิธีการ

- 1. ให้ผู้ปกครองสนทนากับเด็กเรื่องมารยาท
- 2. ผู้ปกครองอ่านคำถามที่ละข้อ แล้วให้เด็กตอบ
- 3. เมื่อเด็กตอบ แล้วให้เด็กทำเครื่องหมาย ☒ ในช่อง ☐ มุมขวาล่างของภาพ

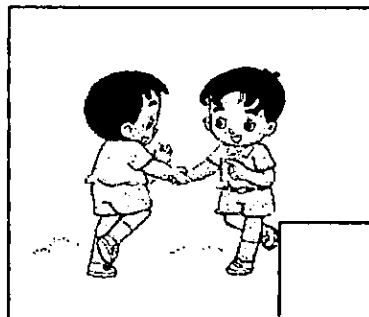
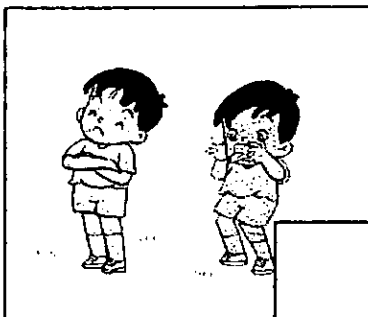
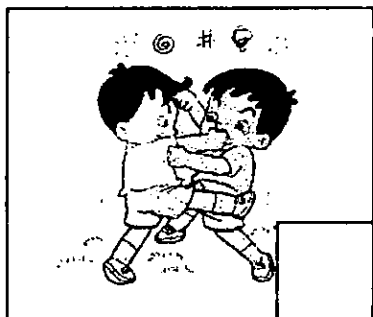
ข้อที่ 1 “ถ้าเด็กพบผู้ใหญ่เด็กควรทำอะไร”

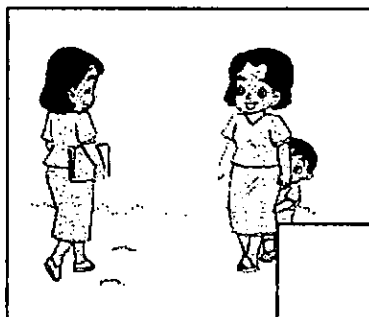
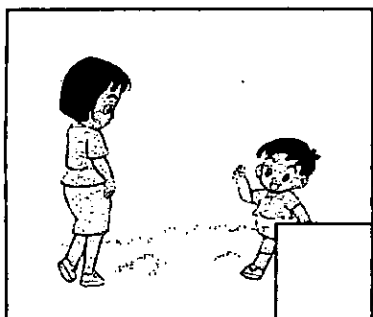
ข้อที่ 2 “ถ้าผู้ใหญ่ให้สิ่งของ หรือรางวัล เด็กควรทำอะไร”

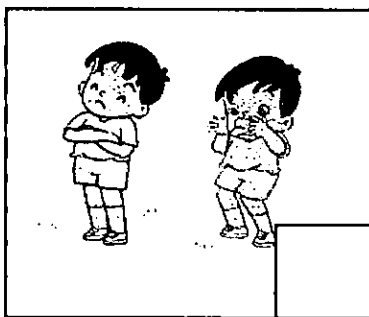
ข้อที่ 3 “ถ้าเด็กทำให้เพื่อนโกรธ ควรทำอะไร ให้เพื่อนหายโกรธ”

ข้อที่ 4 “ถ้าจะลาผู้ใหญ่ (เช่น คุณป้า คุณน้า คุณย่า คุณตา คุณยาย) ควรทำอะไร”

ข้อที่ 5 “ถ้าจะลาจากเพื่อนควรทำอะไร จึงจะเหมาะสม”

เด็กเรียนรู้ได้ จากชีวิตประจำวัน

การบ้าน สร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นอนุบาล 2
เรื่อง เพื่อนที่โรงเรียน
(6)

ชื่อเด็ก.....

คำชี้แจงสำหรับผู้ปกครอง

จุดประสงค์

ให้เด็กได้เรียนรู้ความมีเพื่อน

วิธีการ

- 1. ผู้ปกครองบอกให้เด็กวาดภาพกิจกรรมที่ทำกับเพื่อนที่โรงเรียนตามใจชอบ
- 2. เมื่อวาดภาพเสร็จแล้ว ระบายสีให้สวยงาม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวมณฑิยา ทุมพันธ์
วันเดือนปีเกิด	23 มิถุนายน 2512
สถานที่เกิด	25 หมู่ 4 ตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร 47120
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	130 หมู่ 2 ถนนประชาพัฒนา แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดพลมานีย์ 22 หมู่ 2 ถนนประชาพัฒนา แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนมัธยมวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2541	คบ. (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย) จากสถาบันราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ